

Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis

C 200

Izdevums
latviešu valodā

Informācija un paziņojumi

52. sējums

2009. gada 25. augusts

Paziņojums Nr.

Saturs

Lappuse

I Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi

ATZINUMI

Reģionu komiteja

79. plenārsesija 2009. gada 21. un 22. aprīlī

2009/C 200/01	Reģionu komitejas atzinums par tematu "rīcības plāns par mobilitāti pilsētās"	1
2009/C 200/02	Reģionu komitejas atzinuma projekts par tematu "eiropas stratēģiskie pamatnorādījumi starptautiskai sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā"	5
2009/C 200/03	Reģionu komitejas atzinums "korelācija starp darba tirgu un reģionālajām vajadzībām tūrisma jomā"	9
2009/C 200/04	Reģionu komitejas atzinums "ekonomikas atveseļošanas plāns un reģionālo un vietējo pašvaldību nozīme"	13
2009/C 200/05	Reģionu komitejas atzinums "vietējās pašpārvaldes iestādes: attīstības līdzdalībnieces"	18
2009/C 200/06	Reģionu komitejas atzinums "vietējo un reģionālo pašvaldību nozīme jaunajā baltijas jūras reģiona stratēģijā"	23
2009/C 200/07	Reģionu komitejas atzinums "vietējo un reģionālo pašvaldību loma austrumu partnerībā"	31
2009/C 200/08	Reģionu komitejas atzinums "atjaunināta sociālā programma – iespējas, pieejamība un solidaritāte 21. gadsimta eiropā"	37

LV

Cena: EUR 18

(Turpinājums nākamajā lappusē)

III *Sagatavošanā esoši tiesību akti***Reģionu komiteja****79. plenārsesija 2009. gada 21. un 22. aprīlī**

2009/C 200/09	Reģionu komitejas atzinums “enerģētikas stratēģiskais pārskats un ēku energoefektivitāte”	41
2009/C 200/10	Reģionu komitejas atzinums “priekšlikums lēmumam, ar ko izveido programmu MEDIA Mundus”	51
2009/C 200/11	Reģionu komitejas atzinums “eiropas valstu pārvaldes iestāžu sadarbības risinājumi (ISA)”	58
2009/C 200/12	Reģionu komitejas atzinums “pacientu drošība”	63
2009/C 200/13	Reģionu komitejas atzinums “par eiropas globalizācijas pielāgošanas fonda izveidi”	70
2009/C 200/14	Reģionu komitejas atzinums “patērētāju tiesības”	76

I

(Rezolūcijas, ieteikumi un atzinumi)

ATZINUMI

REĢIONU KOMITEJA

79. PLENĀRSESĪJA 2009. GADA 21. UN 22. APRĪLĪ

Reģionu komitejas atzinums par tematu “rīcības plāns par mobilitāti pilsētās”

(2009/C 200/01)

REĢIONU KOMITEJA

- izsaka nožēlu par to, ka Komisija nav publicējusi paredzamo rīcības plānu par mobilitāti pilsētās, tādējādi iespējami ierobežojot pilsētvides mobilitātes politikas potenciālu;
- atzinīgi vērtē daudzās jaunās ierosmes ES līmenī pilsētvides politikas jomā un ES piešķirto finansējumu, ar ko jau atbalstīta virkne iniciatīvu pilsētvidē, un tādēļ uzskata, ka jāpapildina zaļā grāmata un jāpaplašina pilsētvides mobilitātes politikas politiskais aspekts;
- uzsver, cik svarīgi ir izveidot atbilstoša finansējuma mehānismu, kā arī mehānismus, lai nodrošinātu efektīvu partnerību. RK tādēļ atbalsta modeli, ar kuru saskaņā pilsētvides mobilitātes plānus īsteno, izmantojot ilgtermiņus un ilgtermiņa publiskos-publiskos / publiskos-privātos vai mobilitātes nolīgumus;
- aicina Komisiju izveidot finanšu instrumentu, kas veicinātu mobilitātes plānu īstenošanu pilsētu un lielpilsētu teritorijās. Šādam finanšu instrumentam vajadzētu būt tieši pieejamam reģioniem un pilsētu teritorijām neatkarīgi no dalībvalsts apstiprinājuma. Par mobilitātes plāniem atbildīgām jābūt pašām pilsētām;
- aicina Eiropas Komisiju pievienot vērtību, finansējot stimulējošus pasākumus, veicināšanas programmas un paraugprakses apmaiņu. RK atzinumā par zaļo grāmatu izteikts ierosinājums izveidot sistēmu, kas būtu līdzvērtīga ES Zilā karoga sistēmai, un attiecīgo balvu, pamatojoties uz īpašiem rādītājiem, piešķirtu pilsētu teritorijām, kurās ir maz piesārņojuma un nav satiksmes pārslogojuma.

Galvenais ziņotājs: sers Albert Bore, Birmingemas pilsētas padomes loceklis (UK/PSE)

Atsauces dokuments

No Eiropas Parlamenta 2009. gada 10. martā saņemtais atzinuma pieprasījums

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Galvenie aspekti

1. izsaka nožēlu par to, ka Komisija nav publicējusi paredzamo rīcības plānu par mobilitāti pilsētās, tādējādi iespējami ierobežojot pilsētvides mobilitātes politikas potenciālu;

2. atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta ierosmi izstrādāt pašiniciatīvas atzinumu un tā lēmumu apspriesties ar Reģionu komiteju;

3. atzinīgi vērtē daudzās jaunās ierosmes ES līmenī pilsētvides politikas jomā un ES piešķirto finansējumu, ar ko jau atbalstīta virkne iniciatīvu pilsētvidē, un tādēļ uzskata, ka jāpapildina zaļā grāmata un jāpaplašina pilsētvides mobilitātes politikas politiskais aspekts. Nemot vērā iespējamo labumu, ko pastiprināta un ilgtspējīga mobilitāte pilsētās un lielpilsētās var sniegt ES iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanā pilsētu teritorijās, dekarbonizācijā, atkarības no izrakteņu kurināmā samazināšanā un ekonomikas konkurētspējas jomā, ES vajadzētu atjaunot centienus minētajā politikas jomā. Jāizstrādā saskaņota politika un, atbilstoši subsidiaritātes principam, ES jāuzņemas atbalsta funkcijas attiecībā uz vietējā un reģionālajā līmenī veiktajiem pasākumiem, veicinot paraugprakses izplatību, pieredzes apmaiņu un pētniecības un tehnoloģijas attīstību;

4. atzīst, ka ES jau sniedz ievērojamu atbalstu pētniecībai saistībā ar mobilitāti pilsētās, sabiedriskā transporta reglamentēšanā un vides jautājumos. RK atbildē uz Komisijas zaļo grāmatu par mobilitāti pilsētās tika uzsvērtā ilgtermiņa pievienotā vērtība, ko iespējams gūt, popularizējot tāda veida pilsētvides mobilitātes plānus, kādi jau izveidoti, piemēram, Francijas un Vācijas pilsētās, lai tos plašāk pieņemtu pilsētas visā Eiropas Savienībā kā līdzekli pilsētu satiksmes pārslogotības un vides piesārņojuma problēmu risināšanai; iestājas par pilsētu ciešāku iesaisti ES atbalstītajos pētniecības projektos attiecībā uz mobilitāti pilsētās, sabiedriskā transporta vadību un vides jautājumiem. To var panākt, atbilstoši pielāgojot pētniecības programmas;

5. uzsver, cik svarīgi ir izveidot atbilstoša finansējuma mehānismu, kā arī mehānismus, lai nodrošinātu efektīvu partnerību. RK tādēļ atbalsta modeli, ar kuru saskaņā pilsētvides mobilitātes

plānus īsteno, izmantojot ilgtermiņa publiskos-publiskos / publiskos-privātos vai mobilitātes nolīgumus. Šādiem mobilitātes nolīgumiem vajadzētu spēt piesaistīt līdzekļus no privātā sektora, vietējām, reģionālajām un valsts programmām;

6. uzskata, ka ES uzdevums ir, cieši sadarbojoties ar Eiropas Investīciju banku, izstrādāt inovatīvus finanšu instrumentus, ar kuriem varētu finansēt ilgtspējīgai mobilitātei vajadzīgo infrastruktūru un investēt transportlīdzekļos ar zemu oglekļa emisijas līmeni. Lai gan iniciatīvas minētajās jomās tiek vērtētas atzinīgi, ir vajadzīga radikāla pāreja no atsevišķiem paraugprojektiem uz to plašu īstenošanu visā ES. Mobilitātes nolīgumi veicinātu partneru spēcīgas apvienības, kas spētu uzņemties risku saistībā ar liela apmēra komercaizdevumiem, kuri vajadzīgi ilgtspējīgu transporta infrastruktūru izveidei plašā mērogā;

7. atbalsta Eiropas Parlamenta ziņojuma projektā iekļautos ieteikumus, ka finanšu plānā 2014.–2020. gadam būtu jāizskata tāda Eiropas finanšu instrumenta iespējamība, kas dotu iespēju līdzfinansēt

— pilsētu un lielpilsētu teritoriju transporta plānus (mobilitātes plānus pilsētās) un

— ieguldījumus mobilitātē pilsētās un lielpilsētu teritorijās atbilstoši ES mērķiem vides un sociāli ekonomiskajā jomā;

8. aicina Komisiju izveidot finanšu instrumentu, kas veicinātu mobilitātes plānu īstenošanu pilsētu un lielpilsētu teritorijās. Šādam finanšu instrumentam vajadzētu būt tieši pieejamam reģioniem un pilsētu teritorijām neatkarīgi no dalībvalsts apstiprinājuma. Par mobilitātes plāniem atbildīgām jābūt pašām pilsētām. Vietējā un reģionālajā līmenī projekti bieži ir atkarīgi no publiskā un privātā sektora ieguldījuma pareiza sadalījuma, un minētā procesa veicināšana būtu ES kompetencē;

9. aicina Eiropas Komisiju pievienot vērtību, finansējot stimulējošus pasākumus, veicināšanas programmas un paraugprakses apmaiņu. RK atzinumā par zaļo grāmatu izteikts ierosinājums izveidot sistēmu, kas būtu līdzvērtīga ES Zilā karoga sistēmai, un attiecīgo balvu, pamatojoties uz īpašiem rādītājiem, piešķirtu pilsētu teritorijām, kurās ir maz piesārņojuma un nav satiksmes pārslogojuma.

Vispārējās piezīmes

10. Efektīvas un ilgtspējīgas transporta sistēmas pilsētās ievērojami veicina pilsētu, reģionu un visas ES konkurētspēju. Lai gan subsidiaritātes principa piemērošana liek secināt, ka šādu sistēmu izveide ir attiecīgo vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē, ES uzdevums ir popularizēt paraugpraksi, veicināt kopīgas mācības, paātrināt tehnoloģiju tālāk nodošanu un nodrošināt ieviešanu tehnoloģiju savietojamību tādā apmērā, kāds vajadzīgs, lai atvieglotu transportlīdzekļu brīvu kustību starp dalībvalstīm.

11. Apstākļos, kad vispārējā recesija padziļinās un Eiropas uzņēmējdarbības cīnās par to, lai saglabātu tirgus daļu aizvien konkurējošākos globālajos tirgos, ES jārada piemērs un jāiesaiņstās, lai pierādītu, ka pilsētu infrastruktūras, kas paredzēta iedzīvotāju un preču pārvietošanai, kvalitāte nodrošina Eiropas uzņēmumu priekšrocības attiecībā pret globālajiem konkurentiem, nevis samazina minēto uzņēmumu konkurētspēju. Tādēļ ir ļoti svarīgi saglabāt stimulu, ko radīja Zaļās grāmatas par mobilitāti pilsētās publicēšana 2007. gada septembrī, kā arī, lai ES veiktu konkrētus pasākumus minētajā jomā.

Ieteikumi par Eiropas Parlamenta ziņojuma projektu

Eiropas pētniecības un inovācijas paātrināšana pilsētvides mobilitātes jomā

12. atbalsta esošās statistikas un datu bāzu pilsētvides jomā tūlītēju pārskatīšanu, izvērtēšanu un saskaņošanu, lai novērtētu modernizācijas nepieciešamību;

13. atbalsta Eiropas interneta portāla un foruma par mobilitāti pilsētās tūlītēju izveidi, lai veicinātu informācijas, paraugprakses un jauninājumu apmaiņu un izplatīšanu, jo īpaši ilgtspējīga transporta veicināšanas jomā;

14. atbalsta priekšlikumu ieviest Eiropas gada balvu, lai izteiktu atzinību par izcilām un plaši izmantojamām iniciatīvām un projektiem, bet iesaka izveidot sistēmu, kas būtu līdzvērtīga ES Zilā karoga sistēmai, un attiecīgo balvu, pamatojoties uz īpašiem rādītājiem, piešķirtu pilsētu teritorijām, kurās ir maz piesārņojuma un nav satiksmes pārslogojuma;

15. atbalsta jaunās CIVITAS iniciatīvas izstrādi, bet iesaka pēc iespējas pārskatīt un pilnveidot mehānismus CIVITAS projektu ietvaros radīto zināšanu un jauninājumu plašai pārņemšanai;

16. principā atbalsta to, ka jāpalielina automatizētas transporta sistēmas (ITS) pētniecības un izstrādes programmas finansējums, tomēr atzīst, ka sistēmu integrācijas un savietojamības pasākumu īstenošana rada ievērojamas problēmas;

Atbalsts dažādu transporta veidu optimizācijai: ilgtspējīgas mobilitātes veicināšana pilsētvidē, nodrošinot ES pievienoto vērtību

17. stingri atbalsta pilsētu transporta integrētu plānu (mobilitātes plānu pilsētās) veicināšanu, bet, paturot prātā iespējamās problēmas saistībā ar subsidiaritāti, uzskata, ka, ja ES uzdevums ir veicināt šādu plānu izstrādi, popularizējot un izplatot paraugpraksi, lēmumu par minēto plānu izstrādi pieņem attiecīgās pilsētas un reģioni, lai iekļautu plašākas zonas, no kurām iedzīvotāji dodas uz darbu;

18. stingri atbalsta priekšlikumu, ka Eiropas sniegtais finansējums un līdzfinansējums pilsētu transporta projektiem ir atkarīgs no integrētu mobilitātes plānu īstenošanas, papildinot ES veiktos pasākumus minēto plānu izstrādes veicināšanai;

19. noteikti atbalsta to, lai tiktu izstrādātas pamatnostādnes ES piešķirtajam stimulēšanas finansējumam esošo reģionālās politikas instrumentu ietvaros, koordinējot valstu un reģionālos ieguldījumus, darbus un projektus, kas saistīti ar piepilsētas satiksmi un cilvēku pārvietošanos uz darbu no attālākiem rajoniem, ja šādi ieguldījumi atbilst ES mērķiem vides, sociālajā un ekonomikas jomā, tajā skaitā veicina visu transporta veidu izmantošanu. Komiteja atbalsta arī Eiropas finanšu instrumenta iekļaušanu 2014.–2020. gada finanšu plānā, dodot iespēju līdzfinansēt pilsētu transporta plānus, finansējot nevis projektus, bet gan rezultātus, kas atbilst ES mērķiem vides un sociāli ekonomiskajā jomā, un lūdz izskatīt iespēju, lai neliela apjoma eksperimentālām iniciatīvām būtu pieejams iepriekšējs finansējums. Komiteja iesaka arī izveidot vērienīgākus instrumentus, lai varētu nodrošināt lielāka apjoma finansējumu pilsētu transporta plānu izstrādei ar nosacījumu, ka ir noslēgti publiski-publiski / publiski-privāti vai nolīgumi par mobilitāti pilsētvidē, kas piesaista līdzekļus no privātā sektora, vietējām, reģionālajām un valsts programmām;

20. atzinīgi vērtē pieredzes par tarifu integrāciju (ieskaitot viedkartes) izpēti sākšanu un atbalstītu turpmākus pētījumus par intermodālas informācijas (ieskaitot informāciju par integrētu satiksmi ar velosipēdu/vilcienu/autobusu) sniegšanu ES konurbācijās, kā arī rosina izpētīt viedkaršu savstarpējas izmantojamības iespējas, lai tās turpmāk varētu izmantot kā biļetes, kas derīgas vairākās Eiropas Savienības lielpilsētu teritorijās;

21. atbalsta aicinājumu Komisijai izstrādāt ziņojumu par tarifkāciju pilsētās un pamatnostādnes par minēto tarifkāciju un ceļa nodevām, lai iekļūtu lielajās pilsētās un pilsētu centros. Lai gan sarežģījumi saistībā ar minēto pasākumu ir ievērojami, tam tomēr ir arī vēra ņemamas priekšrocības, jo īpaši saskaņotu transporta plānu veicināšanā un virzībā uz "vienas pieturas" intermodālajām maksājumu sistēmām;

Pilsētu transports: nozare un Eiropas tehnoloģijas, kurām būtu jārod izpausme Lisabonas stratēģijā un Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā

22. stingri atbalsta Eiropas iniciatīvas ieviešanu iekārtu standartizācijā un sertificēšanā attiecībā uz drošību, ērtumu (troksnis, vibrācija u.c.), tīklu savietojamību, pieejamību cilvēkiem ar kustību traucējumiem, ilgtspējīgu transportu un videi nekaitīgu dzinēju tehnoloģiju, kas balstās uz oglekļa emisijas auditu;

23. noteikti atbalsta to, ka Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānā atbrīvoto apropriāciju ievērojamu daļu piešķir pašreizēju ieguldījumu pilsētu transportā finansējumam un projektiem, kurus var finansēt nekavējoties, ja šādi ieguldījumi atbilst ES mērķiem vides un sociāli ekonomiskajā jomā;

Labāka saskaņotība ar pārējām ES politikām

24. aicina Eiropas Komisiju veicināt lielāku saskaņotību vietējā līmenī ar pārējām ES politikām, piemēram, saistībā ar vidi, pilsētu ilgtspējīgu attīstību, pasažieru un preču transportu neapdzīvotos rajonos, klimata pārmaiņām un reģionālo attīstību;

25. atkārtoti aicina izveidot ES līmeņa mehānismu pārskatu sniegšanai par sasniegumiem pilsētu transporta plānu īstenošanā, lai sniegtu piemērus pārējām pilsētām. Minētais process būtu jā-sāk ar ES finansētu pētījumu, kurā salīdzinātas pilsētas visā ES un to īstenotie pasākumi, lai mazinātu sastrēgumus, panāktu uzlabo-jumus vides jomā un nodrošinātu ilgtspējīgākus transporta veidus.

Briselē, 2009. gada 21. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinuma projekts par tematu “eiropas stratēģiskie pamatnorādījumi starptautiskai sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā”

(2009/C 200/02)

REĢIONU KOMITEJA

- uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir īpaši svarīga loma Eiropas pētniecības telpas (ERA) īstenošanā;
- uzsver, ka Eiropas Komisijai un dalībvalstīm būtu jāveic nepieciešamie pasākumi, kas ļautu efektīvi un pilnībā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības ar ERA saistītu iniciatīvu pārvaldībā;
- atzīst ES un tās kaimiņvalstu sadarbības nepieciešamību zinātnes un tehnoloģiju jomā. Šajā ziņā būtu jāparedz kaimiņvalstu līdzdalība ne tikai ES pētniecības pamatprogrammā, bet arī citos ERA aspektos, piemēram, pētniecības programmu un infrastruktūras koordinēšanā, zināšanu apmaiņas principu ieviešanā un atvieglotas pētnieku mobilitātes sekmēšanā;
- vēlas, lai Septītās pamatprogrammas, struktūrfondu un Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammas līdzekļu izmantošana tiktu saskaņota, jo, kā minēts iepriekšējos RK atzinumos, tas ir svarīgi nolūkā nodrošināt ES konkurētspēju un kohēzijas politikas, pētniecības politikas, kā arī inovācijas politikas savstarpēju sinerģiju valsts un reģionālajā līmenī.

Ziņotājs: Lahti pilsētas mērs Jyrki Myllyvirta kgs (FI/PPE)

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam "Eiropas stratēģiskie pamatnorādījumi starptautiskai sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā"

COM(2008) 588 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ.

REĢIONU KOMITEJA

Saistība ar vietējām un reģionālajām iestādēm un RK

1. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir īpaši svarīga loma Eiropas pētniecības telpas (ERA) īstenošanā. Tās ir galvenie dalībnieki reģionos notiekošās pētniecības un jauninājumu stratēģijas izstrādāšanā, tās bieži pārvalda pētniecības iestādes un atbalsta jauninājumiem labvēlīgu vidi, jo tām ir nepieciešamā pieredze. Turklāt parasti pilsētām vai reģionālajām pašvaldībām ir atzīta juridiskā kompetence un savs pētniecības budžets, vai arī tās citādi būtiski sekmē un līdzfinansē pētniecības un izstrādes darbu. Efektīva vietējā un reģionālā līmeņa iestāžu sistēma ir būtisks faktors veiksmīgu un rezultatīvu pētniecības pasākumu plānošanā un ieviešanā;

2. tādēļ vietējās un reģionālās pašvaldības ir vienas no galvenajiem ieinteresētajiem, lai padziļinātu politikas un iniciatīvas, kas vērstas uz ERA padziļināšanu un ievērojamāku paplašināšanu, jo īpaši tajā paredzēto virzību uz spēcīgu pētniecības un augstākās izglītības iestāžu darbību, kuras pamatā ir jauninājumiem labvēlīga vide, starptautiskā sadarbība un saskaņota pētnieciskā darbība;

3. uzsver pilsētu un reģionu īpašo nozīmi jauninājumiem labvēlīgas vides attīstīšanā. To politika ne tikai būtiski ietekmē Eiropas pētniecības telpas izveidi no zinātnieku mobilitātes viedokļa, jo zinātniekus piesaista tikai daudzpusīga, toleranta un jauninājumiem labvēlīga vide, bet pilsētās ir arī pētniecības infrastruktūras izveides virzītājspēks. Šajā sakarā jāatzīmē vietējās inovācijas politika, tehnoloģiju centri, uzņēmējdarbības inkubatori, zinātnes parki un riska kapitāla fondi ⁽¹⁾;

Vispārējās piezīmes

4. uzskata, ka izvirzītā iniciatīva ir svarīgs ieguldījums Eiropas pētniecības telpas padziļināšanā un paplašināšanā. Komiteja savā atzinumā "Eiropas pētniecības telpa – jaunas perspektīvas" ⁽¹⁾ atzīmēja nepieciešamību īstenot pasākumus Eiropas pētniecības telpas izveides procesa paātrināšanai, kas būtu solis uz priekšu, lai padarītu Eiropas ekonomiku par viskonkurētspējīgāko ekonomiku pasaulē ⁽²⁾;

5. uzsver, ka Eiropas Komisijai un dalībvalstīm būtu jāveic nepieciešamie pasākumi, kas ļautu efektīvi un pilnībā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības ar ERA saistītu iniciatīvu pārvaldībā ⁽²⁾. Zināšanām un inovācijai jāklūst par tautsaimniecības virzītājspēku; vietējo un reģionālo pašvaldību aktīva līdzdalība ERA pozitīvi ietekmēs ražīgumu un konkurētspēju;

6. norāda uz pilsētu un reģionu īpaši svarīgo nozīmi starptautiskajā sadarbībā zinātnes un tehnoloģiju jomā. savas pētniecības politikas ietvaros ievērojami veicina Eiropas ieguldījumu pētniecībā un dinamiskas Eiropas Pētniecības telpas izveidi, veicot plānošanas, strukturālus un likumdošanas atbalsta pasākumus ⁽¹⁾;

7. atzinīgi vērtē paziņojumu, jo īpaši norādot uz tā mērķi stiprināt ES zinātnisko un tehnoloģisko pamatu, sekmēt tās rūpniecības konkurētspēju un palīdzēt risināt vispasaules problēmas, ņemot vērā atbildīgu attieksmi pret norisēm visā pasaulē;

8. atgādina Eiropas Komisijai, ka Komiteja cieši sekos, lai tiktu ievērots līdzdarbības princips attiecībā uz pilsētām, "visām dalībvalstīm un iesaistītajām valstīm, kā arī ieinteresētajām personām, piemēram universitātēm, pētniecības organizācijām, pilsonisko sabiedrību un uzņēmējiem, kas būtu aktīvi jāiesaista Eiropas pētniecības telpas pārvaldībā" ⁽³⁾, kā arī tiktu norādīts uz subsidiaritātes principu un "mainīgās ģeometrijas" principu;

9. atzīst ES un tās kaimiņvalstu sadarbības nepieciešamību zinātnes un tehnoloģiju jomā. Šajā ziņā būtu jāparedz kaimiņvalstu līdzdalība ne tikai ES pētniecības pamatprogrammā ⁽⁴⁾, bet arī citos ERA aspektos, piemēram, pētniecības programmu un infrastruktūras koordinēšanā, zināšanu apmaiņas principu ieviešanā un atvieglotas pētnieku mobilitātes sekmēšanā ⁽⁵⁾;

⁽³⁾ Padomes secinājumi "Lūbšanas procesa" uzsākšana – virzība uz pilnīgu EPT izveidi", ST 10231/08, 2008. gada 30. maijs.

⁽⁴⁾ Skat. Komisijas paziņojumu par vispārējo pieeju EKP partnervalstu līdzdalībai Kopienas aģentūrās un Kopienas programmās, COM(2006) 724 galīgā redakcija, 04.12.2006.

⁽⁵⁾ COM(2007) 161 galīgā redakcija.

⁽¹⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽²⁾ CdR 283/2008 fin.

10. uzsver, ka zinātnes un tehnoloģiju jomā svarīga ir sadarbība ar kaimiņvalstīm, kurām arī var būt liela ietekme uz reģionālo attīstību Eiropas Savienībā. Tas var attiekties uz Krieviju, kurai ir ievērojama zinātnes un tehnoloģiju kapacitāte, bet arī uz Austrumeiropu, Balkānu valstīm un ES neietilpstošām Vidusjūras reģiona valstīm;

Pastāvošo ES pētniecības programmu nozīme un finanšu instrumenti Eiropas pētniecības telpas pieejamībai kaimiņvalstīs

11. atzinīgi vērtē pasākumus, kas Septīto pamatprogrammu un Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammu (CIP) dara pieejamu kaimiņvalstīm, tādējādi piešķirot minētajām programmām papildu teritoriālo dimensiju;

12. atgādina EPT ekspertu grupas secinājumus⁽¹⁾ par valstu un reģionu ieinteresēto personu pieaugošo nozīmi būtiski jaunu Eiropas iniciatīvu (piemēram, ERA-NET tīkli, Eurostars, Eiropas Tehnoloģijas institūts vai *Joint Technology un Cluster*) izstrādāšanā;

13. vēlas, lai Septītās pamatprogrammas, struktūrfondu un Konkurētspējas un inovāciju pamatprogrammas līdzekļu izmantošana tiktu saskaņota, jo, kā minēts iepriekšējos RK atzinumos, tas ir svarīgi nolūkā nodrošināt ES konkurētspēju un kohēzijas politikas, pētniecības politikas, kā arī inovācijas politikas savstarpēju sinerģiju valsts un reģionālajā līmenī⁽²⁾;

14. noteikti uzsver, ka Eiropas pētniecības, apmācības un inovācijas spējas ir jāstiprina, atbalstot pētniecības infrastruktūru, pētniecību MVU, ar pētniecību saistītu reģionālo kopu vajadzībām, lai atbrīvotu pētniecības potenciālu ES “konverģences” reģionos, risinātu “zinātnes” un sabiedrības “jautājumus” un sekmešu “horizontālos” pasākumus starptautiskās sadarbības jomā⁽³⁾;

15. atbalsta inovācijas jēdziena plašu skaidrojumu, kas aptver sociālās un humanitārās zinātnes un to produktīvo mijiedarbību ar pilsētu un reģionu kultūru attiecīgajās teritorijās;

16. norāda, ka pētniecības iestāžu un starptautisko tīklu līmenī kritiskās masas sasniegšanas mērķis ir atkarīgs no pētījuma temata, jomas un dalībniekiem. Attiecībā uz starptautiskajām partnerībām nevajadzētu piemērot pieeju “viens risinājums der visiem”;

17. atgādina par zaļajā grāmatā⁽⁴⁾ noteikto mērķi atrast pienācīgs līdzsvars starp iestāžu un konkurējošo finansējumu. Saskaņā ar iepriekšējos atzinumos pausto viedokli par līdzīgiem jautājumiem Komiteja aicina turpināt debates par pienācīgu līdzsvaru starp pētniecības iestāžu pamatfinansējumu un uz konkurenci balstītu finansējumu;

18. kā uzsvērts tās iepriekš paustajā nostājā⁽⁵⁾, Komiteja uzskata, ka rezultatīvāka ir zinātnieku un viņu komandu veikta interesantu un noderīgu pētniecības tematu izvēle un horizontālu tīklu izveide (augšupēja pieeja), nevis šo procesu stingra pārvaldīšana no augšas, tādējādi veidojot formālu sadarbību;

19. aicina izveidot efektīvu daudzlīmeņu pārvaldības sistēmu, lai nodrošinātu politikas saskaņotību attiecībā uz programmām, kurās ir iesaistīti vairāki līmeņi un vairākas ieinteresētās puses⁽²⁾;

Pētnieku mobilitāte

20. pilnībā piekrītot tam, ka būtisks faktors starptautiskajā sadarbībā zinātnes un tehnoloģiju jomā ir pētnieku mobilitāte, Komiteja uzsver šādus aspektus:

— Eiropas Pētniecības telpas attīstības nolūkos ir īpaši svarīgi gūt panākumus zinātnieku mobilitātes veicināšanā, tostarp veikt nepieciešamos tiesību aktu pielāgojumus tādās jomās kā uzturēšanās tiesības un pensijas, kā arī īstenot ģimenei draudzīgus atbalsta pasākumus⁽⁵⁾;

— karjeras iespējas un pētnieku mobilitāte⁽⁶⁾ būtu jāsekmē, nosakot optimālu politiku kopumu, izmantojot valstu un Kopienas instrumentus un turpinot attīstīt pētnieku prasmes. Sabiedrībā, jo īpaši jauniešu vidū, jāveicina interese par pētniecību un inovāciju;

21. uzsver nepieciešamību piesaistīt augsta līmeņa zinātniekus no valstīm, kas nav ES dalībvalstis, un tādēļ uzsver ES mobilitātes veicināšanas programmu, piemēram, programmas “Marija Kirī”, nozīmi, un atzinīgi vērtē atbalsta pasākumus, kas atsevišķos reģionos ir veikti, īstenojot zinātnieku atgriešanās veicināšanas programmas⁽⁵⁾;

⁽¹⁾ EPT ekspertu grupas ziņojums “Opening to the world: International Cooperation in Science and Technology”.

⁽²⁾ CdR 263/2007 fin.

⁽³⁾ CdR 155/2005 fin.

⁽⁴⁾ COM(2007) 161 galīgā redakcija.

⁽⁵⁾ CdR 83/2007 fin.

⁽⁶⁾ Galveno jautājumu dokuments 2009 – Konkurences padomes ieguldījums pavasara Eiropadomes darbā.

Vispārējā pētniecības infrastruktūra un atvērtās pētniecības programmas

22. piekrt Pētniecības padomes 2008. gada 30. maija secinājumiem, kuros tā Komisiju un dalībvalstis aicina atbalstīt vietējās un reģionālās pašvaldības, tām pieprasot, būvējot un ieviešot mūsdienīgas pētniecības infrastruktūras. Tādēļ Komiteja ir ieteikusi

- nodrošināt, lai vietējās un reģionālās pašvaldības būtu pilnībā iesaistītas Eiropas Pētniecības infrastruktūru stratēģijas foruma (ESFRI) ⁽¹⁾ ceļveža izstrādāšanā un jo īpaši prioritāšu noteikšanā saistībā ar jau apstiprinātajiem 35 galvenajiem Eiropai svarīgajiem projektiem,
- ņemt vērā reģionālo un vietējo pašvaldību nozīmi un to iesaisti Eiropas pētniecības infrastruktūrā,
- nodrošināt, lai vietējās un reģionālās pašvaldības būtu patiesi iesaistītas efektīvā Eiropas pētniecības infrastruktūru pārvaldībā ⁽²⁾;

23. uzsver reģionālo un vietējo pašvaldību svarīgo nozīmi kopīgo pētniecības programmu – arī tādu, kurās iesaistītas trešās valstis – izstrādē, jo tās vistiešāk saskaras ar īpašajiem vietējiem apstākļiem gan zinātnisko tehnoloģiju, gan uzņēmējdarbības jomā, un līdz ar to arī pārzina sadarbības nosacījumus stratēģiskajās jomās ⁽³⁾. Vairāki Eiropas reģioni jau piedalās un sekmīgi piemēro pētniecības programmu saskaņošanas un sadarbības instrumentus, piemēram, ERA-NET projektos. Ne tikai dalībvalstis, bet arī pilsētas un reģionālās pašvaldības būtu jāiesaista sadarbības līgumu sekmēšanā kopējās plānošanas ietvaros ⁽⁴⁾;

Subsidiaritāte, proporcionālitate un labāks regulējums

24. norāda, ka paziņojumā nav ņemti vērā vietējie un reģionālie aspekti un Eiropas Komisija tajā nav sniegusi ietekmes novērtējumu. Šis atzinums attiecas un vietējo un reģionālo pašvaldību

kompetenci un tajā īpaši uzsvērtā starptautiskās sadarbības zinātnes un tehnoloģiju jomā nozīme attiecībā uz pilsētām un reģioniem.

II. PIELIKUMS.**Papildu informācija par Eiropas Komisijas paziņojumu**

Paziņojums tika sagatavots kā atbilde uz Padomes 2008. gada februāra sanāksmes secinājumiem, un tas ir viena no Komisijas iniciatīvām pēc publiskajām diskusijām par Eiropas pētniecības telpas nākotni ⁽⁵⁾. Tāpat jānorāda, ka tas sagatavots arī saskaņā ar 2005. gadā notikušā Pasaules informācijas sabiedrības sammita (WSIS) secinājumiem.

Sagatavojot paziņojumu, Komisija vēlējās palielināt Eiropas pētniecības intensitāti un atvieglot jauno tehnoloģiju izmantošanu, lai efektīvāk risinātu galvenās problēmas, ar kurām saskaras mūsdienu sabiedrība.

Ņemot vērā to, ka joprojām jāpadziļina un jāpaplašina Eiropas pētniecības telpa, izmantojot pastiprinātu sadarbību ar starptautiskajiem partneriem, Septītā pētniecības pamatprogramma ir atvērtā trešām valstīm un tajā iekļauti vairāki jauni instrumenti starptautiskās sadarbības sekmēšanai. Septītā pētniecības pamatprogramma tomēr ietver tikai nelielu Eiropā notiekošās pētniecības daļu. Tādēļ paziņojumā ierosināti jauni stratēģiskie pamatnorādījumi, kas ietver vairākus pamatprincipus un darbības pamatnostādnes. Šās jaunās shēmas ietvaros veiktie pasākumi stiprinās Eiropas publisko un privāto dalībnieku iespējas, viņiem sadarbojoties ar partneriem un konkurentiem citviet pasaulē. Ierosinātie pamatprincipi veicinās zināšanu brīvu apriti – ES piektā pamatbrīvība – globālā līmenī, palielinot Eiropas zinātnes un tehnoloģiju atpazīstamību pasaulē un popularizējot Eiropas IKT zinātību pasaulē. Tas piešķirs Eiropas Pētniecības telpai starptautisku nozīmi, to darot pieejamu visai pasaulei, kā arī palielinās Eiropas konkurētspēju globālajā ekonomikā ⁽⁶⁾.

Briselē, 2009. gada 21. aprīlī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Luc VAN DEN BRANDE

⁽¹⁾ ESFRI – Eiropas Pētniecības infrastruktūru stratēģijas forums, <http://cordis.europa.eu/esfri/home.html>.

⁽²⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽³⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽⁴⁾ CdR 283/2008 fin.

⁽⁵⁾ SEC(2008) 430, 02.04.2008.

⁽⁶⁾ Komisijas paziņojums "Eiropas stratēģiskie pamatnorādījumi starptautiskai sadarbībai zinātnes un tehnoloģiju jomā", COM(2008) 588.

Reģionu komitejas atzinums “korelācija starp darba tirgu un reģionālajām vajadzībām tūrisma jomā”
(2009/C 200/03)

REĢIONU KOMITEJA

- atzīst, ka tūrisms dod lielu ieguldījumu visu dalībvalstu IKP veidošanā, pat ja tūrisma kā uzņēmējdarbības jomas nozīme un pienesums valsts ekonomikā un vietējā un reģionālajā attīstībā dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras;
- atzīst, ka tūrisma nozare saskaras ar daudzām problēmām, galvenokārt saistībā ar ekonomikas lejupslīdi. Tādēļ aktuāla ir nepieciešamība stimulēt tūrisma nozari un atbalstīt tajā notiekošo uzņēmējdarbību, īpaši ņemot vērā tūrisma sociālo dimensiju nodarbinātības un sociālās un reģionālās kohēzijas jomā;
- uzsver, ka tūrisma attīstībai jābūt ilgtspējīgai, lai netiktu izšķērdēti dabas resursi un radīts kaitējums videi. Attiecīgo teritoriju dabas bagātības jāaizsargā, to izmantošanā ņemot vērā videi draudzīgu, ilgtspējīgu tūrisma attīstību ar mērķi sargāt un uzlabot vidi, to saglabāt nākamajām paaudzēm, kā arī radīt apstākļus jaunu darbavietu izveidei.

Ziņotājs: Konstantinos Tatsis kgs (Grieķija, PPE) Dramas, Kavalas un Ksanti apvienotās prefektūras priekšsēdētājs

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REGIONU KOMITEJA

1. atzīst, ka tūrisms dod lielu ieguldījumu visu dalībvalstu IKP veidošanā, pat ja tūrisma kā uzņēmējdarbības jomas nozīme un pienesums valsts ekonomikā un vietējā un reģionālajā attīstībā dažādās dalībvalstīs ievērojami atšķiras;

2. norāda, ka tūrisms ir nozīmīgs ienākumu avots daudzu reģionu ekonomikā, bet līdz šim tā Kopienas dimensija ir bijusi ļoti ierobežota. Vienlaikus atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu "Atjauninātā ES tūrisma politika – veidojot spēcīgāku Eiropas tūrisma partnerību" un paziņojumu "Noturīgas un konkurētspējīgas Eiropas tūrisma nozares programma";

3. pauž gandarījumu, ka Līguma par Eiropas Savienības darbību (Lisabonas līguma) jaunajā 195. pantā tūrisms ir atzīts par ES komplementāras darbības jomu, un tāpēc izsaka cerību, ka Lisabonas līguma ratifikācija panākama iespējami īsā laikā, lai nodrošinātu stabilu juridisko pamatu ES darbībai minētajā jomā;

Tūrisma loma

4. norāda uz tūrisma nozīmi un tūrisma nozares lomu, kas ir svarīga daudzējādā ziņā, ievērojami sekmējot Eiropas ekonomikas attīstību kopumā, kā arī daudzu dalībvalstu tautsaimniecības attīstību un to IKP pieaugumu. Tajā pašā laikā tūrismam papildus izglītojošai, saturīgi pavadīta brīvā laika vai atpūtas funkcijai ir svarīga nozīme nodarbinātībā, tā kā daudzas profesijas ir atkarīgas no tūristu plūsmām un daudzu profesiju pārstāvji ir nodarbināti tūrisma infrastruktūrā un ar to saistītās darba vietās;

5. norāda uz tūrisma nozīmi plašākas sociālās kohēzijas veicināšanā, sniedzot reģioniem attīstības un uzņēmumu veidošanas iespējas; īpaši tas attiecas uz reģioniem, kuriem nav citu labklājības gūšanas avotu, lai daļu radušos ienākumu izplatītu visā sabiedrībā. Apgabalos, kur pastāvīgi samazinās iedzīvotāju skaits un kuriem ir saimnieciskas grūtības, augoša tūrisma nozare dažos gadījumos var pat atgriezeniski ietekmēt negatīvas attīstības tendenci un sekmēt nepieciešamās strukturālās pārmaiņas;

6. uzskata, ka vairāk jāuzsver tūrisma lielā nozīme Eiropas sabiedriskās apziņas attīstībā, jo tas sekmē Eiropas iedzīvotāju mobilitāti. Tūrisma ieguldījums šādas apziņas veidošanā, patiecoties

iedzīvotāju saskarsmei un kontaktiem citās dalībvalstīs, ar citām sociālām kultūrām un citādām valstīm, nostiprina daudzveidības uztveri, vienlaikus sekmējot Eiropas kopības apziņu. Iedzīvotāju mobilitāte, ko nodrošina tūrisma attīstība Eiropas reģionos, ir būtiska Eiropas pilsoniskuma jēdziena uztverē;

7. atzīmē, ka tūrisma attīstība ir tieši saistīta ar tādām jomām kā vide un kultūra. Attiecībā uz vidi ir svarīgi veicināt ilgtspējīgu un noturīgu tūrisma attīstības politiku, lai vidi izmantotu, vienlaikus to aizsargājot. Attiecībā uz kultūru tūrisms ļauj izmantot mūsdienu kultūras sniegumu un novērtēt Eiropas kultūras mantojama bagātību;

8. uzsver, ka reģionālajā līmenī tūrisms nodrošina stabilas darba vietas un palīdz saglabāt un veicināt nodarbinātību, ievērojami sekmējot Lisabonas stratēģijas mērķu īstenošanu nodarbinātības jomā;

Tūrisma nozares uzdevumi reģionālajā līmenī

9. atzīst, ka tūrisma nozare saskaras ar daudzām problēmām, galvenokārt saistībā ar ekonomikas lejupslīdi. Tādēļ aktuāla ir nepieciešamība stimulēt tūrisma nozari un atbalstīt tajā notiekošo uzņēmējdarbību, īpaši ņemot vērā tūrisma sociālo dimensiju nodarbinātības un sociālās un reģionālās kohēzijas jomā;

10. uzsver, ka tūrisma attīstībai jābūt ilgtspējīgai, lai netiktu izšķērdēti dabas resursi un radīts kaitējums videi. Attiecīgo teritoriju dabas bagātības jāaizsargā, to izmantošanā ņemot vērā videi draudzīgu, ilgtspējīgu tūrisma attīstību ar mērķi sargāt un uzlabot vidi, to saglabāt nākamajām paaudzēm, kā arī radīt apstākļus jaunu darbavietu izveidei;

11. norāda, ka reģionālā līmeņa teritoriālā plānošana tūrisma jomā ir instruments, lai panāktu optimālu līdzsvaru starp uzņēmējdarbības attīstību un dabas vides izmantošanu, katrā reģionā novēršot dabas un enerģijas resursu izšķērdēšanu. Dažos reģionos jau tagad ir noteikts maksimālais viesu mītnu skaits, un tiek ierosināts šādu praksi apspriest paraugprakses apmaiņas ietvaros. Šajā sakarā Komiteja iesaka noteikt konkrētus maksimālās robežas noteikšanas kritērijus, ņemot vērā reģionālās attīstības mērķus, sociālās vajadzības un papildu darba vietu radīšanas iespējas;

12. norāda, ka tūrisma jomā konkurence izpaužas trijos aspektos. Vispirms ir ārējā konkurence starp dažādu valstu tūrisma objektiem Eiropas Savienībā un ārpus tās robežām. Tad ir iekšējā konkurence starp dažādiem tūrisma objektiem Eiropas Savienībā. Visbeidzot pastāv konkurence starp dažādiem tūrisma objektiem vienas valsts ietvaros. Ikvienai no minētajām konkurences formām ir savas īpatnības, kas prasa atšķirīgu pieeju;

13. atzīmē, ka tūrisma sezonālais raksturs ir vēl viena problēma, ar ko nozare saskaras reģionos. Ņemot vērā problēmas raksturu, tās risinājums nav meklējams valsts, bet gan reģionālā līmenī, jo sezonālitate ir saistīta ar konkrētām sociālām un reģionālām īpatnībām, kas tiešā veidā ietekmē tūristu plūsmas. Savukārt valsts mērogā tūrisma produktus var attīstīt un dažādot daudzējādā veidā atkarībā no sezonām;

14. atzīst, ka tūrisms pamatā ir pakalpojumu sniegšanas nozare, kam ir raksturīga spēcīga konkurence un klientu pieprasījums pēc kvalitātes. Tāpēc šajā nozarē ir vajadzīgs augsti kvalificēts un pienācīgi izglītots darbspēks;

15. atzīmē, ka jānostiprina uzņēmumi, kas darbojas tūrisma jomā, lai tie spētu piesaistīt augsti kvalificētu un izglītotu darbspēku. Tādējādi tūrisms visā Eiropā iegūtu lielāku dinamiku, un tiktu radīta iespēja ievērojami uzlabot viesiem pieejamos pakalpojumus, padarot Eiropas tūrisma objektus pievilcīgākus;

16. uzsver vajadzību atbalstīt mazos un vidējos uzņēmumus, pamatojoties uz Eiropas Mazās uzņēmējdarbības aktā minēto principu "vispirms domāt par mazākajiem". Tūrisma nozarē galvenokārt darbojas tieši MVU. Tāpēc to darbības tiesiskajam regulējumam vajadzētu būt tiem labvēlīgākam, un būtu jāveic tieši pasākumi, lai saglabātu esošās darba vietas un radītu jaunas nodarbinātības iespējas;

Priekšlikumi

17. norāda, ka tūrisma nozare būtu jānostiprina Eiropas Savienības vispārējās attīstības politikas ietvaros, ņemot vērā ES attīstības pamatprioritātes un instrumentus;

18. iesaka īstenot publiskas un privātas iniciatīvas, kas ļauj uzlabot gaisa un jūras satiksmi starp Eiropas reģioniem, tādējādi ES iedzīvotājiem nodrošinot lielāku mobilitāti;

19. atzīmē, ka ilgtspējīgas izaugsmes ietvaros vides apsaimniekošana un aizsardzība ir viens no diviem galvenajiem attīstības pilāriem;

20. norāda, ka otrs attīstības pilārs ir tūrisma sociālās dimensijas stiprināšana, tiecoties aizsargāt nodarbinātību un ievērojot vajadzību pārdaļīt tūrisma radītos ieņēmumus plašas sabiedrības interesēs;

21. tādēļ ierosina īstenot iniciatīvas, kas vērstas uz nodarbinātības veicināšanu tūrisma jomā, tostarp strādājošo izglītošanas programmas, pasākumus, lai saistītu tūrisma un vidi un veicinātu ilgtspējīgu tūrisma attīstību, sniegtu atbalstu jaunu tehnoloģiju ieviešanai reģionālajos tūrisma pakalpojumos, tos saistot ar kultūru un plaši izplatītiem pakalpojumiem, veicinātu Eiropas līmeņa tūrisma objektu tīklu veidošanu ar mērķi aizsargāt vidi, akcentēt vietējos ražojumus, uzlabot pakalpojumu sniegšanu un veicināt tādu uzņēmējdarbības praksi, kas sekmē plašāku sociālo attīstību un visas sabiedrības labklājības vairošanu vietējā līmenī;

22. norāda, ka pastāvošā prakse un Kopienas pasākumi, piemēram, izmēģinājuma projekts sociālā tūrisma jomā Eiropā un iniciatīva "Labākie tūrisma objekti" (*EDEN*) būtu jāpastiprina un vairāk jāvirza uz nozares specifiku. Tāpēc Komiteja atzinīgi vērtē, ka ik gadu tiek izvēlētas vairākas kategorijas, tās pārnesot no gada uz gadu, lai satura izmaiņas neietekmētu procesa nepārtrauktību gadu gaitā; Komiteja aicina arī Komisiju veikt vietējo un reģionālo pašvaldību pārrobežu un starpreģionālās sadarbības veicināšanas pasākumus, lai popularizētu kopīgos tūrisma produktus;

23. uzsver vajadzību sekmēt alternatīvas tūrisma formas, lai izmantotu visas pieejamās iespējas, radītu jaunus pakalpojumus un veicinātu jaunus produktus;

24. ierosina sekmēt Eiropas ilgtspējīgas tūrisma attīstības modeli, balstoties uz programmu, kas ietvertu kultūras integrāciju tūrisma piedāvājumā, vides aizsardzību, Eiropas tūrisma piedāvājuma konkurētspējas veicināšanu, gaisa un jūras satiksmes uzlabošanu starp reģioniem, uzņēmējdarbības rosināšanu un jaunu tehnoloģiju ieviešanu;

25. ierosina pastiprināt Eiropas Profesionālās izglītības attīstības centra (*CEDEFOP*) nozīmi saiknes nodrošināšanā ar reģionālajām pašvaldībām, un aicināt to turpināt izvērtēt tūrisma jomā nepieciešamās prasmes, pamatojoties uz reģionu vajadzībām un mērķiem, lai paplašinātu nodarbinātības iespējas un uzlabotu sniedzamo pakalpojumu kvalitāti;

26. ierosina izmantot Eiropas pieredzi vietējo nodarbinātības rīcības plānu ieviešanā un, izmantojot par paraugu 89 teritoriālos nodarbinātības izmēģinājuma līgumus, izstrādāt reģionālā līmeņa plānus, sadarbojoties vietējām un reģionālajām pašvaldībām, viesnīcu, atpūtas un kultūras nozares pārstāvjiem, šo nozaru darbinieku pārstāvjiem un Eiropas alternatīvā tūrisma nozares sociālajiem dalībniekiem, lai reģionālā līmenī izveidotu saskaņotu nodarbinātības atbalsta politiku tūrisma nozarē. Komiteja

iesaka šajos plānos iekļautajiem pasākumiem paredzēt struktūrfondu atbalstu;

27. ierosina veikt pasākumus, lai uz laiku samazinātu reģionālo lidostu nodokļus, tādējādi veicinot to darbību un nostiprinot tiešo satiksmi ar galvenajiem tūristu plūsmas avotiem.

Briselē, 2009. gada 22. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*
Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinums “ekonomikas atveseļošanas plāns un reģionālo un vietējo pašvaldību nozīme”

(2009/C 200/04)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē EK priekšsēdētāja *Barroso* kga nepārprotamās norādes G-20 sammitā Londonā 2009. gada 2. aprīlī, kur viņš uzsvēra, ka ekonomikas atveseļošanas sekmēšanai ir svarīgi īstenot piecus šādus koordinētus pasākumus: fiskālu stimulu koordinēšana pasaules mērogā; ilgtspējīga pieprasījuma veicināšana, lai sekmētu uzticēšanos; treškārt, nepieciešamība sekmēt globālu pārvaldību; ceturtkārt, nepieciešamība veicināt tirdzniecību, kā arī attīstību un klimata pārmaiņu apkarošanu;
- tā kā ir paredzams, ka krīze dažādus reģionus ietekmēs atšķirīgi, Komiteja uzsver teritoriālās kohēzijas mērķa nozīmi, ņemot vērā ierosinātos pasākumus saglabāt vai radīt darba vietas un veicināt ekonomisko aktivitāti;
- atbalsta Eiropas Savienības ieceri sniegt vērienīgu atbalstu, lai panāktu ekonomikas atveseļošanu, palielinot pirkjspēju un īstenojot konkrētus pasākumus nozīmīgākajās Lisabonas stratēģijas jomās (konkurētspēja un inovācija, ilgtspējīga attīstība un sociālā kohēzija).

Ziņotājs: Ziemeļreinas–Vestfālenes landtāga loceklis Dietmar Brockes kgs (DE/ALDE)

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Eiropadomei “Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāns”

COM(2008) 800 galīgā redakcija

I. VISPĀRĪGAS PIEZĪMES

REGIONU KOMITEJA

1. pauž īpašas bažas par saimnieciskā stāvokļa straujo pasliktināšanos ES dalībvalstīs, reģionos un pašvaldību teritorijās, kā arī faktu, ka smaga krīze ir skārusi visas pasaules ekonomiku;

2. pauž gandarījumu, ka Eiropas Komisija rīkojusies operatīvi un nākusi klajā ar ekonomikas atveseļošanas plānu, reaģējot uz pasaules finanšu un ekonomikas krīzi, un atzīmē, ka izaugsmes prognozes, kas ir plāna pamatā, ekonomikas attīstības dēļ jau bija samazina;

3. atzinīgi vērtē EK priekšsēdētāja Barroso kga nepārprotamās norādes G-20 sammitā Londonā 2009. gada 2. aprīlī, kur viņš uzsvēra, ka ekonomikas atveseļošanas sekmēšanai ir svarīgi īstenot piecus šādus koordinētus pasākumus: fiskālu stimulu koordinēšana pasaules mērogā; ilgtspējīga pieprasījuma veicināšana, lai sekmētu uzticēšanos; treškārt, nepieciešamība sekmēt globālu pārvaldību; ceturtkārt, nepieciešamība veicināt tirdzniecību, kā arī attīstību un klimata pārmaiņu apkarošanu;

4. uzsver, ka pasaules finanšu un ekonomikas krīze ir pārbaudījums tirgus ekonomikai un tādēļ aicina visas par ekonomikas jomu atbildīgās puses pārliecināties un nosvērti reaģēt uz krīzi un iedzīvotājos veicināt optimismu ar labas prakses piemēriem;

5. ļoti kritiski vērtē finanšu kapitāla sektora neapdomīgo rīcību, izmantojot kredītus biržas spekulācijās, garantējot kredītus (nodrošinātās parādsaistības, uz aktīviem balstīti vērtspapīri) un veicot kredītsaistību nepildīšanas mijmaiņas darījumus, kā arī kontroles trūkums no valstu, Eiropas un starptautisko uzraudzības iestāžu un institūciju puses un nepietiekamais regulējums finanšu jomā;

6. aicina Eiropas Komisiju un dalībvalstis turpmākajās diskusijās par pasaules jauno finansiālo kārtību iestāties par pienācīgu un efektīvu finanšu sistēmas pārveidi (investīciju banku, riska ieguldījumu fondu un privātā kapitāla fondu darbību), lai nepieļautu tik neapdomīgas rīcības atkātošanos. Veidojot šādu sistēmu,

— jāizbeidz tā dēvēto “ēnu” banku (“conduits”) darbība un jānosaka, kādam jābūt finanšu iestāžu pamatkapitāla minimālajam apjomam, kas ļauj izvairīties no krīzes;

— jāaizliedz tādi atvasinātie finanšu instrumenti, kuri savas struktūras dēļ nav regulējami vai, neraugoties uz regulējumu, rada neprognozējamus sistēmiskus riskus;

— finanšu sektorā jāatsakās no atalgojuma sistēmas (prēmijas, nodokļu atvieglojumi u.c.), kas rada sistēmiskus riskus;

— jāparedz, ka kredītreitingu aģentūru statūti ir jāpublicē, un jāorganizē to uzraudzība starptautiskā līmenī;

7. pauž stingru pārliecību, ka reālajai ekonomikai un tās finanšu sistēmai jākalpo cilvēkiem; uzskata, ka regulējums un kontrole, it īpaši Bāzeles II noteikumi, jāattiecinā uz visiem finanšu sistēmas dalībniekiem, tostarp riska ieguldījumu fondiem, privāto kapitāla vērtspapīru fondiem un citām neregulētām finanšu struktūrām;

8. uzskata, ka strukturāla un fundamentāla pasaules finanšu sistēmas reforma ir tikpat svarīga kā ekonomikas atbalsta pasākumi, ko veic ES un dalībvalstis saistībā ar pašreizējo ekonomisko krīzi; atjaunota uzticība finanšu tirgiem kopumā novērsīs tirgus ekonomikas ilgstošu diskreditāciju. Šādu uzticēšanos var atgūt tikai ar skaidriem, efektīviem, saprotamiem un labi izskaidrotiem pasākumiem finanšu tirgu nestabilitātes pārvarēšanai;

9. uzskata, ka ārkārtas situācijā ir jāīsteno īpaši pasākumi; jārīkojas nekavējoties, jāatsakās no līdzšinējā domāšanas veida, stingri jāievēro pārskatītie Māstrihtas kritēriji, kā arī elastīgāk jāpiemēro Stabilitātes un izaugsmes pakta kritēriji publisko finanšu jomā (noteikumi par valsts parādu un budžeta deficītu);

10. tā kā ir paredzams, ka krīze dažādus reģionus ietekmēs atšķirīgi, Komiteja uzsver teritoriālās kohēzijas mērķa nozīmi, ņemot vērā ierosinātos pasākumus saglabāt vai radīt darba vietas un veicināt ekonomisko aktivitāti;

11. atzīmē, ka dalībvalstu un to pašvaldību pakalpojumi ir galvenā publisko pakalpojumu daļa, kas vistiešāk ietekmē iedzīvotāju spēju pārdzīvot pasaules ekonomisko krīzi, un ievērojamais budžeta samazinājums dalībvalstīs neļaus pašvaldībām pilnībā nodrošināt patstāvīgo funkciju izpildi. Tomēr arī šādos apstākļos Eiropas Savienībā un dalībvalstīs jāsauglabā tiesiskuma principi, kas veido pamatu iedzīvotāju uzticībai publiskajai varai;

Vispārējs Eiropas ekonomikas atveseļošanas plāna vērtējums

12. atzinīgi vērtē faktu, ka Eiropas Komisija nav kavējusies un rīkojusies apņēmīgi, izstrādājot Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu, lai apturētu ekonomisko lejupslīdi;

13. uzsver, ka ES dalībvalstīm šajos krīzes apstākļos jārīkojas kā vienotai kopienai un tās nedrīkst atgriezties pie nacionālistiskas un protekcionistiskas politikas;

14. tāpēc uzsver, ka jāuzlabo koordinācija ES līmenī un Eiropai jārīkojas izlēmīgi, nodrošinot kopīgu pamatu rīcībai, lai dalībvalstis varētu īstenot ekonomiskajai situācijai un to budžeta iespējām atbilstošus pasākumus. Komiteja uzskata, ka tas, ka dažu dalībvalstu valdības iespaido vietējo pašvaldību pamata funkcijas, samazina jo īpaši šo dalībvalstu, bet arī visas Eiropas Savienības spēju sasniegt Lisabonas stratēģijas mērķus un palielina atšķirības starp dažādiem Eiropas reģioniem;

15. atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumus par ieguldījumiem enerģētikas un platjoslas savienojumu infrastruktūras projektos, lai īstenotu ES Ekonomikas atveseļošanas plānu, ko Eiropadome apstiprināja 2008. gada decembrī un 2009. gada martā. RK tomēr uzskata, ka, ņemot vērā Komisijas ierobežotās iespējas elastīgi lemt par neizlietotajiem ES budžeta līdzekļiem un pārlieku ilgās sarunas ar dalībvalstīm par šo līdzekļu izmantošanu, ir nepieciešama ES budžeta strukturāla reforma, it īpaši, lai palielinātu tā elastīgumu. Komiteja uz to ir norādījusi arī atzinumā par budžeta vidusposma pārskatīšanu ⁽¹⁾;

16. atbalsta Eiropas Savienības ieceri sniegt vērienīgu atbalstu, lai panāktu ekonomikas atveseļošanu, palielinot pirkspēju un īstenojot konkrētus pasākumus nozīmīgākajās Lisabonas stratēģijas jomās (konkurētspēja un inovācija, ilgtspējīga attīstība un sociālā kohēzija);

17. atzinīgi vērtē 19. un 20. marta Eiropadomes apņemšanos sekmēt atjaunināto Lisabonas stratēģiju izaugsmei un nodarbinātībai un uzsver pašreizējā darba jautājumā par izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas nākotni pēc 2010. gada īpašo nozīmi. Komiteja tādēļ atgādina, ka RK ir nolēmusi uzsākt konsultācijas ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām par izaugsmes un nodarbinātības stratēģijas nākotni pēc 2010. gada ⁽²⁾;

18. atzinīgi vērtē to, ka 19. un 20. marta Eiropadome ir atzinusi, ka prioritārs uzdevums ir novērst krīzes sociālo ietekmi, "sekmējot nodarbinātību, it īpaši veicinot jaunu prasmju, kas nepieciešamas jaunā darba vietā, apguvi, [...], sekmējot solidaritāti un dodot iespēju sociālās aizsardzības sistēmām pilnībā pildīt savu automātiskas stabilizēšanas uzdevumu" (secinājumu 19. punkts);

19. izsaka nožēlu, ka Eiropadome tās pēdējās sanāksmes laikā 2009. gada 19. un 20. martā Briselē skaidri neatzina vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi cīņā ar ekonomikas krīzi;

20. uzskata, ka Komisijai starptautiskajās sarunās jācenšas panākt pasaules finanšu sistēmas pārstrukturēšana un stabilizēšana, lai nodrošinātu tās ilgtspējību;

21. uzskata, ka publisko ieguldījumu un finansiālo atvieglojumu programmām, kuru mērķis ir veicināt ekonomikas atveseļošanu, jāsekmē arī pāreja uz "zemas oglekļa emisijas" ekonomiku, un aicina Komisiju un dalībvalstis šādu mērķi izvirzīt arī ekonomikas atveseļošanas plānos un programmās. Pašreizējā ekonomikas krīze nedrīkst apdraudēt ES mērķus klimata jomā pēc 2012. gada;

22. rosina dalībvalstis nekavējoties izstrādāt nacionālos ekonomikas atveseļošanas plānus un piešķirt pietiekamus finanšu līdzekļus to īstenošanai, ja vien tās šādus plānus jau neīsteno;

23. izstrādājot valstu ekonomikas atveseļošanas plānus, rūpīgi jānovērtē plānos paredzēto taupības pasākumu ietekme uz valsts sociālo un ekonomisko stāvokli ilgtermiņā. Nepārdomāta taupīšana – arī centieni ietaupīt neredzot līdzekļu – var radīt lielākus zaudējumus nekā ieguvumus, turklāt zaudējumi ilgtermiņā var pat palielināties; no otras puses, jāņem vērā arī parādu sloga ietekme uz valsts budžeta veidošanas iespējām, tādēļ ir jāpārbauda jebkādu izdevumu nepieciešamība un ekonomiskā pamatotība;

24. uzstāj, ka Eiropas struktūrfondu līdzekļi ir jāpiešķir, lai pātrinātu ieguldījumus un modernizētu Eiropas infrastruktūru;

25. aicina Komisiju un dalībvalstis izstrādāt priekšlikumus, kā palielināt elastību ES struktūrfondu līdzekļu piešķiršanas procesā un novērst šķēršļus, kas pašlaik kavē piekļuvi līdzfinansējumam, ko piešķir publiskais un privātais sektors;

26. rosina Komisiju izvērtēt, vai tuvākajā laikā, pieņemot izņēmuma noteikumus tiesību aktos, kas attiecas uz finanšu, ekonomikas un budžeta jomu, nevarētu likvidēt mehānismus, kuri pašreizējos apstākļos, iespējams, padziļina krīzi;

⁽¹⁾ CdR 16/2008 fin.

⁽²⁾ <http://www.cor.europa.eu/pages/EventTemplate.aspx?view=folder&id=bb54a097-28c8-4025-88cc-b9f8a63cae7&sm=bb54a097-28c8-4025-88cc-b9f8a63cae7>.

27. aicina dalībvalstis, it īpaši *euro* zonas dalībvalstis, izpētīt iespēju izveidot visaptverošu Eiropas aizdevumu, ko kopīgi garantētu visas dalībvalstis;

28. atbalsta Komisijas neseno priekšlikumu padarīt elastīgāku Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fondu, lai šo instrumentu varētu efektīvi izmantot, lai mazinātu krīzes negatīvo ietekmi uz darba tirgu. Komiteja šajā sakarā atgādina, ka tā daudzas pārmaiņas, ar kurām tagad nākusi klajā Komisija, jau ir ierosinājusi sākotnējā atzinumā par EGAF 2006. gadā, un atzinīgi vērtē to, ka šie ieteikumi tagad ir ņemti vērā;

Ekonomikas krīzes reģionālais un vietējais aspekts

29. norāda, ka reģionālās un vietējās pašvaldības īsteno daudzus iedzīvotājiem nozīmīgus attīstības projektus un projektus publiskās infrastruktūras uzlabošanai; ES pašvaldību pārziņā ir viena trešdaļa valsts izdevumu un vairāk nekā divas trešdaļas valsts ieguldījumu;

30. vēlas vērst uzmanību uz to, ka pēdējos gados daudzas vietējās un reģionālās pašvaldības ir iesaistījušās pārrobežu izpirkumnomas darījumos, attīstot būtisku infrastruktūru, un daudzi no tiem pašreiz ir apdraudēti, ņemot vērā finanšu krīzi un nepietiekamo informāciju, kas bija daudzu šādu darījumu pamatā. Daudzas šādas shēmas ir saistītas ar nekvantificējamiem finanšu un tiesiskiem riskiem, un tādēļ ir nepieciešami saskaņoti pasākumi, lai ierobežotu no šīm shēmām izrietošo problēmu iespējamo ļoti negatīvo ietekmi uz iedzīvotājiem;

31. aicina Padomi, Komisiju un dalībvalstis ņemt vērā faktu, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga nozīme ekonomikas krīzes pārvarēšanā. Komiteja aicina dalībvalstis izvērtēt no tiesas līdzekļu samazināšanas vietējām pašvaldībām, jo to ienākumi jau ir samazinājušies ekonomikas krīzes dēļ;

32. vērš uzmanību uz paraugpraksi dažās dalībvalstīs, kas, neskatoties uz ekonomisko situāciju, ir atradušas iespējas atbalstīt vietējās pašvaldības, tām piešķirot papildu aizdevumus un finansējumu, lai kompensētu aizvien lielāko nepieciešamību pašvaldībās sniegt sabiedriskus pakalpojumus;

33. norāda, ka līdzšinējie centieni nodrošināt budžeta konsolidāciju, ja tā panākta, ierobežojot valsts neto ieguldījumus, ir samazinājuši valsts kapitāla apjomu; tāpēc pašlaik valsts ieguldījumi, it īpaši vietējā un reģionālajā līmenī, ir jāpalielina; tie jānovirza publiskajai infrastruktūrai, ceļiem, bērnudārziem, skolām, augstskolām, slimnīcām, platjoslas savienojumu izveidei, energoefektivitātes paaugstināšanai; no otras puses, jāpastiprina tādi centieni nodrošināt budžeta konsolidāciju, kuru mērķis ir samazināt patēriņa izdevumus, lai tādējādi izvairītos no parādiem un saglabātu turpmāko paaudžu rīcības iespējas;

34. aicina Komisiju iesniegt priekšlikumu par noteikumiem mikrokreditu piešķiršanai Eiropas Savienībā. Šajā priekšlikumā jāparedz mikrokreditu piešķiršanas pamatnosacījumi, lai novērstu jebkādas konkurences izkropļojumus un atvieglotu mikrokreditu pārrobežu pieejamību un līdzfinansējumu no ES budžeta. Reģionu komiteja atbalsta iniciatīvu *Jasmine*, ar kuru Eiropas Komisija un Eiropas Investīciju banka nāca klajā 2008. gada septembrī;

Reģionālo un vietējo pašvaldību ieguldījums krīzes pārvarēšanā

35. uzsver, ka ES ekonomikas atveseļošanas pasākumi, ievērojot subsidiaritātes principu, ir jāīsteno visos līmeņos; kopumā atbalstāmi ir papildu pasākumi, kurus var ātri īstenot, lai īsā laikā palielinātu pieprasījumu; lietderīgs risinājums būtu arī ES piešķirto līdzekļu izmaksāšana avansā, lai ātrāk varētu sākt pasākumu īstenošanu;

36. norāda tomēr, ka pasākumiem jāsniedz labums arī ilgākā termiņā un jābūt efektīviem, kā tas paredzēts Lisabonas stratēģijā; gan pasākumu, gan turpmākās izmaksas nedrīkst būt pārmērīgas;

37. lūdz Komisiju vienkāršot nelielo pasūtījumu piešķiršanas kārtību, kurai ir jābūt elastīgākai, it īpaši reģionālajās un vietējās pašvaldībās, lai līdzekļus varētu piešķirt ātrāk un MVU un amatniecības uzņēmumi ātrāk saņemtu pasūtījumus, kas ļautu saglabāt darbavietas;

38. atzinīgi vērtē faktu, ka Komisija ierosinājusi paātrināt un atvieglot struktūrfondu līdzekļu izlietošanu dalībvalstīs; ja minētā kārtība netiks būtiski vienkāršota, no struktūrfondiem finansētos infrastruktūras projektus nevarēs raiti īstenot un tiem paredzētos līdzekļus nevarēs savlaicīgi izmaksāt;

39. norāda, ka Eiropas Komisijai aktīvāk jādarbojas šajā jomā un, iespējams, kopumā jāmaina kohēzijas politikas institucionālā struktūra, lai vienkāršotu minētās politikas īstenošanas procedūras (vadība, pārraudzība, kontrole) un tās kļūtu elastīgākas, tādējādi veicinot un paātrinot ieguldījumus;

40. rosina Komisiju atbalstīt kopīgos (un arī uz kohēzijas nodrošināšanu vērstos) pūliņus, meklējot atbildi uz jautājumu, kā programmās varētu piedalīties finansiālā ziņā vāji attīstītas pašvaldības. Jāapsver jautājums par to, vai jānosaka jaunas līdzfinansējuma likmes, kas atvieglotu ES finansējuma izmantošanu;

41. tāpēc aicina Komisiju veikt pasākumus, lai atbalstītu vietējās un reģionālās pašvaldības un MVU, nodrošinot atbilstošu līdzfinansējumu vai atvieglotot tā pieejamību. Kaut gan RK atzinīgi vērtē iniciatīvu palielināt avansa maksājumus ES projektiem, pieredze liecina, ka minētā iniciatīva nav īpaši efektīva, jo būtiska līdzfinansējuma saņemšana pašlaik ir apgrūtināta;

42. uzsver, ka jāapsver īpaši vietējā un reģionālā līmeņa atbalsta pasākumi reģioniem, kuros ir straujāks bezdarba pieaugums. Šajā kontekstā būtu jāapsver dalībvalstu reģionālā atbalsta shēmu kartes iespējama pārskatīšana;

43. uzsver, ka jāizvēlas tādi pasākumi, kas sniedz labumu maziem un vidējiem uzņēmumiem;

44. pauž cerību, ka Komisija, aprēķinot garantiju sliekšni atbalsta piešķiršanai, it īpaši maziem un vidējiem uzņēmumiem, ņems vērā finanšu krīzes ietekmi; uzsver, ka noturīgs un visaptverošs (finansējais) atbalsts jāsniedz kredītgantiju un riska kapitāla finansēšanas shēmām, lai MVU varētu vieglāk piekļūt vajadzīgajiem līdzekļiem. Tas ir ļoti svarīgi pašreizējā krīzes situācijā, kas šos uzņēmumus īpaši ietekmē;

45. uzskata, ka jāsniedz atbalsts, palielinot finansējumu profesionālās apmācības un kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumiem, un aicina Komisiju apsvērt iespējas, kā palielināt elastību, lai līdzekļus no reģionālās attīstības programmām varētu novirzīt Eiropas Sociālā fonda prioritātēm, piemēram, pārkvalifikācijai un bezdarba samazināšanai;

46. norāda uz līdz šim veiksmīgi izmantotajiem instrumentiem, piemēram, konsultāciju sniegšanu, kā arī sadarbības tīkliem un informācijas centriem, kas ļauj efektīvi atbalstīt grūtībās nonākušus uzņēmumus; jāparedz pasākumi, kas sniedz labumu galvenokārt maziem un vidējiem uzņēmumiem, kurus, neraugoties uz stabilo pamatu, skārusi ekonomikas krīze; tieši MVU pēc krīzes pārvarēšanas sekmēs straujāku izaugsmi;

47. rosina ES Komisiju jūnijā apkopot rezultātus un pārbaudīt, cik efektīvi bijuši Kopienas un dalībvalstu līmenī īstenotie pasākumi, un vai jāizstrādā vēl viena programma;

48. ierosina novērtēt pasākumu īstenošanu reģionos, īpašu uzmanību veltot labas prakses piemēriem;

49. pilnvaro priekšsēdētāju nosūtīt šo rezolūciju Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam, Padomei un ES Padomes prezidentvalstij;

50. vērš Eiropas Komisijas uzmanību uz nepieciešamību nodrošināt, lai visas dalībvalstis noteikti ievērotu Eiropas vietējo pašvaldību hartu.

Briselē, 2009. gada 22. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinums “vietējās pašpārvaldes iestādes: attīstības līdzdalībnieces”

(2009/C 200/05)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas paziņojumu, kurā jau nosaukumā ir skaidri atzīta vietējo un reģionālo pašvaldību loma starptautiskajā sadarbībā ar attīstības valstīm;
- ar gandarījumu konstatē, ka paziņojumā iekļauta lielākā daļa punktu, kurus tā uzsvērusi 2005., 2007. un 2008. gada atzinumos par minēto tematu;
- uzsverot vietējo un reģionālo pašvaldību specifisko ieguldījumu, atzīst nepieciešamību visos līmeņos saskaņot sadarbības pasākumus un vēlas, lai tiktu panākts progress, pilnībā iesaistot attīstības valstu vietējās un reģionālās pašvaldības attīstības un sadarbības politikā;
- atzinīgi vērtē un pieņem priekšlikumu Eiropas iestādēs būt par kontaktpunktu strukturētam dialogam ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām attīstības jautājumos, jo minētais priekšlikums pilnībā atbilst Līgumos noteiktajai Komitejas lomai;
- aņemas veikt nepieciešamos pasākumus, lai kopā ar Eiropas Komisiju rīkotu ikgadējas decentralizētas sadarbības sanāksmes, uzaicinot tajās piedalīties “visus sadarbības pasākumos iesaistītos dalībniekus” Eiropas līmenī, un ierosina tās rīkot kā turpinājumu kādai no RK plenārsesijām, ja iespējams, pirmo sanākumi varētu organizēt līdz 2009. gada beigām;
- partnerībā ar Komisiju plāno izveidot un vadīt decentralizētas sadarbības “biržu” – tīmekļa vietni, kas būtu virtuāls turpinājums ikgadējam decentralizētas sadarbības sanāksmēm;
- ierosina izstrādāt dokumentus, kuros ņemta vērā vietējo un reģionālo pašvaldību nepieciešamība būt informētām par ES attīstības politiku;
- norāda, ka ir jāzina “kas, kur un ko dara”, lai izvairītos no darbības pārklāšanās un lai attiecīgo darbu varētu pamatot ar pieejamo informāciju.

Ziņotājs: Christophe Rouillon kgs (FR/PSE) Coulaïnes mērs

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Vietējās pašpārvaldes iestādes: attīstības līdzdalībnieces"

COM(2008) 626 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ.

REĢIONU KOMITEJA

A. Vispārīgas piezīmes.

1. **atzinīgi vērtē** Eiropas Komisijas paziņojumu, kurā jau nosaukumā ir skaidri atzīta vietējo un reģionālo pašvaldību loma starptautiskajā sadarbībā ar attīstības valstīm;

2. **atzinīgi vērtē arī** Komisijas rīcību, vispirms atzīstot minēto lomu un pēc tam pakāpeniski saskaņojot Eiropas attīstības politikas un vietējo pašvaldību decentralizētas sadarbības savstarpējo saikni. Turklāt Komisija ierosina vairākas metodes, ar kuru palīdzību ļaut reģionālajām un vietējām pašvaldībām arī praksē pildīt attīstības līdzdalībnieču lomu;

3. **uzsver**, ka pēc izskatāmā paziņojuma publicēšanas 2008. gadā no 15. līdz 17. novembrim Strasbūrā notika trešās "Eiropas Attīstības dienas". Pasaules ekonomiskās krīzes apstākļos minētajā pasākumā īpaša uzmanība bija veltīta vietējai attīstības dimensijai, tā bija iespēja vairākos veidos iepazīstināt plašu sabiedrību ar vietējo un reģionālo pašvaldību daudzveidīgu pasākumu klāstu: notika dokumenta "Eiropas Sadarbības harta vietējās pārvaldības atbalstam", kas ir Komisijas paziņojuma pavaddokuments, oficiāla prezentācija un izplatīšana, tika oficiāli sākti jaunā vietējo un reģionālo pašvaldību attīstības platforma, kuras izveidi Reģionu komiteja bija ierosinājusi 2005. gada novembra atzinumā, kā arī svinīgā ceremonijā, kurā piedalījās attīstības un humānās palīdzības komisārs un Reģionu komitejas priekšsēdētājs, novērtēta decentralizētas attīstības sadarbība un sadraudzība (dvīņošana);

4. **atzinīgi vērtē** to, ka Komisija ir iepazīstinājusi ar vietējo un reģionālo pašvaldību ieguldījumu attīstības un vietējās pārvaldības procesā un ir balstījies uz konkrētiem piemēriem (tas ir jauninājums), lai parādītu tā daudzveidību un bagātību;

5. **ar gandarījumu konstatē**, ka paziņojumā iekļauta lielākā daļa punktu, kurus RK uzsvērusi jau 2005., 2007. un 2008. gada atzinumos par reģionālo un vietējo pašvaldību sadarbību attīstības jomā;

6. **nevēlas** lieki atkārtot visus decentralizētas sadarbības aspektus, kurus tā jau analizējusi agrāk. Tādēļ tā vienkārši **norāda**, ka decentralizētai sadarbībai ir raksturīgs gan atšķirīgs juridiskais pamats Eiropas Savienības dalībvalstīs, gan liela pievienotā vērtība attīstības procesā pasaulē; tās efektivitātes pamatā ir vietējo vēlēto pārstāvju klātbūtne uz vietas, pēc iespējas tuvāk palīdzības saņēmēju iedzīvotāju vajadzībām. Decentralizētā sadarbībā iesaistītās vietējās un reģionālās pašvaldības gūst lielāku pieredzi, kas tām piešķir īpaši vērtīgas padomdevēju un ekspertu spējas, lai cīnītos pret nabadzību un veicinātu Tūkstošgades attīstības mērķu ⁽¹⁾ īstenošanu;

7. **norāda arī**, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir jābūt nozīmīgai lomai starptautiskajā sadarbībā, lai stiprinātu demokrātisko pārvaldību vietējā līmenī. RK tādēļ **atzinīgi vērtē** to, ka Komisijas paziņojums ir papildināts ar 3. punktā minētajā "Eiropas hartā vietējās pārvaldības atbalstam" noteiktajiem intervences principiem un jomām. Tā **aicina plaši izplatīt** minēto dokumentu, kura pamatā ir dalībvalstīs un attīstības valstu partneru veikto konsultāciju rezultāti un kurā galvenokārt uzsvērtā nepieciešamība saskaņot gan dažādu vietēja līmeņa dalībnieku rīcību, gan rīcību starp visiem intervences līmeņiem (vietējā, valsts un pasaules līmenī);

8. **īpaši uzsver**, ka papildus demokrātiskajai pārvaldībai, kas veicina ieinteresēto iedzīvotāju līdzdalību, spēcīgs vietējās attīstības faktors ir arī vietējo pašvaldību sadarbība, aptverot daudzas intervences jomas un nodrošinot valsts un privāto dalībnieku iesaistīšanos. Tā var arī stimulēt ražošanas, tirdzniecības uzņēmumu un ekonomisko darbību, kurā ņemtas vērā iedzīvotāju

⁽¹⁾ Apvienoto Nāciju Organizācijas ģenerālsekretārs savā ziņojumā (A/59/2005) 2005. gadā, piecus gadus pēc Tūkstošgades attīstības mērķu pieņemšanas (mērķi izvirzīti 2015. gadam), norādīja, ka vairāk nekā viens miljards cilvēku joprojām dzīvo zem nabadzības sliekšņa, iztiekot ar mazāk nekā vienu dolāru dienā. Sk. pilnu ziņojumu <http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N05/270/79>.

intereses un vide, organizāciju. Jo īpaši lietderīgi ir attīstīt minēto dimensiju neizdevīgākā stāvoklī esošos lauku apgabalos, jo tas ļauj cīnīties gan pret nabadzību, gan aizceļošanu uz pilsētām vai vēlēšanos nelegāli emigrēt uz ārzemēm;

9. **atzinīgi vērtē** to, ka paziņojumā uzsvērtā vietējo un reģionālo pašvaldību loma sabiedrības informēšanā par attīstības jautājumiem un nabadzības apkarošanu pasaulē. Nenoliedzami, ka informēšanai var būt lielāka ietekme, ja tās pamatā ir kādas vietējās pašvaldības Eiropā sadarbība ar attīstības valsts vienu vai vairākām pašvaldībām. Šādi informēšanas pasākumi ir lielisks piemērs apvienību un pašvaldību partnerībām attīstības jomā, jo to pamatā ir tādu vietējo apvienību sadarbība, kurās iesaistās attīstības jautājumos ieinteresēti iedzīvotāji. Turklāt, palielinot plašas sabiedrības interesi par attīstības neatliekamību, pašvaldības var arī sekmēt labāku imigrantu integrāciju. Šādi solidaritātes un savstarpējas dalīšanās pasākumi var sniegt iespēju imigrantiem no jauna novērtēt savas izcelsmes valsts kultūru un pārvarēt sajūtu, ka ir zaudētas saites ar dzimto zemi;

B. Piezīmes.

10. **norāda** uz vairākiem aspektiem, kas, pēc RK ieskatiem, ir būtiski, lai labāk definētu vietējo un reģionālo pašvaldību lomu Eiropas attīstības politikas īstenošanā;

11. **ir neizpratnē** par paziņojumā iekļauto decentralizētas sadarbības definīciju (ievada ierāmējums paziņojuma 3. lpp.). Agrāk Komisija uzskatīja, ka decentralizēta sadarbība ir sadarbība vietējā līmenī neatkarīgi no daudzo tās īstenošanā iesaistīto dalībnieku veida. Tādēļ RK vēlas atgādināt, ka tās izpratnē decentralizēta sadarbība ir sadarbība, kurā iesaistītas vienīgi (*stricto sensu*) vietējās pašpārvaldes iestādes;

12. **aicina** Komisiju atzīt, ka decentralizēta sadarbība ir būtisks faktors arī dabas vides aizsardzībā un uzlabošanā un ka vietējā līmenī decentralizēta sadarbība ir atbilde uz pašreizējām globālajām bažām sakarā ar klimata pārmaiņu izraisītajām problēmām un vienlaikus nodrošina iespēju informēt par tām skartos iedzīvotājus;

13. **vēlas uzsvērt**, ka atsauce uz vietējo un reģionālo pašvaldību finansiālo ieguldījumu Oficiālās attīstības palīdzībā (OAP) nedrīkst mazināt to kvalitatīvā ieguldījuma nozīmi. Vietējo un reģionālo pašvaldību veikto pasākumu pievienotā vērtība pirmām kārtām izriet no tā, ka to darbībā vietējā līmenī tiek veikta, pamatojoties uz brīvprātīgām partnerībām, nevis saistībām, kuras uzņēmusies valsts. Kā piemēru varētu minēt mazas pašvaldības, kuru rīcībā nav lielu finanšu līdzekļu, bet kuras veic nozīmīgus un atbilstīgus pasākumus;

14. **atkārtoti uzsver**, ka vietējo pašvaldību sadarbība ir vispārējās stratēģijas par pasaules bagāto un nabadzīgo reģionu solidaritāti vietējā dimensijā. Tādēļ pašvaldības ir spējušas apvienoties un izveidot grupas, balstoties uz dažādiem tiesiskajiem pamatiem. Centieni īstenot šādu sadarbību ir atzinīgi novērtēti Eiropas Savienības Ministru padomes 2008. gada 10. novembra secinājumos par izskatāmo Komisijas paziņojumu;

15. **atzīst nepieciešamību** visos līmeņos saskaņot sadarbības pasākumus attīstības jomā un uzskata, ka Parīzes deklarācija par palīdzības efektivitāti liecina par būtisku progresu. Tādēļ RK gaida, lai Komisija ar tās deleģāciju saņēmējvalstīs starpniecību censtos vispirms sekmēt lietderīgu kontaktu veidošanu, ievērojot subsidiaritātes principu un ņemot vērā pašvaldību darbības īpatnības;

16. lai nodrošinātu labāku pārvaldību, līdzdalība ⁽¹⁾ sadarbības un attīstības stratēģiju un politiku īstenošanā ir viens no būtiskākajiem Parīzes deklarācijas principiem. RK **īpaši uzsver minēto principu un uzskata**, ka tā īstenošanai decentralizēta sadarbība ir īpaši piemērota, pateicoties tās pamatā esošajam tuvumam iedzīvotājiem; tādēļ **vēlas**, lai tiktu pilnībā panākta attīstības valstu vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšana attīstības un sadarbības politikas pasākumos;

II. DARBĪBAS ASPEKTI

17. **ar lielu interesi pieņem zināšanai** Komisijas priekšlikumus atzīt praksē vietējo un reģionālo pašvaldību kā attīstības līdzdalībnieču lomu un vēlas izteikt šādas piezīmes:

Par strukturēta dialoga organizēšanu

18. **īpaši atbalsta** Komisijas priekšlikumu, lai RK kopā ar vietējām pašvaldībām organizētu dialogu par attīstību; tas atbilst pastāvīgajiem pašvaldību centieniem pēdējo gadu laikā, lai tās atzītu ne tikai par dalībniekiem, bet arī par pilntiesīgiem sarunu partneriem "starptautisku daudzpusēju un divpusēju līdzekļu devēju grupās";

19. **atzinīgi vērtē un atbalsta** Komisijas priekšlikumu kļūt par atbalsta punktu Eiropas iestādēs, jo minētais priekšlikums pilnībā atbilst Līgumā noteiktajai RK lomai, t.i., paust Eiropas vietējo un reģionālo pašvaldību viedokli;

⁽¹⁾ Līdzdalība ir pirmā no "partnerattiecību saistībām", kas minēta 2005. gada Parīzes deklarācijā. Ņemot vērā minētās saistības, "partnervalstis reāli pārvalda savas attīstības stratēģijas un politikas un koordinē darbību attīstības atbalstam". Parīzes deklarāciju un citus dokumentus par tās īstenošanu skatīt ESAO tīmekļa vietnē www.oecd.org.

20. **apņemas** veikt nepieciešamos pasākumus, lai kopā ar Eiropas Komisiju rīkotu paziņojumā ierosinātās ikgadējas decentralizētas sadarbības sanāksmes, un **atbalsta** ierosinājumu, lai sanāksmēs "piedalītos visi sadarbības pasākumos iesaistītie dalībnieki" Eiropas līmenī; līdztekus citiem dalībniekiem Eiropas Komisiju varētu pārstāvēt gan attiecīgie ģenerāldirektorāti, gan vairākas Komisijas delegācijas, kas vada Eiropas sadarbību valstu līmenī un kuras pārstāvētu dažādus pasaules reģionus. Sanāksmēs piedalītos ne tikai RK, bet arī Eiropas un attīstības valstu vietējās un reģionālās pašvaldības, kā arī to apvienību pārstāvji. Reģionu komiteja atkārtoti aicina Eiropas Komisiju piešķirt tai finansiālu atbalstu papildus pašas RK līdzekļiem. Lai Reģionu komitejas locekļi varētu aktīvi piedalīties sanāksmju debatēs, būtu vēlams tās rīkot kā turpinājumu kādai no RK plenārsesijām; ja iespējams, pirmo sanāksmi varētu organizēt līdz 2009. gada beigām.

Par saskaņotas pieejas instrumentiem

21. Reģionu komiteja **atzinīgi vērtē** Komisijas projektu par "darbības pamatnostādņu" izstrādi, tomēr tā jautā, vai minētās pamatnostādnes būtu jāattiecinā uz Komisijas delegācijām valstīs, lai labāk vadītu to attiecības ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, vai arī tikai uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Jebkurā gadījumā RK atzinīgi vērtē visus dokumentus, kurā precizēti dažādu dalībnieku uzdevumi, kaut arī tikai to darbības koordinēšanai;

22. ja minētās "pamatnostādnes" attieksies uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām, RK **uzskata**, ka tajās jāņem vērā decentralizētas sadarbības īpatnības un pieredze, ko šajā jomā jau guvušas vietējās pašvaldības. Jo **RK uzskata**, ka vietējās un reģionālās pašvaldības būtu nevis "jāvada", bet gan jāņem vērā to nepieciešamība saņemt informāciju un jāpalīdz tām izprast ES attīstības politikas mērķus, loģiku un mehānismus, kā arī leksiku, ar ko sarežģītības dēļ bieži vien nodarbojas tikai speciālisti;

23. **tādēļ tā ierosina** izstrādāt dokumentus, kas būtu Komisijas un vietējo un reģionālo pašvaldību saskaņota darba rezultāts. Ir svarīgi, lai minētos dokumentus, pateicoties atbilstīgam saturam un skaidram izteiksmes veidam, varētu plaši izmantot un lai tajos būtu autentiski atspoguļots Reģionu komitejai uzticētais struktūrtais dialogs. Tas ļautu pašvaldībām labāk iekļauties Eiropas attīstības dinamikā un tās starptautiskajā vidē, jo īpaši tad, ja to rīcībā ir tikai nelielas komandas sadarbības īstenošanai;

Par decentralizētas sadarbības dalībnieku un pasākumu noteikšanu

24. **norāda**, ka jau pirmajā atzinumā par šo tematu RK ir uzskatījusi par **prioritāti** noteikt decentralizētas sadarbības pasākumus. Ir jāzina, "kas, kur un ko dara", lai varētu ne tikai novērtēt

ieguvumus no minētā sadarbības veida, bet arī mudināt to dalībvalstu pašvaldību darbības tuvināšanu, kuras darbojas vienā un tajā pašā teritorijā, vai arī, rūpējoties par savstarpēju papildināmību, sadalīt veicamos pasākumus atbilstoši saņēmēju pašvaldību interesēm;

25. **pauž gandarījumu**, ka 2008. gada 10. novembra secinājumos par Komisijas paziņojumu Padome mudina Komisiju turpināt darbu šajā jomā, "pamatojoties uz pieejamo informāciju". Faktiski datu bāzēs ir atrodama informācija, kuru pēc savas iniciatīvas sniegušas dažas dalībvalstis vai arī Barselonā izveidotais novērošanas centrs, kurš cita starpā apkopo informāciju par Eiropas un Latīņamerikas attiecībām;

Par jaunu partnerību veidošanu

26. **jau ir uzsvērusi**, ka neatliekami un steidzami jāatzīst jau esošās decentralizētas sadarbības attiecības, lai veicinātu informācijas apmaiņu un jaunu partnerību veidošanu saskaņā ar attīstības valstu vietējo pašvaldību vēlmēm, jo minētajām pašvaldībām jāpilda jauni uzdevumi, kas izriet no decentralizācijas politikas aizvien plašākās īstenošanas. Tādēļ Komiteja **vēlas norādīt**, ka pēc iespējas jāsamazina risks radīt jukas un sadrumstalotību, kas varētu rasties, ja, veidojot jaunas partnerības, ņemtu vērā esošās, un kuras sekmētu nevis labas pārvaldības pamatā esošo saskaņošanu, bet gan darbības pārklāšanos, kas tieši būtu jānovērš;

27. **ierosina**, lai minētās "jaunās partnerības" būtu vērstas uz kvalitāti, un **atzinīgi vērtē** atbalstu iepriekšējā RK atzinumā izteiktajam priekšlikumam izveidot instrumentu informācijas apmaiņas veicināšanai: paziņojumā minētā decentralizētas sadarbības "birža" būtu jāuzskata par instrumentu, kas nodrošina pastāvīgu dialogu ar un starp visu decentralizētā sadarbībā iesaistīto pasaules reģionu vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Tādēļ **RK**, sadarbojoties ar Eiropas Komisiju, **plāno izveidot un vadīt** tā saucamo "biržu" – tīmekļa vietni, kas būtu virtuāls turpinājums ikgadējam decentralizētas sadarbības sanāksmēm. Veidojot minēto informācijas "biržu", Komiteja ņems vērā pašreizējās iniciatīvas, lai izvairītos no darbības pārklāšanās;

Par to, kā stiprināt jau esošās saites starp pašvaldībām

28. **apzinās**, ka ne visas saites starp Eiropas un attīstības valstu vietējām pašvaldībām vārda tiešā nozīmē ir decentralizēta sadarbība, kas palīdz partnerattiecībās iesaistītajai pašvaldībai veidot tās attīstību saskaņā ar labas pārvaldības principu;

29. **piekrīt uzskatam**, ka “draudzīgas” attiecības varētu izvērsties par nozīmīgāku darbību, ja visas vietējās pašvaldības labāk pārzinātu decentralizētas sadarbības iespējas. Būdam Eiropas iestāde, kas pārstāv Eiropas vietējās pašvaldības visos līmeņos, RK uzskata, ka tai var būt centrālā loma un ka tā var sekmēt vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalību attīstības veicināšanā, veicot reālus decentralizētas sadarbības pasākumus, kas, ņemot vērā vietējo un reģionālo pašvaldību partnerību vajadzības, dažkārt var izpausties kā tehniska rakstura īslaicīga apmaiņa;

30. kā uzsvērts jau pirmajā RK atzinumā par decentralizētu sadarbību, **uzskata**, ka partnervalstu vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvības organizācijām vai valstiskajām apvienībām ir **galvenā loma**. Tās ne tikai veido saiknes un nodrošina apmaiņu starp vietējiem vēlētiem pārstāvjiem, kas saskaras ar līdzīgām problēmām, bet var arī veidot dialogu ar centrālajām valdībām, lai noteiktu stratēģiskās prioritātes, pienācīgi ņemot vērā vietējos attīstības līmeņus;

31. tādēļ **iesaka** veicināt šādu organizāciju un apvienību izveidi un strukturēšanu, tostarp atbalstīt reģionālo grupējumu izveidi, un aicina mobilizēt spēkus minētā mērķa sasniegšanai ar to līdzinieku dalībvalstīs vai Eiropas Savienības atbalstu;

Papildu piezīme

32. **noteikt iesaka** rūpēties par priekšlikuma tekstā un Eiropas Savienības atbalsta programmās noteikto principu **saskaņotību** neatkarīgi no tā, kurā pasaules reģionā tie piemērojami un kāds Eiropas sadarbības instruments tiek izmantots. Piemēram,

- pārbaudīt saikni starp budžeta palīdzības mehānismiem, ar kuru palīdzību turpmāk virzīs lielāko daļu ES un dalībvalstu

iemaksu, centrālo valdību piešķirtajām dotācijām vietējām pašvaldībām un pilnvarām, kas tām piešķirtas saskaņā ar decentralizācijas likumiem, kurus pieņēmušas daudzas palīdzības saņēmējas valstis;

- Pārvaldības hartā ir vairākos veidos uzsvērts – un šie apgalvojumi ir apstiprināti citos avotos, tostarp Pasaules Bankas un ESAO pētījumos –, ka labas decentralizācijas pamatā ir visu pārvaldības līmeņu mijiedarbība un ka tās priekšnoteikums ir perspektīvs un efektīvs centrālais līmenis. Tādēļ RK pauž vēlmi, lai tematiskās programmas “Nevalstiski dalībnieki un vietējās iestādes attīstībā” vidusposma pārskatā, kas jāizstrādā 2009. gadā, būtu uzdots jautājums, vai ir lietderīgi sniegt palīdzību “vietējām iestādēm” valstīs, kurās saskaņā ar programmu tiekto “situācija ir sarežģīta”;
- attiecībā uz pieejamajiem finanšu līdzekļiem tematiskā programma ir tikai aisberga redzamā daļa. RK vēlētos, lai gan Eiropas, gan attīstības valstu iesaistītie dalībnieki saņemtu precīzu informāciju par vietējo pašvaldību efektīvu iesaistīšanu sadarbības nolīgumu īstenošanā, lai vajadzības gadījumā varētu ieviest uzlabojumus. Turklāt būtu vēlama informācija par labām praksēm un to izplatīšana;

33. **uzskata**, ka Komisijas dokuments kopumā ir liels solis uz priekšu; vēlas uzsvērt Komisijas pozitīvo attieksmi pret vietējo un reģionālo pašvaldību īstenoto decentralizēto sadarbību; **ir pārliecināta**, ka noteikti jāturpina uzturēt pastāvīgu, konstruktīvu dialogu ar visiem iesaistītajiem dalībniekiem, lai pienācīgi atbalstītu gan Eiropas, gan saņēmējvalstu vietējo pašvaldību iesaistīšanos sadarbībā un attīstībā. Tādēļ RK **pauž vēlmi** un **ir gatava** pilnībā pildīt savas saistības, būdam Eiropas iestāde, kas apvieno un pārstāv Eiropas vietējās pašvaldības visos teritoriālajos līmeņos.

Briselē, 2009. gada 22. aprīlī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs
Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinums “vietējo un reģionālo pašvaldību nozīme jaunajā baltijas jūras reģiona stratēģijā”

(2009/C 200/06)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē to, ka Eiropadome ir lūgusi Eiropas Komisiju izstrādāt Baltijas jūras reģiona stratēģiju. Daudzu iemeslu dēļ tieši Baltijas jūras reģions ir vispiemērotākais, lai īstenotu izmēģinājuma projektu, proti, Eiropas Savienības iekšēju stratēģiju viena makroreģiona mērogā un padziļinātu sadarbību ar ārpuskopienas valstīm, Baltijas jūras reģiona stratēģiju saistot ar Ziemeļu dimensiju;
- uzsver, ka Baltijas jūras stratēģijā jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības, kā arī tai jāatspoguļo iedzīvotāju viedoklis, un uzskata, ka Krievija un Norvēģija būtu jāiesaista gan Baltijas jūras reģiona stratēģijas izstrādē, gan tās īstenošanā; lai stratēģija būtu efektīva, tā jāsaista ar Ziemeļu dimensiju;
- aicina Padomi izvirzīt kopīgus mērķus un paredzēt pasākumus saistībā ar stratēģijas īstenošanu, kā arī pieņemt attiecīgus lēmumus. Visi lēmumi tiktu sagatavoti darba grupā, kuru vadītu Komisija un kuras sastāvā ietilptu Baltijas jūras reģiona valstu valdību, Eiropas Komisijas un vietējā un reģionālā līmeņa vēlētie pārstāvji, kā arī Eiropas Parlamenta deputāti un vietējā un reģionālā līmeņa pārstāvji, kurus izvēlētos arī no Reģionu komitejas locekļu vidus;
- ierosina sekmēt šo darbu, izmantojot Baltijas jūras reģiona forumu, kas notiktu reizi gadā. Minētais forums vienotu daudzas ieinteresētās personas, kuras izvēlētos pēc tādiem pašiem principiem, ko piemēroja, rīkojot ieinteresēto personu konferenci sakarā ar Baltijas jūras stratēģijas izstrādi, lai apspriestu tās virzību un rīcības programmas īstenošanu.

Ziņotājs: Skāne reģiona padomes priekšsēdētāja vietnieks Uno Aldegren kgs (SE/PSE)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārēji apsvērumi

1. atzinīgi vērtē to, ka Eiropadome ir lūgusi Eiropas Komisiju izstrādāt Baltijas jūras reģiona stratēģiju. Daudzu iemeslu dēļ tieši Baltijas jūras reģions ir vispiemērotākais, lai īstenotu izmēģinājuma projektu, proti, Eiropas Savienības iekšēju stratēģiju viena makroreģiona mērogā un padziļinātu sadarbību ar ārpuskopienas valstīm, Baltijas jūras reģiona stratēģiju saistot ar Ziemeļu dimensiju;

2. atzinīgi vērtē ieceri apsvērt līdzīgas makroreģionāla mēroga iniciatīvas un stratēģijas arī Melnās jūras, Donavas un Ziemeļu jūras/Lamanša kanāla reģionam, lai tādejādi izveidotu daudzpusējas sadarbības pamatsistēmu, ar kuras palīdzību varētu uzlabot līdzšinējās sadarbības formas. Komiteja norāda uz 2007. gadā pieņemto atzinumu par Melnās jūras reģionu un pašlaik gatavoto atzinumu par Donavas reģionu. Izstrādājot citas stratēģijas, ir svarīgi kā paraugu izmantot Baltijas jūras reģionu, nodot tālāk Baltijas jūras reģionā gūto pieredzi un sekmēt turpmākās sadarbības padziļināšanos;

3. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska nozīme, lai sasniegtu visus Eiropas Komisijas izvirzītos stratēģijas mērķus;

4. secina, ka astoņas no deviņām Baltijas jūras reģiona valstīm ir Eiropas Savienības dalībvalstis un tādejādi gandrīz visa Baltijas jūras piekraste ietilpst ES teritorijā. Astotā valsts, proti, Krievija, no ģeopolitiskā un ekonomikas viedokļa raugoties, Eiropas Savienībai ir īpaši svarīga. Tas attiecas arī uz Norvēģiju, kas ir Eiropas ekonomikas zonas dalībvalsts un jau ilgstoši ir nozīmīgs Baltijas jūras reģiona valstu sadarbības partneris. No vides aizsardzības viedokļa Baltijas jūras baseinam nozīmīga ir arī Baltkrievija un Ukraina;

5. secina, ka Baltijas jūras reģionā ir vairāki īpaši jautājumi, kurus var sekmīgi risināt reģionālajā līmenī. Baltijas jūra ir jūtīga, sekla iekšējā jūra ar iesāļu ūdeni. Tā ir viena no pasaules iekšējām jūrām, kuras ūdeņos vērojama visintensīvākā satiksme. Piemēram, kopš 1995. gada energoresursu pārveidājumu apjoms Somu jūras līcī ir palielinājies septiņas reizes un sasniedz apmēram 140 miljonu tonnu gadā. No saimnieciskā viedokļa raugoties, Baltijas jūras reģiona valstu vidū pastāv ievērojamas atšķirības, un reģionā ir augsts ekonomikas dinamikas līmenis;

6. norāda uz īpaši lielajām teritoriālajām atšķirībām minētajā reģionā. Ziemeļzviedrijā un Somijā atrodas apgabali, kuros ir ļoti neliels iedzīvotāju blīvums un kuri atrodas tālu no Centrāleiropas tirgiem. Baltijas jūras dienvidu piekrastē ir Eiropas standartiem atbilstošs iedzīvotāju blīvums, un attālums līdz noieta tirgiem Centrāleiropā ir mazāks;

7. uzsver, ka Baltijas jūras reģionā atrodas Eiropas Savienībai nozīmīgas izejvielas, piemēram, dažādas rūdas un meža resursi, un, ja ņem vērā Krieviju un Norvēģiju, arī nafta un gāze;

8. uzsver, ka Baltijas jūras stratēģijā jāiesaista vietējās un reģionālās pašvaldības, kā arī tai jāatspoguļo iedzīvotāju viedoklis;

9. uzskata, ka Krievija un Norvēģija būtu jāiesaista gan Baltijas jūras reģiona stratēģijas izstrādē, gan tās īstenošanā. Lai stratēģija būtu efektīva, tā jāsaista ar Ziemeļu dimensiju. Veidojot saikni ar Ziemeļu dimensiju, Baltijas jūras reģiona stratēģija aptvers arī Ba-rencas jūras reģionu;

10. uzsver, ka pēdējos divdesmit gados norit plaša sadarbība visos līmeņos, tostarp veidojot dziļākas attiecības starp robežreģioniem un partnerpilsētām. Tas ir viens no Baltijas jūras reģiona stratēģijas pamatelementiem, kas būtu jāizmanto arī cēn-tienos izveidot skaidrāku un kopīgu Baltijas jūras reģiona identi-tāti, kura ir svarīgs priekšnoteikums stratēģijas sekmīgai īstenošanai;

11. kopumā secina, ka Baltijas jūras reģionā pastāv īpašas iespē-jas un izaicinājumi, lai ES sadarbībā ieviestu makroreģionālu di-mensiju. Šīs dimensijas pamatā ir pārliecība, ka pozitīva attīstība vienā reģiona daļā nenotiek uz citu reģiona daļu attīstības rēķina vai, citiem vārdiem sakot, ilgtspējīga izaugsme “nav spēle, kuras iznākums ir nulle”. Taču makroreģionālajai dimensijai nevaja-dzētu veicināt konkurējošu pārvaldības apgabalu veidošanos, kas liktu apšaubīt *acquis communautaire*: Eiropas mērķis nav kļūt par dažādu konkurējošu iekšēju tirgu kopumu;

12. uzskata, ka Baltijas jūras reģiona stratēģija var būt viens pie-mērs no teritoriālās kohēzijas politikas īstenošanas viedokļa;

13. uzsver, ka Eiropas Komisijas noteiktā stratēģijas virzība ne-pārprotami liecina, ka ilgtspējīgas attīstības pamatā ir trīs pīlāri, proti, ekoloģiskā, ekonomiskā un sociālā ilgtspējība. Taču Baltijas jūras reģionā īpaša nozīme ir arī enerģētikas jautājumiem, un tas stratēģijā ir jāatspoguļo. Droša un ekoloģiski ilgtspējīga piekļuve enerģijai būtiski ietekmē reģiona attīstības noturību;

14. norāda, ka Baltijas jūras reģiona stratēģijas būtiskai sastāv-daļai jābūt Eiropas jūrniecības politikas īstenošanai šajā reģionā. Īstenojot stratēģiju, būtu jāveicina mērķis Baltijas jūras reģionu iz-veidot par Eiropas jūrniecības paraugprakses reģionu, kā to ir ie-cerējušas vairākas Baltijas jūras reģiona organizācijas un Baltijas jūras reģiona parlamentārā konference. Eiropas jūrniecības poli-tikas integrējošā pieeja pilnībā atbilst Baltijas jūras reģiona stratēģijas starpnozarju pieejai, un tās būtu saskaņoti jāīsteno;

15. atbalsta sešu Baltijas jūras reģiona organizāciju⁽¹⁾ priekšlikumu par piecu punktu rīcības plānu "Videi draudzīga kuģošana Baltijas jūrā". Turklāt šis priekšlikums ir piemērots, lai atspoguļotu Baltijas jūras stratēģijas integrējošo pieeju un risinātu vienu no nopietnākajām reģiona problēmām, proti, samazinātu aizvien lielāko kaitīgu emisiju daudzumu, ko rada kuģi. Tādēļ iesakām atbalstīt šo priekšlikumu kā paraugprojektu paredzētā stratēģijas rīcības plāna ietvaros;

16. norāda, ka daudzi labi piemēri liecina par vietējo partnerību nozīmi pozitīvas saimnieciskās un sociālās attīstības veicināšanā. Tādēļ, īstenojot Baltijas jūras stratēģiju, jāveicina vietējā un reģionālā partnerība starp sociālās ekonomikas jomas pārstāvjiem, privātajiem uzņēmumiem un vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

17. uzskata, ka Komisijas izvirzītie Baltijas jūras reģiona stratēģijas mērķi, proti, vides ilgtspējība, saimnieciski attīstīts reģions, pieejams, pievilcīgs un drošs reģions, ir atbalstāmi, vienlaikus tomēr norāda, ka tie ir ļoti vispārīgi. Tādēļ īpaša uzmanība būs jāpievērš prioritāšu un rīcības plāna svarīgāko jautājumu noteikšanai. Stratēģijas sekmīgā īstenošanā izšķiroša nozīme būs attiecīgo pārvaldes iestāžu sadarbībai, kā arī spējai izveidot daudzlīmeņu pārvaldības sistēmas, kas dod iespēju stratēģijas īstenošanā iesaistīt vietējo un reģionālo līmeni;

18. uzsver – lai cilvēki Baltijas jūras stratēģiju uztvertu kā kopīgu projektu un atbildību, jāturpina attīstīt saikni, kas vieno Baltijas jūras krastā dzīvojošās tautas. To jāpanāk, īstenojot pārrobežu projektus, kuros iesaistīti iedzīvotāji, īpaši jaunieši. Viens no pasākumiem būtu mūsu kopīgās vēstures izpratnes pētīšana un palielināšana, kopīgi sagatavojot grāmatu par Baltijas jūras reģiona vēsturi. Tās mērķis būtu veidot un stiprināt kopēju Baltijas jūras reģiona identitāti;

Lēmumu pieņemšanas process un veidi

19. norāda, ka Baltijas jūras reģionā eksistē daudzas makroreģionālas un valstu līmeņa stratēģijas dažādās politikas jomās. Daudzi piemēri arī liecina par sekmīgiem projektiem kādā konkrētā jomā. Lai Baltijas jūras stratēģija radītu pievienoto vērtību, jānodrošina visaptveroša teritoriālā un politiskā pieeja, kā arī integrēta un efektīva stratēģijas īstenošana;

20. uzsver, ka stratēģijas sekmīgas īstenošanas priekšnoteikums ir Eiropas, makroreģionālā, valsts, reģionālā un vietējā līmeņa daļiņnieku plaša līdzdalība stratēģijas izstrādē un īstenošanā;

21. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas rīkotās plašās konsultācijas par Baltijas jūras reģiona stratēģiju. Tika organizētas lietderīgas konferences un sarunu forumi. Minētie pasākumi liecināja par plašu un dziļu interesi par jautājumiem, kas ir saistīti ar Baltijas jūras tematiku; šī interese ir svarīgs resurss, ko var izmantot

stratēģijas īstenošanas procesā. Pasākumu rezultāti liecina par to, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir galvenā nozīme visu, kopumā četru, izvirzīto mērķu sasniegšanā;

22. uzsver, ka Baltijas jūras reģiona stratēģija būs sekmīga, ja tiks nodrošināti līdzekļi tās īstenošanai. Ja pieņems lēmumu, ka šim mērķiem netiks piešķirti jauni līdzekļi, tie ir jāiegūst, pārstrukturējot pieejamos līdzekļus. Drīzumā jāizstrādā šajā jautājumā piemērojamā pieeja, un šajā procesā jāņem vērā Baltijas jūras reģiona stratēģijas mērķi un vajadzības. Vairākās politikas jomās notiek izvērtēšana vai diskusijas par reformām, un šajā procesā ir jāņem vērā Baltijas jūras stratēģijas aspekti;

23. norāda, ka grūtības ir pienācīgi jānovērtē, neskatoties uz plašo vienprātību par problēmām un nepieciešamajiem pasākumiem to pārvarēšanai. Rodas iespaids, ka nav vēlēšanās veidot jaunas institūcijas un piešķirt jaunus līdzekļus. Biežāk izskan ierosinājums, ka efektīvāk jāizmanto jau pastāvošās struktūras un resursi. Lai arī šī pieeja ir atbalstāma, RK tomēr norāda, ka tas nav attaisnojums, lai atteiktos no pārstrukturēšanas un jauniem centieniem. Tādēļ politiskā vadība un skaidra atbildības pārņemšana ir īpaši nepieciešama;

24. uzsver, ka stratēģijas izstrādāšanai, tās īstenošanas apspriešanai un piemērotu lēmumu pieņemšanai ir vajadzīgas platformas un forumi, lai arī pausts viedoklis, ka nevajadzētu veidot jaunas struktūras un organizācijas;

25. aicina Padomi izvirzīt kopīgus mērķus un paredzēt pasākumus saistībā ar stratēģijas īstenošanu, kā arī pieņemt attiecīgus lēmumus. Visi lēmumi tiktu sagatavoti darba grupā, kuru vadītu Komisija un kuras sastāvā ietilptu Baltijas jūras reģiona valstu valdību, Eiropas Komisijas un vietējā un reģionālā līmeņa vēlētie pārstāvji, kā arī Eiropas Parlamenta deputāti un vietējā un reģionālā līmeņa pārstāvji, kurus izvēlētos arī no Reģionu komitejas locekļu vidus;

26. ierosina sekmēt šo darbu, izmantojot Baltijas jūras reģiona forumu, kas notiktu reizi gadā. Minētais forums vienotu daudzas ieinteresētās personas, kuras izvēlētos pēc tādiem pašiem principiem, ko piemēroja, rīkojot ieinteresēto personu konferenci sakarā ar Baltijas jūras stratēģijas izstrādi, lai apspriestu tās virzību un rīcības programmas īstenošanu. Ikgadējās tikšanās laikā būtu jāsniedz ziņojums par turpmākajiem pasākumiem un rezultātiem, un tajā ir jāiekļauj reģionāla mēroga rādītāji un piemēri. Attiecīgie atbildīgie par konkrētām jomām sagatavotu ziņojumu. Vides jomā, piemēram, ziņojumu sniegtu Helsinku komisija (HELCOM). Šajā forumā būtu pārstāvēta arī Krievija un Norvēģija;

27. uzskata, ka Reģionu komitejai jābūt pastāvētai Baltijas jūras reģiona forumā un Komitejā vajadzētu izveidot iekšēju struktūru Baltijas jūras jautājumos;

⁽¹⁾ Baltijas jūras valstu subreģionālās sadarbības tīkls (BSSSC), Perifēro piejūras reģionu konferences (CPMR) Baltijas jūras reģiona komisija, Baltijas jūras reģiona attīstības forums, Baltijas jūras valstu Eiroreģions, Baltijas jūras pilsētu apvienība, B7 Baltijas jūras salu tīkls.

28. uzsver – neraugoties uz to, ka Baltijas jūras reģiona stratēģija ir paredzēta ES dalībvalstīm, kas atrodas minētajā reģionā, Krievijai ir būtiska nozīme, lai nodrošinātu sekmīgu stratēģijas īstenošanu lielākajā daļā tajā ietvertu politikas jomu. Tāpēc, lai risinātu konkrētus stratēģijas jautājumus, ar Krieviju jāveido uz līdzvērtīgām attiecībām balstīts dialogs, kas papildinātu Ziemeļu dimensijas visaptverošo oficiālo dialogu;

29. norāda, ka visās Baltijas jūras reģiona valstīs, uz kurām attiecas stratēģija, tiks iecelts valdības vadošs pārstāvis, kas ir īpaši atbildīgs par stratēģijas īstenošanu. Viņš var darboties arī kā kontaktpersona. Šis modelis varētu līdzināties modelim, ko kopš 2005. gada izmanto Lisabonas stratēģijas īstenošanai;

30. norāda, ka no Baltijas jūras reģiona stratēģijā paredzētos projektus īsteno, izmantojot izveidotās struktūrfondu struktūras. Baltijas jūras reģiona stratēģijas prioritātes tiks ņemtas vērā, nosakot finansēšanas kritērijus, un lēmumu pieņemšanas struktūra kontrolēs rezultātus. Īpašs uzdevums būs tādu stratēģisku projektu (virzītājp projektu) veicināšana, kuru mērķis ir stiprināt Baltijas jūras reģiona perspektīvu jautājumus, kas ir īpaši nozīmīgi stratēģijas sekmīgai īstenošanai. Turklāt šiem projektiem jābūt īpaši pamanāmiem sabiedrībā un jāatspoguļo mērķis Baltijas jūras reģionu izveidot par paraugreģionu;

31. uzsver, ka projektiem būs svarīga nozīme stratēģijas īstenošanā, un tādēļ izvirzītas augstas prasības, lai to dalībnieki un ieinteresētās puses, orientējoties uz rezultātu, efektīvi mācītos no pieredzes, kas gūta sekmīgu projektu īstenošanas gaitā. To, kā šādu pieeju varētu piemērot, atspoguļo Zviedrijas piemērs, proti, Zviedrijas valsts stratēģijā struktūrfondu izmantošanai no 2007. līdz 2013. gadam ir iekļauts uzdevums mācīties no pieredzes;

32. iesaka plašāk iesaistīt organizācijas, kas darbojas Baltijas jūras reģionā; tās, piemēram, varētu iesaistīties Baltijas jūras reģiona foruma darbā. Šīs organizācijas atspoguļo sadarbības tradīcijas, kas reģionā izveidojušās gandrīz 20 gadu laikā. Tās sniedz daudzus labus piemērus, kas atspoguļo, kā valstis, kas robežojas ar ES, konstruktīvi un sekmīgi sadarbojas Baltijas jūras reģionā;

33. norāda, ka daudzās reģiona pilsētu partnerības ir piemērs, kas liecina par sadarbību Baltijas jūras reģionā. No vienas puses, tā ir būtiska iespēja padziļināti sadarboties pašvaldību un reģionālā līmeņa nozīmīgākajos jautājumos, no otras puses, tā ir platforma, kurā tiekas iedzīvotāji no reģiona dažādām daļām. Šīs tikšanās dod iespēju nodibināt kontaktus un kopīgi uzkrāt pieredzi un palielināt izpratni. Tādējādi veidojas kopīgs redzējums attiecībā uz vēsturi, mērķiem un problēmām;

34. iesaka, ka Baltijas jūras reģiona foruma dalībniekiem jāuztic īpašs uzdevums, proti, viņiem jāizplata zināšanas un jāinformē iedzīvotāji par Baltijas jūras reģiona stratēģiju; ja nav nodrošināta iedzīvotāju aktīva iesaistīšanās un līdzdalība, nevar veidoties kopīga apziņa, kas ir vajadzīga;

Ilgtermiņa vides jomā

35. uzsver, ka Baltijas jūras reģiona stratēģijai jāizriet no esošajām stratēģijām un iniciatīvām, kas ir aktīvi jāīsteno. Tas pirmām kārtām attiecas uz Helsinku komitejas (HELCOM) Baltijas jūras rīcības plānu un Jūras stratēģijas pamatdirektīvu. Turklāt HELCOM programmas priekšrocība ir tā, ka to atbalsta Krievija;

36. uzsver, ka vissvarīgākajam mērķim vajadzētu būt ilgtspējīgai attīstībai, kuras pamatā ir Lisabonas stratēģijas un Gētebergas stratēģijas trīs pīlāri, proti, ekonomiskā, sociālā un vides ilgtspējība. Turklāt stratēģijā ir skaidri jānorāda, ka ilgtspējīga attīstība nav “spēle ar nulles iznākumu”, kurā ir tikai ieguvēji un zaudētāji. Jāsaglabā kopējā perspektīva un jāvadās no tā, kā dažādas politikas jomas mijiedarbojas un kopīgi veido ilgtspējīgas attīstības pamatu;

37. uzsver, ka vides jautājumus nedrīkst atstāt novārtā, neskatoties uz pēdējā laikā vērojamo dramatisko ekonomiskās situācijas pasliktināšanos Baltijas jūras reģionā;

38. uzskata, ka no vides ilgtspējības mērķa viedokļa ir īpaši skaidri redzams, cik svarīgi ir Baltijas jūras reģiona stratēģijā iesaistīt Krieviju un Baltijas jūras baseina valstis, tostarp Baltkrieviju un Ukrainu – šajā sakarā var minēt tāds jautājumus kā notekūdeņu attīrīšana, transports, enerģijas izmantošana, Kaļiņingrada un Sankt-Pēterburga;

39. iesaka, ka, īstenojot pasākumus vides jomā, būtu jācenšas Baltijas jūras reģionu izveidot par paraugreģionu šajā jomā un par vides ilgtspējības “paraugprakses reģionu”;

40. uzskata, ka Baltijas jūras īpaša problēma ir tās seklums un ierobežotais savienojums ar okeānu. Tās ūdens ir salīdzinoši auksts, un tādēļ ķīmiskie elementi izšķīst vienīgi ilgākā laika posmā. Iesājā ūdens un aukstā klimata dēļ ierobežota ir arī sugu daudzveidība. Ūdens apmaiņai ir vajadzīgs ilgs laiks. Kopumā var secināt, ka pāiet ilgs laiks, kamēr samazinās ķīmisko elementu daudzums vai arī notiek pielāgošanās pārlieku lielajam piesārņojumam;

41. norāda, ka piekrastes apgabalu zemes izmantošanas plāni jāizstrādā, ņemot vērā Baltijas jūras reģiona sešu reģionālo organizāciju un tīklu (Baltijas jūras valstu subreģionālās sadarbības tīkla (BSSSC), B7 Baltijas jūras salu tīkla, Baltijas jūras valstu eiroreģiona, Baltijas jūras reģiona attīstības foruma, Eiropas Perifēro piejūras reģionu konferences (PPRK) Baltijas jūras komisijas un Baltijas jūras pilsētu apvienības (UBC)) priekšlikumu. Vienlaikus jāņem vērā attiecīgo reģionu kompetence plānošanas jomā un pilnībā jāievēro subsidiaritātes princips;

42. uzskata, ka klimatskaitējošu gāzu emisijas jāsamazina, izmantojot atjaunojamus un videi draudzīgas enerģijas avotus, kā arī gaisu efektīvāk attīrot no gāzēm. Sauszemes, jūras un gaisa transporta līdzekļu emisiju jāsamazina līdz ilgtermiņā pieņemamam līmenim;

43. norāda, ka viena no nopietnākajām Baltijas jūras reģiona vides problēmām ir pārlieku liels piesārņojums. Īstenojot HELCOM rīcības plānu, līdz 2021. gadam Baltijas jūrā jānodrošina labs vides stāvoklis. No eutrofikācijas viedokļa raugoties tas ir tālejošs mērķis. Iesākumā nozīmīgus rezultātus var gūt ar pasākumiem, kas neprasa pārāk augstas izmaksas, proti, pievērsties lielākajiem piesārņojuma avotiem. Pēc tam attiecīgie pasākumi tomēr radīs augstākas robežizmaksas, un ilgtspējību nodrošināt būs sarežģītāk;

44. uzsver, ka sakarā ar pašreiz notiekošo kopējās lauksaimniecības politikas pārbaudi skaidri jānosaka un jāņem vērā tās ietekme uz vidi. Vēl viens ieteicams pasākums ir aizliegums mazgāšanas līdzekļos izmantot fosfātus. Šādu pieeju jau piemēro Vācijā, Zviedrijā un citās dalībvalstīs, galvenokārt attiecībā uz māj-saimniecības veļas mazgāšanas līdzekļiem. Jāpārskata 1998. gada 22. jūnija Direktīva 98/34/EK un 2004. gada 31. marta Regula (EK) Nr. 648/2004, lai Eiropas līmenī aizliegtu fosfātu izmantošanu visos mazgāšanas līdzekļos, ieskaitot rūpnieciskos mazgāšanas līdzekļus un līdzekļus, kas tiek izmantoti trauku mazgājamās mašīnās. Labus rezultātus varētu arī sasniegt, notekūdeņus efektīvāk attīrot no fosfātiem;

45. uzsver, ka jūras satiksme būtiski veicina un arī turpmāk veicinās Baltijas jūras reģiona ekonomisko integrāciju. Izmantojot šīs priekšrocības, tomēr ir jārisina aizvien lielākās problēmas vides jomā. HELCOM rīcības plāns ir labs pamats šāda veida iniciatīvām, un šajā jomā varētu īstenot vairākus pasākumus, kam nav nepieciešamas augstas izmaksas. Galvenokārt ir jāsamazina sēra un slāpekļa oksīdu emisiju apjoms. Gdaņskā 2008. gada oktobrī notikušajā sarunu forumā tika izskatīti vairāki priekšlikumi, tostarp aizliegums izmantot kuģus, kas neatbilst spēkā esošajām prasībām drošības jomā (neatbilst standartiem). Varētu ieviest arī emisiju tiesību tirdzniecības sistēmu, kas piemērojama attiecībā uz kuģu radītajām sēra un slāpekļa oksīdu emisijām, vienlaikus ņemot vērā sauszemes transporta jomā izmantoto modeli. Vajadzētu arī aizliegt izmantot varu kuģu un laivu apstrādei pret rūsu. Turklāt būtu jānodrošina, lai kuģi, kas atrodas ostā, vienkāršāk varētu izmantot elektrību no sauszemes avotiem;

46. norāda, ka arī notekūdeņu attīrīšana ir svarīga joma, kurā var panākt uzlabojumus, un šajā jomā svarīga nozīme ir pašvaldībām un reģioniem. Šajā sakarā var norādīt uz "ūdens izmanto-tāju partnerību" (*Water Users Partnership*), kuras mērķis ir ūdens resursu labāka pārvaldība; uz šo partnerību ir vērsis uzmanību Baltijas jūras valstu eiroreģions, sniedzot ieguldījumu konsultācijās par Baltijas jūras stratēģiju;

47. uzsver, ka zvejas resursi ne tikai jāsauglabā pašreizējā apjomā, bet arī jāatjauno. Šo resursu apsaimniekošanas pamatā ir jābūt videi labvēlīgiem principiem, kas pielāgoti Baltijas jūras jūtīgajai ekosistēmai. Šajā sakarā uzsver, ka Baltijas jūras zvejas resursu specifiskās īpašības ir atzītas 2005. gada 21. decembra Regulā (EK) Nr. 2187/2005, ar ko nosaka tehniskus pasākumus zvejas resursu saglabāšanai Baltijas jūrā, Beltos un Zunda šaurumā; norāda galvenokārt uz to, ka minētā regula, kas tika pieņemta pēc plašām apspriedēm ar ieinteresētajām personām, sākot

no 2006. gada 1. janvāra ir ievērojami vienkāršojusi Baltijas jūras zvejas resursu pārvaldību un ir ļāvusi nomainīt zvejas resursu daudzpusēju pārvaldību Baltijas jūras piekrastes valstīs, kuras ir iekļautas Starptautiskās Baltijas jūras Zvejniecības komisijā, ar divpusēju pārvaldību (Eiropas Savienība un Krievijas Federācija);

48. vērš uzmanību uz to, ka tūrismam kā vienam no ekonomiski attīstīta Baltijas jūras reģiona pamatelementiem ir jābūt ilgtspējīgam arī vides ziņā. Tūristu vidū valda priekšstats, ka Baltijas jūras reģiona iezīme ir labi saglabāta un dabai tuva vide, kas ir reģiona pievilcības pamatā; vienlaikus tomēr jāatzīmē, ka tūrisms var kaitēt videi un negatīvi ietekmēt reģiona pievilcību;

Saimnieciski attīstīts reģions

49. secina, ka Baltijas jūras reģionā pēc ilgāka posma, kurā bija vērojama strauja ekonomikas izaugsme, ir sākusies spēcīga ekonomikas lejupslīde. Steidzami jāīsteno attiecīgi pasākumi, vienlaikus tomēr saglabājot Baltijas jūras stratēģijas pamatā esošo stratēģisko perspektīvu. Ekonomikas attīstība ir nedalāmi saistīta ar pārmaiņām, un, neskatoties uz to, ka aktuālas problēmas aizēno stratēģisko perspektīvu, vispārējās problēmas, proti, demogrāfiskā attīstība un starptautiskā konkurence globalizācijas apstākļos, joprojām ir aktuālas;

50. uzsver, ka jāturpina darbs, lai Baltijas jūras reģionā efektīvi un koordinēti īstenotu iekšējā tirgus koncepciju. Tas ir svarīgs faktors no Baltijas jūras reģiona saimnieciskās attīstības viedokļa. Tirdzniecības un birokrātijas radītie šķēršļi visvairāk ietekmē mazos un vidējos uzņēmumus. Noteikumu atšķirīgās interpretācijas dēļ pastāv draudi, kas izveidosies jauni reģionāla mēroga šķēršļi tirdzniecībai. Attiecīgo valstu pārvaldes iestādēs un tiesu sistēmās jāuzlabo zināšanas par iekšējo tirgu. Svarīgi ir arī forumi, kas dod iespēju rast kopīgu viedokli un dalīties pieredzē. Šajā sakarā jānorāda uz tiešsaistes tīklu SOLVIT (<http://ec.europa.eu/solvit/>), kas ir kontaktpunkts, kad jārisina problēmas, kuras radušās, piemērojot iekšējā tirgus darbību regulējošos tiesību aktus;

51. uzsver, ka uzņēmumu, galvenokārt mazo un vidējo uzņēmumu, darbība ir Baltijas jūras reģiona saimnieciskās attīstības priekšnoteikums. Tādēļ ir jāveicina uzņēmējdarbības iniciatīva un uzņēmējdarbība. Jāpaplašina MVU iespējas piekļūt riska kapitālam;

52. iesaka, ka būtu jāpieliek centieni, lai uzlabotu piekļuvi riska, galvenokārt sākuma kapitālam (*seed money*) uzņēmumu dibināšanai. Turklāt ir jāīsteno pasākumi, lai stiprinātu uzņēmējdarbības iniciatīvu, galvenokārt jauno uzņēmēju vidū;

53. secina, ka, dibinot jaunus uzņēmumus, priekšplānā bieži izvirzās jautājums par jauninājumu saimniecisko izmantošanu neatkarīgi no to tehniskās sarežģītības. Komiteja tādēļ iesaka Baltijas jūras reģiona stratēģijas ietvaros apspriest tādus jautājumus kā koordinēta klasteru politika, koordinētas jauninājumu sistēmas, jauninājumu programmas un stratēģiski projekti. Jāuzlabo dalībnieku iespējas ne tikai savā, bet arī citās Baltijas jūras reģiona valstīs pieprasīt līdzekļus pētniecībai un izstrādei;

54. norāda, ka attieksme pret uzņēmējdarbību veidojas ļoti agri. Tādēļ jaunieši ir jārosina nodarboties ar uzņēmējdarbību, un šim jautājumam uzmanība jāvelta skolās, universitātēs un citās augstskolās;

55. ierosina, ka Baltijas jūras stratēģijā iesaistītajām valstīm ir jāizstrādā kopīga programma, lai reģionā veicinātu ilgtspējīgu tūrismu. Tādēļ īpaši vajadzētu uzsvērt dabas un vides vērtību, kā arī bagāto kultūras un vēstures mantojumu;

56. norāda, ka Baltijas jūras reģionā ir lieli izejvielu, it īpaši minerālu un koksnes resursi. Jāapsver, vai nebūtu jāizstrādā tieši Baltijas jūras reģionam paredzēta stratēģija minerālvielu resursu jomā, ņemot vērā priekšlikumu Direktīvai, ar ko izveido pamatnostādnes augsnes aizsardzībai (COM(2006) 232 galīgā redakcija) (sk. RK atzinumu CdR 321/2006), kā arī nosaka kopīgus mērķus attiecībā uz augsnes aizsardzību un ļauj dalībvalstīm pašām izvēlēties, kā tos sasniegt (pienākums gūt rezultātus, bet izvēles iespējas attiecībā uz izmantotajiem instrumentiem). Lai attīstītu ekonomiku, svarīgi ir nodrošināt šo izejvielu resursu ilgtspējīgu un efektīvu ieguvu un izmantošanu. Tāpēc izvirzītas augstas prasības infrastruktūras jomā, lai nodrošinātu transporta ilgtspējību;

57. secina, ka enerģijas jautājumiem ir un būs svarīga nozīme Baltijas jūras reģiona ekonomikas attīstības veicināšanā. Lai arī centieni palielināt energoefektivitāti ir svarīgi, izšķiroša nozīme ir drošai un stabilai enerģijas (arī elektroenerģijas) apgādei. Vēsturisku apstākļu dēļ Baltijas valstis vēl joprojām ir saistītas ar Krievijas elektroenerģijas tīklu. Tās ir jāiekļauj Ziemeļu un Eiropas valstu elektroenerģijas tīklā, un tām jāklūst par ES un Baltijas jūras reģiona enerģijas tirgus sastāvdaļu. Lai to īstenotu, ir nepieciešami pieslēgumi, noteikumu pielāgojumi un ieguldījumi infrastruktūrā;

58. uzsver, ka darba ņēmēju brīva pārvietošanās ir Baltijas jūras reģiona valstu integrācijas svarīga sastāvdaļa. Svarīgi ir konsekvēnti īstenot personu brīvas pārvietošanās principu;

59. atbalsta Baltijas jūras arodbiedrību tīkla (BASTUN) nostāju, ka Baltijas jūras reģiona stratēģijā ir jāiekļauj sociālā dimensija. Īstenojot stratēģiju, reģionā jāveido taisnīgs un labi funkcionējošs darba tirgus. Pienācīgi darba apstākļi ir nozīmīgs reģiona konkurētspējas aspekts. Tā ir aizvien nozīmīgāka priekšrocība, lai piesaistītu labi kvalificētu darbaspēku;

60. uzsver, ka zināšanām un tā dēvētajai "piektajai brīvībai", proti, zināšanu brīvai aprītei būs svarīga nozīme, lai turpmāk stiprinātu konkurētspēju un veicinātu ekonomikas attīstību. Svarīgs aspekts ir studentu mobilitāte Baltijas jūras reģionā. Tomēr jāatzīmē, ka pašreiz reģionā tā nav izplatīta parādība. Tikai nedaudzi jaunieši vēlas studēt Baltijas jūras reģiona valstīs, neskatoties uz to, ka tas būtu svarīgi no padziļinātas saimnieciskās integrācijas viedokļa. Studijas Baltijas jūras reģiona valstīs acīmredzot netiek uzskatītas par karjeru veicinošu faktoru. Baltijas jūras stratēģijas

nozīmīgs uzdevums ir analizēt šīs parādības cēloņus un iespējamās pasākumus, lai studijas kādā citā Baltijas jūras reģiona valstī būtu pievilcīga alternatīva. Tas attiecas uz tādiem jautājumiem kā apmācību kvalitāte un, iespējams, valodu zināšanas;

61. uzskata, ka pētnieku un pētījumu rezultātu mobilitāte ir svarīgs Baltijas jūras reģiona attīstību veicinošs faktors. Lai sekmētu pētnieku mobilitāti, ļoti liela nozīme ir interesantiem projektiem un finansējumam. Jāattīsta dažādu ieinteresēto personu sadarbība, proti, gan sadarbība starp universitātēm un citām augstskolām, gan arī starp akadēmisko aprindu, ekonomikas un publiskās jomas pārstāvjiem *Triple-Helix* modeļa ietvaros;

Pieejams un pievilcīgs reģions

62. uzskata, ka centieni Baltijas jūras reģionu izveidot par pieejamu un pievilcīgu reģionu jāorientē gan uz fizisko infrastruktūru (piemēram, transporta sistēma), gan arī uz infrastruktūru, kuras pamatā ir zināšanas un kura sekmē zināšanu, informācijas, pakalpojumu utt. nodošanu. Turklāt īpaša uzmanība jāpievērš valstīs pastāvošo struktūru un sistēmu apvienošanai reģionālā tīklā. Pašlaik pastāv tendence infrastruktūru plānot vienīgi attiecīgo valstu teritorijās. Būtu jāizvirza mērķis izveidot integrētu Baltijas jūras reģionu, un to var sasniegt, austrumu–rietumu perspektīvai pievēršot tikpat lielu uzmanību kā ziemeļu–dienvidu perspektīvai. Transporta koridori austrumu–rietumu virzienā nodrošina piekļuvi tirgum arī valstīs, kas atrodas austrumos un dienvidaustrumos no Baltijas jūras reģiona;

63. norāda, ka Baltijas jūras reģions strukturāli ir ļoti nevienlīdzīgs, proti, pastāv lielas atšķirības starp ļoti reti apdzīvotajiem ziemeļu apgabaliem un blīvāk apdzīvotajiem dienvidu apgabaliem. Ziemeļu apgabalos apdzīvotas vietas šķir lieli attālumi un transporta tīkls nav labi attīstīts; jāuzlabo Baltijas valstu un visattālāko Ziemeļu reģionu savienojums ar Baltijas jūras reģiona centrālajiem apgabaliem un tie jāiekļauj *TEN-T* tīklā. Nekavējoties jāuzlabo veikspēja dzelzceļa jomā;

64. iesaka turpmāk aktīvāk nekā līdz šim kopīgi plānot pārrobežu transporta plūsmas, lai veicinātu integrāciju. Tā, piemēram, ja dzelzceļa transportu vairāk analizē no kopīgām pozīcijām un koordinētāk interpretē ES direktīvas dzelzceļa transporta jomā, var rēķināties ar labāk organizētu transporta plūsmu;

65. norāda, ka Baltijas jūras reģiona transporta sistēmas īpatnība ir tā, ka visiem transporta līdzekļiem būs līdzvērtīga nozīme. Transportēšana notiks pa sauszemes un jūras ceļiem, piemēram, preču transportēšana pa dzelzceļu un īsiem jūras maršrutiem, kā arī ar gaisa transporta līdzekļiem. Tādēļ ir jāizveido transporta koridori, kas nodrošina dažādu transporta veidu netraucētu mijiedarbību (savstarpēju izmantojamību). Tas ir vērienīgs mērķis loģistikas jomā, un ne mazāk svarīgi ir arī ilgtspējības aspekti;

66. uzsver, ka svarīgs uzdevums būs pastāvošo sistēmu labāka izmantošana. Jāapzina un jārisina ar kapacitāti saistītās problēmas. Starptautiskās, valstu, reģionālās un vietējās transporta sistēmas ir savstarpēji jāsavieno;

67. uzskata, ka aktīvi jāattīsta TEN-T projekta pārrobežu daļas, vienlaikus ņemot vērā tādus jautājumus kā izmantojamības uzlabošana un sadarbība konkurētspējīgos loģistikas tīklos;

68. uzsver – neraugoties to, ka sauszemes un jūras transports būs nozīmīgākie preču transportēšanas un lielā mērā arī personu pārvietošanās veidi, jāņem vērā arī gaisa transporta nozīme no reģiona iedzīvotāju mobilitātes viedokļa. Noteikti ir jāturpina attīstīt arī gaisa transporta infrastruktūra; tas attiecas arī uz reģionālajām lidostām;

69. norāda uz tilta pār Öresund upi nozīmi, proti, tas ir ieguldījums infrastruktūrā un reģionā veicina ekonomikas attīstību un ir devis iespēju novērst kapacitātes problēmu. Ļoti liela nozīme būtu arī *Fehmarnbelt* tiltam, un šis projekts ir steidzami jāīsteno;

70. norāda, ka jāveicina ne tikai ieguldījumi fiziskajā infrastruktūrā, bet arī funkcionējošas un integrētas uz zināšanām balstītas infrastruktūras attīstīšana, proti, prioritāra nozīme jāpiešķir IKT. Šādi ieguldījumi būs īpaši svarīgi, lai turpmāk nodrošinātu konkurētspēju un attīstību, un ieguldījumi jāveic gan programmatūrā, gan iekārtās. No iekārtu attīstīšanas viedokļa raugoties, reģionā jāturpina izvērst platjoslas savienojumus, un tas varētu kļūt par stratēģisku projektu. Vajadzētu izveidot reģionāla mēroga uzraudzības iestādi, lai nodrošinātu pārredzamību un koordināciju. Svarīgs aspekts ir piedāvātāju neitralitāte, lai platjoslas savienojumu attīstīšana nebūtu saistīta ar piedāvātāju un tādejādi neveidotos vietēji vai reģionāli monopoli. "Nefizisko infrastruktūru" veido, piemēram, kopīgi standarti, piemēram, elektroniskai identifikācijai visā Baltijas jūras reģionā. Tas ir priekšnoteikums tirdzniecībai ar pakalpojumiem, kuru pamatā ir IT;

Drošs reģions

71. norāda, ka Baltijas jūra ir viena no pasaules jūrām, kuras ūdeņos vērojama visintensīvākā satiksme, un tās tas būs arī turpmāk. Pašreiz tās ūdeņus ik dienas šķērso vairāk nekā 2 000 kuģu. Lai arī ir vērojama ekonomikas recesijas ietekme, kuģu satiksme principā palielināsies. Turklāt Apvienoto Nāciju organizācijas Starptautiskā jūrniecības organizācija (IMO) ir noteikusi, ka Baltijas jūra, izņemot Krievijas teritoriālos ūdeņus, ir īpaši jutīgs jūras apgabals (*Particularly Sensitive Sea Area – PSSA*), kas savukārt paver iespēju īstenot aizsardzības pasākumus attiecībā uz transportu Baltijas jūrā;

72. vērš uzmanību uz to, ka sakarā ar lielāko satiksmes plūsmu palielinās nepieciešamība būt gataviem kopīgi īstenot pasākumus un palielināt rīcībspēju. Principā nav jājauc, vai Baltijas jūrā notiks lielāks negadījums, bet gan, kad tas būs. Šāda negadījuma

sekas būtu jūtamas visās valstīs, un tādēļ ir jābūt gataviem kopīgi īstenot attiecīgus pasākumus un palielināt rīcībspēju;

73. atbalsta ideju izveidot koordinētu sistēmu, lai sagatavotos attiecīgu pasākumu īstenošanai, un koordinētu struktūru, kas dotu iespēju efektīvi rīkoties. Jau no paša sākuma jāiesaista vietējais un reģionālais līmenis. Komiteja iesaka īstenot Baltijas jūras galveno rīcības plānu (*Baltic Master Project Action Plan*), izmantojot tādus elementus kā preventīva gatavības plānošana, piekrastes apgabalu plānošanas attīstīšana un pastiprināšana visā Baltijas jūras reģionā, kā arī kuģu satiksmes labāka pārraudzība Baltijas jūrā. Komiteja norāda uz Regulu par vienkārša korpusa naftas tankkuģiem⁽¹⁾ un atzinīgi vērtē trešo kuģošanas drošības tiesību aktu paketi (sauktu arī par "*Erika III*" paketi), kuru Eiropas Parlaments pieņēma 2009. gada 11. martā. Minētie tiesību akti stāties spēkā 2012. gadā, un tie aptvers ne tikai kompensāciju pasažieriem, bet arī pārbaudes, zvejas kuģu aprikošanu ar automātiskās identifikācijas sistēmām (AIS), valsts kontroli ostās, kuģu apdrošināšanu, nelaimes gadījumu izmeklēšanu un tās iestādes noteikšanu, kura būs atbildīga par avarējušu kuģu uzņemšanu patvēruma vietās. Komiteja uzsver, ka satiksmes kontrole, kas tiek veikta Somu jūras līcī, ir jāveic arī visā Baltijas jūrā. Turklāt Komiteja iesaka izveidot kopīgu atbilstības uzraudzības mehānismu;

74. uzsver, ka svarīga joma, kurai Baltijas jūras reģiona stratēģijā jāvelta uzmanība, ir iedzīvotāju veselība. Problēmas var rasties, jauniešiem no laukiem ātro ekonomisko pārmaiņu ietekmē pārceļoties uz dzīvi pilsētās. Lielās atšķirības starp iedzīvotāju grupām, kuras nabadzība var skart pat vēl vairāk (piemēram, bērni), vēl joprojām ir liela sociāla problēma. Citas reģionālā līmenī koordinējamas un risināmas sociālas problēmas ir sociālā atstumtība, kas ir viens no alkoholisma un narkomānijas cēloņiem, un veselības problēmas nepareiza dzīvesveida dēļ;

75. uzskata, ka īpaši svarīgi ir ar veselību saistītos jautājumus risināt kopīgi ar tām Baltijas jūras reģiona valstīm, kas robežojas ar ES. Krievija, Baltkrievija un Ukraina saskaras ar daudzām problēmām sabiedrības veselības jomā. Svarīgam pamatam šo jautājumu risināšanā ir jābūt Ziemeļu dimensijai un tās attiecīgajai platformai "Ziemeļu dimensijas partnerība sabiedrības veselības un labklājības jautājumos" (NDPHS). Minētajai partnerībai jābūt svarīgam sākumpunktam, un vairāk ir jāapzinās tās nozīme;

76. norāda uz to, ka NDPHS galvenajai prioritātei jābūt infekcijas slimību izplatības apkarošanai. Šajā sakarā var minēt, piemēram, HIV/AIDS, tuberkulozi, kā arī tādu problēmu kā mikroorganismi, uz kuriem neiedarbojas antibiotikas. Vēl vienu prioritāti jābūt sociālās labklājības uzlabošanai;

⁽¹⁾ Regulation (EC) No 417/2002 of the European Parliament and of the Council of 18 February 2002 on the accelerated phasing-in of double hull or equivalent design requirements for single hull oil tankers.

77. norāda uz to, ka Baltijas jūras reģiona drošību nopietni apdraud organizētā noziedzība. Noziedzīgie grupējumi savā darbībā izmanto aizvien izsmalcinātākas metodes un aizvien biežāk aptver vairākas valstis. Tādēļ Baltijas jūras reģiona valstīm kopīgi ir jāīsteno pasākumi, lai reģionā apkarotu organizēto noziedzību, narkotiku un cilvēku tirdzniecību. Tas būtu jāuzsver Baltijas jūras reģiona stratēģijā. Dažādu reģiona valstu policija jau sadarbojas, iesaistoties grupā, kura mērķis ir organizētās noziedzības apkarošana Baltijas jūras reģionā (*Task Force on Organised Crime in the Baltic Sea Region – BSTF*). Šajā sadarbībā iesaistās arī Norvēģija, Islande, Krievija, kā arī Eiropas Policijas birojs (*Europol*) un Starptautiskā kriminālās policijas organizācija (*Interpol*). Īstenojot

Baltijas jūras reģiona stratēģiju, šī sadarbība ir jāpastiprina, tādējādi papildinot arī Eiropas Savienības mērogā notiekošo sadarbību;

78. uzsver, ka ir jāaizsargā svarīgākie infrastruktūras elementi, proti, struktūras vai sistēmas, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu svarīgākās sabiedriskās funkcijas, iedzīvotāju veselības aprūpi, drošību un saimniecisko vai sociālo labklājību. Traucējumi šo struktūru darbībā vai to darbības pārtraukšana var radīt smagas sekas. Šajā sakarā var minēt tādas būtiskas jomas kā transports, energoapgāde un informācijas apmaiņa, kuru darbības nodrošināšanai ir nepieciešama funkcionējoša infrastruktūra.

Briselē, 2009. gada 22. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinums “vietējo un reģionālo pašvaldību loma austrumu partnerībā”

(2009/C 200/07)

REĢIONU KOMITEJA

- uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību lomu Eiropas kaimiņattiecību politikas (EKP) ietvaros saistībā ar Austrumu partnerību (AP). Tas galvenokārt būs pašvaldību ieguldījums teritoriālajā attīstībā, ekonomisko attiecību uzlabošanā, cilvēktiesību un pamatbrīvību ievērošanas pilnveidošanā, mobilitātes atvieglošanā un to sniegtais atbalsts savstarpējas saskarsmes veidošanā;
- nolēmusi attīstīt ciešāku sadarbību ar Austrumu partnerības valstīm. *Austrumeiropas un Dienvidkaukāza vietējo un reģionālo pašvaldību asamblejas*, kas būtu institucionāls forums dialogam un sadarbībai, izveide varētu būt oficiālas sadarbības mērķis īstermiņā pēc tam, kad veiksmīgi ir attīstīti konkrētas un praktiskas sadarbības veidi;
- uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām, ja iespējams, jau no paša sākuma kopīgi ar valsts līmeņa pārvaldes iestādēm jāiesaistās tādu divpusēju asociācijas nolīgumu, stratēģisku dokumentu un rīcības plānu izstrādē, kurus Eiropas Savienība noslēdz ar AP valstīm, īpaši Eiropas kaimiņattiecību politikas ietvaros saistībā ar nacionālo indikatīvo programmu sagatavošanu, īstenošanu un novērtēšanu;
- rosina veicināt ES un AP valstu reģionālo un vietējo pašvaldību attiecību padziļināšanu, izmantojot Eiropā jau izveidotās institucionālās platformas regulāram politiskam dialogam un kopīgi īstenojot konkrētus projektus, lai nākotnē kopīgi varētu izveidot Austrumeiropas un Dienvidkaukāza vietējo un reģionālo pašvaldību asambleju (*EaP LRA*).

Galvenais ziņotājs: István Sértő-Radics kgs (HU/ALDE), Uszka mērs

Atsauces dokumenti

Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts Čehijas pieprasījums "Vietējo un reģionālo pašvaldību loma Austrumu partnerībā" un Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei "Austrumu partnerība",

COM(2008) 823 galīgā redakcija.

I. VISPĀRĪGAS PIEZĪMES

REĢIONU KOMITEJA

1. uzsver Austrumu partnerības (AP) tālākās attīstības nozīmi Eiropas kaimiņattiecību politikā (EKP). Atšķirības starp EKP valstīm un jaunākajām politiskajām norisām šajās valstīs, neatbilstība starp gaidīto un īstenību, debates par paplašināšanu, ES stratēģiskās attiecības ar Krieviju, kā arī prasība līdztekus Barselonas procesam izveidot Austrumu dimensiju, proti, Savienību Vidusjūrai, bija iemesli, kāpēc Zviedrija un Polija izvirzīja priekšlikumu par AP. Kaimiņvalstis, kas jāņem vērā, attīstot Austrumu partnerību, ir Armēnija, Azerbaidžāna, Baltkrievija, Gruzija, Moldova un Ukraina. Izņemot Baltkrieviju, visas minētās valstis ir Eiropas Padomes locekles. Eiropas Komisija ir izstrādājusi priekšlikumu, par ko lems Austrumu partnerības sammitā 2009. gada pavasarī. AP galvenais uzdevums būs veicināt pārrobežu vai reģionu sadarbību un iestāžu darba uzlabošanu, savukārt vietējās un reģionālās pašvaldības no savas puses var sniegt ieguldījumu attiecību veidošanā un Eiropas integrācijas veicināšanā, lai sekmētu pašreizējās EKP trūkumu novēršanu;

2. uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību lomu EKP ietvaros sadarbībā ar AP. Tas galvenokārt būs pašvaldību ieguldījums teritoriālajā attīstībā, ekonomisko attiecību uzlabošanā, cilvēktiesību un pamatbrīvību ieviešanas pilnveidošanā, mobilitātes atvieglošanā un to sniegtais atbalsts savstarpējas saskarsmes veidošanā;

3. atzinīgi vērtē dažu pasākumu un iniciatīvu panākumus, kā arī to, ka EKP ir balstīta uz esošiem partnerības un sadarbības nolīgumiem, kas ir attiecību juridiskais pamats. Uz minētā pamata ir pieņemti ES un partnervalstu divpusēji EKP rīcības plāni, kuros noteikta politisko un ekonomisko reformu darba kārtība. Reformu virzībai piedāvātie stimuli ir lielāka integrācija Eiropas programmās un tīklos, turpmāka palīdzība un plašāka piekļuve tirgum. EKP galvenie principi ir diferenciācija, līdzdalība un reģionālā integrācija, tomēr tā aptver virkni valstu ar dažādām problēmām, tādēļ ir vajadzīga mērķtiecīgāka pieeja;

4. piekrīt priekšlikumā izteiktajam aicinājumam padziļināt esošo divpusējo sadarbību, atvieglojot vīzu režīmu, izveidojot brīvās tirdzniecības zonu, vairāk atbalstot nozaru reformas, veidojot intensīvākus tiešus personiskos kontaktus, pieņemot jaunus rīcības plānus, kuros iekļauti skaidri kritēriji un atsauces uz Eiropas standartu ievērošanu, un slēdzot tālejošākus nolīgumus, kas aizstās partnerattiecību un sadarbības nolīgumus. Eiropas Komisijas priekšlikumā izteikts arī aicinājums papildus Ziemeļjūras dimensijai un Melnās jūras reģiona sinerģijas iniciatīvai stiprināt daudzpusēju sadarbību, kurai jābūt vērstai uz konkrētiem projektiem. Priekšlikumā ir noteikts, ka prioritārās jomas ir politika un drošība, robežu pārvaldība un pārvietošanās pāri robežām, ekonomika un finanses, vide un sociālā joma;

5. piekrīt arī Eiropas Komisijas priekšlikumam padziļināt ekonomisko integrāciju, izveidojot padziļinātas un visaptverošas brīvās tirdzniecības zonas atkarībā no partnervalstu dalības PTO, veicināt mobilitāti, atvieglojot vīzu režīmu un izveidojot robežu pārvaldību, paaugstināt energoapgādes drošību, atzīstot savstarpēju energoatkarību, atbalstīt ekonomisko un sociālo attīstību, veidojot reģionālas un starptautiskas programmas. Lai sekmētu daudzpusēju sadarbību, Austrumu partnerība kalpos kā forums informācijas apmaiņai, kopīgu pasākumu organizēšanai un modernizācijas veicināšanai. Daudzpusēja sadarbība ir plānota valdības un ministriju līmenī, kā arī ar tematisku platformu palīdzību, lai izvirzītu mērķus un novērtētu gūtos panākumus. Paredzēts izveidot platformas, kas veicina demokrātiju, labu pārvaldību un stabilitāti, ekonomikas integrāciju, energoapgādes drošību un cilvēku saskarsmi;

6. neskarot noteikumu, kas tika formulēts, kad pieņēma finanšu plānu, saskaņā ar kuru 2/3 no EKP finansējuma būtu piešķirami dienviņiem un 1/3 – austrumiem, atbalsta Eiropas Komisijas priekšlikumu palielināt finansējumu no EUR 450 miljoniem 2008. gadā līdz EUR 785 miljoniem 2013. gadā. Tas nozīmētu papildu līdzekļus EUR 350 miljonu apjomā un EUR 250 miljonu novirzīšanu EKP reģionālajām programmām no 2007. līdz 2013. gadam. Austrumu partnerības iniciatīvu paredzēts sākt 2009. gada pavasarī īpašā Austrumu partnerības sammitā. Līdz tam laikam ir spēkā iepriekšējā EKP un tās instruments;

7. atzīmē, ka Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instruments (EKPI), kas attiecas arī uz Krieviju, ir elastīgāks un balstīts uz politiskiem kritērijiem, kā arī vērsts uz ilgtspējīgu attīstību un tuvināšanu ES politikām un standartiem. 2007.–2013. gada budžeta periodam ir piešķirti aptuveni EUR 12 miljardi. Tas ir finansējuma palielinājums kopumā par 32 %, tomēr jāatgādina, ka 62 % no šā finansējuma ir paredzēti dienvidu kaimiņvalstīm un tikai 38 % – kaimiņvalstīm austrumos. Pārreķinot līdzekļus uz vienu iedzīvotāju, atšķirība ir mazāka, tomēr centieni stiprināt Austrumu dimensiju nav pārāk izteikti;

8. atzīmē arī, ka valstu programmas EKPI ietvaros ir izvērstas valstu stratēģijas dokumentos un finansējums ir piešķirts atbilstoši nacionālajām indikatīvajām programmām. Valstu stratēģijas dokumentos norādītas katras partnervalsts trīs līdz četras prioritātes; tomēr visos dokumentos ir ietverta atsauce uz administratīvās veikspējas uzlabošanu un labu pārvaldību. Visu partnervalstu nacionālajās indikatīvajās programmās pie mērķa "Tiesiskuma ieviešana" vietējām un reģionālajām pašvaldībām vajadzētu būt norādītām kā apakškategorijai. Vēl viens aspekts, kas mazina EKP ietekmi uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām, ir tas, ka valstu stratēģijas dokumentos un nacionālajās indikatīvajās programmās ir minēti tieši personiski kontakti, bet tie aprobežojas gandrīz tikai ar izglītības un pētniecības jomu. Pārrobežu sadarbības programmas liecina, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām šajā jomā var būt nozīmīga loma, un tas būtu jāatzīst;

9. atzīmē arī, ka EKPI pārrobežu sadarbības stratēģijas dokumentā 2007.–2013. gadam Eiropas Komisija noteikusi četras sadarbības jomas: ekonomiskā un sociālā attīstība, kopīgas problēmas vides, sabiedrības veselības un organizētas noziedzības apkarošanas jomā, robežu pārvaldība un cilvēku savstarpējie kontakti. Būtu jāparedz vietējo un reģionālo pašvaldību cieša iesaistīšana, un tas nozīmē arī, ka plašāka sadarbība jāizvērs vietējā mērogā, lielāks atbalsts jāsniedz vietējo un reģionālo pašvaldību veikspējas uzlabošanai un prioritāra nozīme jāpiešķir pasākumiem, lai uzlabotu dzīves apstākļus pierobežas reģionos;

10. norāda, ka vairākām reģiona valstu problēmām, tādām kā starptautisku transporta koridoru izveide, pārrobežu vides problēmu pārvaldība, robežu un migrācijas pārvaldība, cīņa ar terorismu un starptautisku organizēto noziedzību, iedzīvotāju sadarbības pasākumi, ir pārrobežu raksturs, un dažkārt tās iespējams efektīvi risināt tikai vietēja līmeņa sadarbības ietvaros. Tādēļ saskaņā ar ES EKPI Austrumu reģionālās stratēģijas dokumentu 2007.–2013. gadam, partnervalstu sadarbībai, kā arī sadarbībai starp Eiropas Kopien un partnervalstīm būtu jāsaņem palīdzība kopīgo mērķu sasniegšanai EKP ietvaros, ja vietējā līmenī sniegtajai palīdzībai ir nepārprotamas priekšrocības.

11. ir pārliecināta, ka tādas – gan ES, gan AP valstu – iniciatīvas, kuras tiek īstenotas tikai diplomātiskā līmenī, nenodrošinās ilgtspējīgus risinājumus, kamēr debašu centrā nebūs jautājums par vietējo demokrātiju, proti, gan tās pastiprināšanu, gan arī tiešu sadarbību starp ES un AP valstu reģioniem un pilsētām;

12. tādēļ atzinīgi vērtē faktu, ka starpreģionu programma sekmē EKP efektīvu īstenošanu un tās mērķis ir pakāpeniski stiprināt dialogu un sadarbību starp ES un tās kaimiņvalstīm, kā arī pašu kaimiņvalstu starpā saskaņā ar EKPI Starpreģionu programmas stratēģijas dokumentu 2007.–2013. gadam. Vietējo dalībnieku sadarbības veicināšana ietvers pieredzes apmaiņu par EKP programmām, un tās mērķis ir stiprināt demokrātisku pārvaldību un ilgtspējīgu reģionālo un vietējo attīstību. Galvenā uzmanība ir pievērsta augšupējai pieejai partnerību noteikšanā un izvēlēšanā, daudzpusējos projektos un rezultātu izplatīšanā citās vietējās partnervalstu pašvaldībās;

13. uzsver, ka AP būtu jāveicina pāreja no līdzšinējās starpvaldību sadarbības sistēmas uz projektu, kas paredz iedzīvotāju dialogu un jo īpaši ES un AP valstu sadarbību, apvienojot to vietējās un reģionālās pašvaldības praktisku un saskaņotu projektu īstenošanai, kas ir vispārējās, uz iedzīvotāju vajadzībām un solidaritāti balstītas stratēģijas daļa;

14. uzskata, ka viens no priekšnoteikumiem, lai ES un AP valstu sadarbība un partnerības stiprināšana EKP ietvaros būtu sekmīga, ir jaunu, norises paātrinājošu jautājumu noteikšana, lai iedzīvotāji labāk izprastu praktiskās priekšrocības, principu deklarācijas pārveršot konkrētos pasākumos, un tas nozīmē, ka jāiesaista vietējā un reģionālajā līmenī ievēlētie vadītāji un jānodrošina saprotama un aktīva komunikācija;

15. norāda, ka vietējo un reģionālo pašvaldību un pilsoniskās sabiedrības efektīvāku līdzdalību sabiedriskajā politikā bieži kavē vāji attīstītā vietējā demokrātija un patiesa decentralizācijas procesa trūkums AP valstīs;

16. secina arī, ka decentralizācija un vietējā pārvaldība, kuras pamatā ir līdzdalība, ne vienmēr ir sistemātiski saistītas. Dažās valstīs gan ES, gan ārpus tās vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir kopīga problēma – panākt aktīvāku dalību vēlēšanās un sekmēt iedzīvotāju līdzdalību, kā arī iesaistīt apvienības stratēģiju izstrādē un lielu pilsētvides vai reģionālās attīstības projektu sagatavošanā;

17. apliecina vietējo un reģionālo pašvaldību gatavību un apņēmību sniegt ieguldījumu AP. Tās pārvaldību nevajadzētu uzņemt tikai valstu valdībām un Eiropas Komisijai. AP būtu jāiesaistās plašākai pilsoniskajai sabiedrībai un dažādiem dalībniekiem. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām, uzņēmējiem un NVO (gan ES, gan partnervalstīs) jāklūst par AP procesa neatņemamu sastāvdaļu;

18. tāpat kā iepriekšējos atzinumos par šo tematu, uzsver, ka ir svarīgi iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības, lai tās pilnībā piedalītos Austrumu partnerības un EKP plānošanā, īstenošanā un uzraudzībā/novērtēšanā. Tas jo īpaši attiecas uz jomām, kurās vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir plašas un tiešas pilnvaras;

19. tādēļ atkārtoti aicina atzīt vietējās un reģionālās pašvaldības par galvenajiem partneriem EKP, kā arī saistībā ar AP;

20. atzīst AP decentralizētajā sadarbībā iesaistīto dažādo valsts, Eiropas un starptautiskā līmeņa vietējo un reģionālo pašvaldību tīklu un apvienību nozīmi un pieredzi, kā arī to lietpratību un zināšanas par situāciju vietējā līmenī. Tādēļ ir jāapvieno centieni un jāaskāpo decentralizētas sadarbības projektu un AP mērķi, lai sasniegtu labākus rezultātus;

21. uzskata, ka EKP mērķis atbalstīt pārmaiņu procesu kaimiņvalstīs atbilst ES principiem. Galvenais EKP mērķis ir bijis plašāks nekā kopējai ārējai un drošības politikai (KĀDP) un ES ārējām attiecībām ar trešām valstīm. EKP partnervalstīm tika pārvērtēta perspektīva piedalīties ES integrētajā četru brīvību telpā, ja tās īsteno attiecīgo ES *acquis*, kaut arī tas nenozīmē perspektīvu kļūt par ES dalībvalsti;

22. atbalsta AP valstu politikas, ekonomikas un nozaru modernizāciju, kurai ir paredzēti tādi jauni institūti kā *jaunais partnerības instruments* un *nozaru instrumenti*;

23. atzinīgi vērtē faktu, ka Eiropas Komisija uzaicinājusi RK iesaistīties AP, it īpaši to tematisko platformu darbībā, kas sekmēs *demokrātiju, labu pārvaldību un stabilitāti un cilvēku saskarsmi*;

24. ir nolēmusi attīstīt ciešāku sadarbību ar Austrumu partnerības valstīm. *Austrumeiropas un Dienvidkaukāza vietējo un reģionālo pašvaldību asamblejas*, kas būtu institucionāls forums dialogam un sadarbībai, izveide varētu būt oficiālas sadarbības mērķis īstermiņa pēc tam, kad veiksmīgi ir attīstīti konkrētas un praktiskas sadarbības veidi;

II. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

25. aicina Eiropas Komisiju pārskatīt nacionālo indikatīvo programmu sagatavošanas norisi, ko ES būtu jāapspriež ar katru AP valsti, pamatojoties uz valsts vajadzībām un spējam un ievērojot abu pušu intereses. Plānošana valsts līmenī kopīgi jāveic partnervalsts valdībai un Eiropas Komisijai, un Eiropas Komisijai būtu jāsadarbojas ar partnervalstīm nacionālo indikatīvo programmu īstenošanas programmu sagatavošanā;

26. tādēļ aicina partnerus nodrošināt nacionālo indikatīvo programmu prioritāšu un mērķu pakāpenisku īstenošanu, turklāt būtu jāpārveido ES un partnervalstu komunikācijas mehānisms. Tādējādi, lai AP kļūtu par efektīvāku politiku, regulāri ziņojumi un informatīvas sanāksmes būtu jānosaka par obligātām, un šo procesu vajadzētu uzraudzīt kontroles struktūrvienībai;

27. atzinīgi vērtē faktu, ka Austrumu partnerībā galvenā uzmanība pievērsta mobilitātei, bet uzskata, ka Komisijas priekšlikums nav pietiekami skaidrs attiecībā uz paredzēto Mobilitātes un drošības pakta (skat. paziņojuma 3.3. punktu) saturu; tāpēc aicina Komisiju labāk izskaidrot minēto priekšlikumu, lai AP valstis skaidri zina un saprot, kas jā dara un ko tās var sagaidīt no ES;

28. atzinīgi vērtē Eiropas Parlamenta nodomu pieņemt Eiropas Komisijas priekšlikumu un pilnībā iekļaut *“EuroNest”* asambleju Austrumu partnerībā;

29. atbalsta uzraudzības funkcijas piešķiršanu RK un AP vietējo un reģionālo pašvaldību asamblejai, īpaši attiecībā uz ES un AP valstu kopīgo apakškomiteju darba uzraudzību, jo apakškomitejas risina jautājumus, kas saistīti ar tematiskajām platformām, kuras sekmēs *demokrātiju, labu pārvaldību un stabilitāti un cilvēku saskarsmi*, tajā skaitā sociālās un ekonomikas attīstības, reģionālās attīstības, pārrobežu sadarbības, administratīvo reformu un AP valstu decentralizācijas jautājumus;

30. mudina AP pārvaldības struktūras atzīt vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi ne tikai politiskajā līmenī, bet arī tās formāli un praktiski iesaistīt sadarbības procesā un AP;

31. uzsver, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām, ja iespējams, jau no paša sākuma kopīgi ar valsts līmeņa pārvaldes iestādēm jāiesaistās tādu divpusēju asociācijas nolīgumu, stratēģisku dokumentu un rīcības plānu izstrādē, kurus Eiropas Savienība noslēdz ar AP valstīm, īpaši Eiropas kaimiņattiecību politikas ietvaros saistībā ar nacionālo indikatīvo programmu sagatavošanu, īstenošanu un novērtēšanu;

32. tādēļ aicina AP valstu valdības izveidot mehānismus, lai veidotu strukturētu dialogu un konsultētos ar reģionālā un vietējā līmeņa dalībniekiem, sociālajiem partneriem un pilsonisko sabiedrību, iesaistot vietējo un reģionālo pašvaldību tīklus un apvienības;

33. uzskata, ka esošie EKP nozaru instrumenti (tematiskais dialogs, līdzdalība Kopienas programmās un aģentūrās un nozaru nolīgumi) jāaskaņo ar Austrumu partnerības priekšlikumu, ko īstumā varētu izteikt šādi: "līgumiskas nozaru attiecības, kas balstītas uz diviem pamatprincipiem – obligātu tuvināšanos attiecīgajām ES nozaru *acquis* normām un piekļuvi ES nozaru programmām un iestādēm". Vienai no pamatidejām vajadzētu būt, ka Austrumu partnerības ietvaros noslēgts nozaru nolīgums piedāvā attiecīgajai valstij novērotāja statusu, jo tas pilnībā atbilst deklarētajai nepieciešamībai stiprināt ES saistības pret tās Austrumu kaimiņvalstīm un otrādi;

34. jo īpaši ierosina, ka gan jaunajam partnerattiecību instrumentam, gan nozaru instrumentiem jābūt neatņemamai sastāvdaļai AP noteikumu paketē, ko ES apspriedīs individuāli ar katru partnervalsti. Minētā AP instrumentu pakete būtu pamats dažādu AP instrumentu saskaņošanai un pārredzamai novērtēšanai. AP valstīm būtu jānosaka pārredzami un skaidri kritēriji, lai Austrumu partnerības ietvaros tās varētu novērtēt savu attīstību salīdzinājumā ar ES;

35. vēlas paplašināt un padziļināt ES un AP valstu vietējo un reģionālo pašvaldību sadarbību, kurai jāklūst par ES un Austrumeiropas valstu attiecību būtisku sastāvdaļu. Vietējās un reģionālās pašvaldības ir neaizstājamas dažādās AP politikas jomās, tādās kā laba pārvaldība, administratīvās reformas un decentralizācija, sociālā un ekonomikas attīstība, reģionālā attīstība un kohēzijas politika, pārrobežu sadarbība, vides aizsardzība, sabiedriskās kārtības jautājumi, dabas un cilvēku darbības radītu katastrofu novēršana un reaģēšana uz tām, sadarbība kultūras jomā, tūrisms, kā arī skolēnu un studentu apmaiņa;

36. rosina sākt dialogu ar Eiropas Komisiju, lai noteiktu veidus, kā iesaistīt AP valstu vietējās un reģionālās pašvaldības *visaptverošajā iestāžu darba uzlabošanas programmā*. Tās mērķis ir uzlabot Austrumu partneru administratīvo veikspēju, tādēļ tai būtu jāaptver visas attiecīgās sadarbības nozares, tostarp nozares, kurās vietējās un reģionālās pašvaldības ir neaizstājamas. Turklāt RK sadarbībā ar AP valstu partneriem vajadzētu sagatavot savu plānu par to, kā sniegt ieguldījumu visaptverošās iestāžu darba uzlabošanas programmas īstenošanā;

37. ir nolēmusi sniegt nozīmīgu ieguldījumu AP īstenošanā AP valstu ekonomikas un sociālās attīstības jomā. RK būtu jāatbalsta Komisijas priekšlikums parakstīt *saprašanās memorandu par reģionālo politiku* ar Austrumu partneriem, kura mērķis ir uzlabot to vietējā un reģionālā līmeņa administratīvo veikspēju. To varētu apvienot ar visaptverošās iestāžu darba uzlabošanas programmu un RK programmu par pasākumiem un/vai sadarbību ar

partneriem AP valstu vietējās un reģionālās pašvaldībās. Sadarbībai vajadzētu būt vērstai uz dalīšanos ar paraugpraksi un pieredzi, ko ES ieguvusi reģionālās attīstības un kohēzijas politikas jomā;

38. ir arī apņēmusies sadarbībā ar AP valstu vietējām un reģionālām pašvaldībām palīdzēt un/vai konsultēt Eiropas Komisiju un valstu valdības, kad tās nosaka *reģionālās attīstības izmēģinājuma programmas* AP valstu vietējās un reģionālās attīstības vajadzību apmierināšanai, pamatojoties uz ES kohēzijas politikas modeli. RK būtu arī jāuzsāk sarunas ar AP valstu partneriem, lai atbalstītu to tiešo sadarbību ar ES reģioniem un mudinātu tos piedalīties pašreizējās starptautiskajās programmās Dienvidaustrumeiropā, Centrāleiropā un Ziemeļeiropā. RK būtu arī jānodrošina AP valstu vietējās un reģionālās pašvaldības izmantot AP piedāvātās jaunās iespējas saistībā ar EKPI finansētiem projektiem pārrobežu sadarbībai pie AP valstu robežām;

39. sāks sarunas ar Eiropas Komisiju, lai konkretizētu savu līdzdalību tematiskajās platformās, kas sekmēs *demokrātiju, labu pārvaldību un stabilitāti*, kā arī *cilvēku saskarsmi*. Lai atbalstītu AP tematisko platformu darbu (trešais darbības līmenis), RK būtu jāizveido vairākas *īpašas darba grupas* (AP ceturtais darbības līmenis), kas risinātu jautājumus, kuri ir cieši saistīti ar vietējo un reģionālo pašvaldību darba kārtības prioritātēm. Eiropas Komisija savukārt varētu aicināt vietējo un reģionālo pašvaldību pārstāvjus piedalīties tematisko platformu un/vai darba grupu darbā, ja tas ir lietderīgi un/vai nepieciešams. Lai konkretizētu RK lomu minēto divu tematisko platformu darbā, kā arī panāktu labāku koordināciju ar Komisiju, ir vajadzīga turpmāka diskusija;

40. palīdzēs Eiropas Komisijai izstrādāt *programmu vietējo pašvaldību apmācībai un to tīkla izveidei*, lai stiprinātu administratīvo veikspēju un veicinātu vietējās pārvaldības reformu atbilstīgi tematiskajai platformai, kas sekmēs *demokrātiju, labu pārvaldību un stabilitāti*. RK izstrādās un piedāvās savus priekšlikumus par īpašu AP *kultūras programmu*, kuru paredzēts uzsākt atbilstīgi tematiskajai platformai, kas sekmēs *cilvēku saskarsmi*. RK sāks diskusiju ar Komisiju par savu iespējamo līdzdalību tematiskajās platformās, kas sekmēs *ekonomisko integrāciju un konvergenci ar ES politikas virzieniem un energoapgādes drošību*, jo minētajās politikas jomās ir nepilnīgas darba programmas, kurās vietējās un reģionālās pašvaldības varētu sniegt vērtīgu ieguldījumu;

41. īpaši apsver iespēju sniegt ieguldījumu vadošajā iniciatīvā saistībā ar *dabas un cilvēku darbības radītu katastrofu novēršanu, sagatavošanos tām un reaģēšanu uz tām*, lai pilnveidotu katastrofu pārvaldības spēju vietējā, reģionālajā un valsts līmenī. RK sāks diskusiju ar partneriem AP valstīs par vietējo un reģionālo pašvaldību iespējamo ieguldījumu minētās vadošās iniciatīvas īstenošanā;

42. rosina veicināt ES un AP valstu reģionālo un vietējo pašvaldību attiecību padziļināšanu, izmantojot Eiropā jau izveidotās institucionālās platformas regulāram politiskam dialogam un kopīgi īstenojot konkrētus projektus, lai nākotnē kopīgi varētu izveidot Austrumeiropas un Dienvidkaukāza vietējo un reģionālo pašvaldību asambleju (EaP LRA);

43. mudina Eiropas Komisiju saskaņot, koordinēt un cieši saistīt jauno pieeju ar līdzšinējām dažādām Kopienas programmām, projektiem un instrumentiem, lai izmantotu attiecīgo pieredzi, izvairītos no darbības pārklāšanās un veicinātu pozitīvu virzību;

44. uzskata, ka lielākas atbildības uzticēšana vietējo un reģionālo pašvaldību vēlētajiem pārstāvjiem sekmēs vairāk līmeņu pārvaldības veidošanu, iesaistot dažādu līmeņu pārvaldes iestādes valsts un attīstības politiku izstrādāšanā, pieņemšanā, ieviešanā un izvērtēšanā;

45. ierosina projektu īstenošanā iesaistīt vietējos cilvēkresursus, kā arī tehniskos un akadēmiskos resursus un panākt iedzīvotāju pēc iespējas lielāku līdzdalību, lai viņi justos kā sadarbības procesa un attiecīgo projektu līdzdalībnieki;

46. uzskata, ka iniciatīvai jābūt atvērtai, lai tajā varētu iesaistīties ārpuskopienas valstis, galvenokārt Krievijas Federācija un Turcija, kuras varētu piedalīties tematisko platformu darbā, darba grupās vai projektos, izskatot katru gadījumu atsevišķi un tikai tad, ja ir panākta vienošanās, ka tas būtu lietderīgi kopējo interešu par attiecīgo tēmu, ģeogrāfiskā tuvuma vai pastāvošo ekonomisko saikņu dēļ;

47. lūdz priekšsēdētāju iesniegt šo atzinumu ES prezidentūrai, Eiropas Komisijai, Eiropas Parlamentam un Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai, kā arī AP valstu vadītājiem.

Briselē, 2009. gada 22. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Luc VAN DEN BRANDE

**Reģionu komitejas atzinums “atjaunināta sociālā programma – iespējas, pieejamība un solidaritāte
21. gadsimta eiropā”**

(2009/C 200/08)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē to, kādā veidā ar programmas palīdzību izdevies pilnveidot Komisijas darbu sociālās politikas jomā. Atjauninātās programmas un tajā ierosināto pasākumu pamatā galvenokārt ir Komisijas jau uzsāktais sagatavošanas darbs. Tādējādi sociālajā programmā iekļauts salīdzinoši maz jaunu iniciatīvu ES sociālās politikas atpazīstamības vai būtiskā satura palielināšanai;
- uzsver sociālās un reģionālās kohēzijas nozīmīgumu, lai varētu sasniegt pārskatītajā Lisabonas stratēģijā izvirzītos mērķus, un norāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir īpaša nozīme, lai to veicinātu;
- uzsver, ka pasākumi ekonomikas un sociālajā jomā ne vienmēr papildina un bagātina cits citu, drīzāk jācenšas pastāvīgi nodrošināt šajos pasākumos izmantoto līdzekļu un izvirzīto mērķu efektīvu un abpusēju līdzsvaru. Sevišķi svarīgi tas ir šobrīd, kad pasaules ekonomikas straujas pārmaiņas rada aizvien lielāku nedrošības sajūtu iedzīvotājos;
- norāda, ka pastāvīga uzmanība jāveltī ES rīcībpolitiku sociālajai ietekmei. Piemēram, ES iekšējā tirgus radītā sociālā ietekme reizēm bijusi grūti paredzama, un ne vienmēr ir izdevies atbilstoši sagatavoties;
- aicina Komisiju apkopot daudzdimensiju salīdzināmas pētniecības atziņas par iespējām paaugstināt labklājības sistēmu efektivitāti un īpaši vērš uzmanību uz vispārējo stāvokli vietējās un reģionālajās pašvaldībās, jo tieši tās ir sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu galvenās sniedzējas.

Ziņotājs: Veikko Kumpumäki (FI/PSE), Laplandes reģionālās padomes loceklis

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Atjaunināta sociālā programma – iespējas, pieejamība un solidaritāte 21. gadsimta Eiropā"

COM(2008) 412 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē to, kādā veidā ar programmas palīdzību izdevies pilnveidot Komisijas darbu sociālās politikas jomā. Atjauninātās programmas un tajā ierosināto pasākumu pamatā galvenokārt ir Komisijas jau uzsāktais sagatavošanas darbs. Tādējādi sociālajā programmā iekļauts salīdzinoši maz jaunu iniciatīvu ES sociālās politikas atpazīstamības vai būtiskā satura palielināšanai;

2. uzsver, ka ES sociālās realitātes vērtējumam rīkotā sabiedriskā apspriešana palīdzēja izdarīt secinājumus, ka sabiedrības uzticēšanās ES zināmā mērā ir atkarīga no Eiropas uzticamas sociālās politikas, kas ir Eiropas sociālā modeļa būtisks elements. Veidot šādu uzticēšanos ir svarīgi, lai nodrošinātu progresu, modernizāciju un atvērtību pārmaiņām;

3. uzsver sociālās un reģionālās kohēzijas nozīmīgumu, lai varētu sasniegt pārskatītajā Lisabonas stratēģijā izvirzītos mērķus, un norāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir īpaša nozīme, lai to veicinātu;

Eiropas sociālā dimensija

4. uzsver, ka pasākumi ekonomikas un sociālajā jomā ne vienmēr papildina un bagātina cits citu, drīzāk jācenšas pastāvīgi nodrošināt šajos pasākumos izmantoto līdzekļu un izvirzīto mērķu efektīvu un abpusēju līdzsvaru. Sevišķi svarīgi tas ir šobrīd, kad pasaules ekonomikas straujas pārmaiņas rada aizvien lielāku nedrošības sajūtu iedzīvotājos;

5. norāda, ka pastāvīga uzmanība jāveltī ES rīcībpolitiku sociālajai ietekmei. Piemēram, ES iekšējā tirgus radītā sociālā ietekme reizēm bijusi grūti paredzama, un ne vienmēr ir izdevies atbilstoši sagatavoties;

6. uzskata, ka svarīgs ir sociālajā programmā paustais viedoklis par sociālo pamatmērķu nemainīgumu un ES apņemšanos veicināt sabiedrības kohēziju, integrāciju un vienotību;

7. norāda, ka sociālā politika uzskatāma ne tikai par elastīguma un pārmaiņu līdzekli, bet arī par elementu, kas nodrošina un pilnveido sabiedrības saskaņotu attīstību;

8. pieļauj vajadzību pēc plašākas sociālās programmas un atzīst, ka šajā ziņā būtisks aspekts ir mūžizglītība. Tomēr mācības būtu jāuztver ne tikai kā konkurētspēju uzlabojošs līdzeklis, bet jānovērtē arī to ievērojamā sociālā nozīme. Līdzās atsevišķu personu iespējām gūt panākumus jānodrošina arī to cilvēku sociālā aizsardzība un integrācija, kas bijuši mazāk veiksmīgi;

9. uzsver dažādu iedzīvotāju grupu, paaudžu un reģionu solidaritātes nozīmīgumu. Būtu jāizvērs debates par izmaiņām iedzīvotāju vecuma struktūrā, kā arī par labklājības sistēmu piemērotību un ilgtspējību, tajās iekļaujot visas vecuma un iedzīvotāju grupas, turklāt īpaša uzmanība būtu jāveltī arī cilvēku ar invaliditāti un daļēju invaliditāti aktīvai līdzdalībai;

10. aicina Komisiju apkopot daudzdimensiju salīdzināmas pētniecības atziņas par iespējām paaugstināt labklājības sistēmu efektivitāti un īpaši vērš uzmanību uz vispārējo stāvokli vietējās un reģionālajās pašvaldībās, jo tieši tās ir sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu galvenās sniedzējas;

11. atbalsta sadarbības paplašināšanu Eiropā, lai tādējādi veicinātu imigrantu integrāciju, un uzsver, ka šajā darbā var izmantot vietējo un reģionālo pašvaldību speciālās zināšanas;

Atjauninātās sociālās programmas mērķi

12. attiecībā uz trim vispārējiem, savstarpēji saistītiem mērķiem atzīmē, ka

— pastiprināti pievēršoties vienlīdzīgu iespēju radīšanai, nedrīkst ignorēt vienlīdzības nozīmīgumu šīs politikas īstenošanas izpratnē,

— pieejamības nodrošināšana nedrīkst izpausties kā pakalpojumu un pabalstu sniegšanā izmantojamo līdzekļu pārspīlēta uzsvēršana. Viegli pamanāmām un garantētām jābūt arī vispārējās pieejamības iespējām,

— apliecināt solidaritāti nozīmē arī Eiropas rīcībpolitiku izstrādes un finansēšanas procesā pietiekami elastīgi ņemt vērā dažādu reģionu atšķirīgās vajadzības;

13. atzīmē, ka vietējais un reģionālais līmenis var sniegt ievērojamu ieguldījumu jauninājumos un attīstībā atbilstoši ES vajadzībām. Jārod iespēja vietējo un reģionālo pašvaldību zināšanas izmantot atjauninātajā sociālajā programmā;

Galvenie mērķi

14. atzinīgi vērtē bērniem un jauniešiem paredzēto pasākumu kopumu un īpaši uzsver vajadzību pēc preventīviem pasākumiem šajā jomā;

15. atzīmē, ka vērtējot un uzlabojot izglītības sistēmu kvalitāti, līdzās bērnu sasniegumiem mācībās būtu jāuzsver arī viņu labklājības, drošības un labsajūtas aspekti. Tāpat arī īpaša uzmanība jāveltī skolotāju pedagoģiskajām iemaņām un līdztiesības mērķim visos izglītības līmeņos;

16. aicina atklāto koordinācijas metodi izmantot, lai izvērtētu un izstrādātu labus vietējā un reģionālā līmeņa risinājumus un praksi un lai izplatītu informāciju, dodot iespēju minētos risinājumus un praksi pielietot plašāk; šajā sakarā RK atgādina, ka atklātā koordinācijas metode ir brīvprātīgas dalībvalstu sadarbības veids;

17. atzīmē, ka nepietiek tikai ar izaugsmi un nodarbinātību, lai izveidotu sociāli taisnīgu sabiedrību, tam vajadzīga arī efektīva un atbildīga sociālā politika visos līmeņos;

18. uzsver nepieciešamību apkopot un izplatīt apjomīgu un daudzveidīgu informāciju, lai varētu veidot efektīvus elastdrošības modeļus;

19. uzsver, ka jācenšas panākt mūžizglītības atbilstību visu vecuma un iedzīvotāju grupu interesēm un tās pieejamību visiem un ka tādēļ vēl ir vajadzīga visaptveroša iedzīvotāju izpratnes veidošana, un ka augstvērtīgas pieaugušo izglītības attīstībai vajadzīga visu valdības līmeņu un dažādu iesaistīto struktūru plaša sadarbība. Profesionālās apmācības jomā īpaši svarīgi nodrošināt to, ka izglītība palīdz apgūt darba dzīvē vajadzīgās iemaņas un, ja nepieciešams, izglītības sistēma spēj nekavējoties reaģēt uz vajadzībām izglītības jomā. Iespēju robežās izglītības vajadzības jāprognozē sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

20. norāda uz to, ka sabiedrībai ir vajadzīgi arī kvalificēti speciālisti ar aprūpes prasmēm, kuras tādēļ būtu arī jānorāda sociālajā programmā pieminētajā “mūsdienīgu iemaņu spektrā”;

21. uzsver, ka ir vajadzīgas jaunas izglītības formas, kas apvieno darbu un mācības, un aicina publiskās iestādes, darba devējus un citas personas iesaistīties atklātā diskusijā par viņu atbildību par tādu izglītību, kas ļauj apvienot darbu un mācības;

22. īpaši uzsver mērķi uzlabot gan darba dzīves kvalitāti, gan arī darba ražīgumu un uzskata, ka ir svarīgi izplatīt informāciju par attiecīgiem pētījumiem un paraugpraksi;

23. atzinīgi vērtē Komisijas apņemšanos nodrošināt, lai neveidotos pretrunas starp Līgumā noteiktajām pamatbrīvībām un pamattiesību aizsardzību, un aicina Komisiju iepazīties arī ar vietējo un reģionālo pašvaldību gūto pieredzi šajā jomā;

24. atzīmē, ka, analizējot un veidojot Eiropas veselības aizsardzības sistēmas, lielāka uzmanība jāpievērš to darbības aspektiem, ieskaitot pakalpojumu un darbaspēka plānošanas iespējas, kvalitāti un pieejamību. Svarīgākie partneri šo centieni īstenošanā ir vietējās un reģionālās pašvaldības, kuras ir publisko sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu galvenās nodrošinātājas;

25. īpaši atzinīgi vērtē Komisijas ieceri panākt, lai vienotais tirgus un konkurences noteikumi sekmētu augstvērtīgu un vispārpieejamu sociālo pakalpojumu attīstību. Ar to jāsaprot stingrs juridiskais pamats vispārējas nozīmes pakalpojumu jomā, kā arī nepieciešamo kanālu izveide atklātām diskusijām un lēmumiem jautājumos, kas saistīti ar sociālo pakalpojumu atbilstību vienotā tirgus noteikumiem. Būtu sistemātiski jāsalīdzina vietējā un reģionālā līmeņa pieredze, lai nodrošinātu informācijas pietiekamu pieejamību un paraugprakses plašāku izmantošanu. Tomēr šim pienākumam nav jāraida apjomīgi ziņošanas pienākumi dalībvalstīm un līdz ar to nesamērīgs administratīvā sloga palielinājums pašvaldībām;

26. ES cīnā ar nabadzību un sociālo atstumtību iesaka īpašu uzmanību veltīt sociālajām tiesībām un solidaritātei, kā arī nopietni apsvērt, vai pārtikas programmām un pārtikas rezervju veidošanai (*food banks*) ir vieta 21. gadsimta Eiropas labklājības telpā;

27. uzskata, ka ir svarīgi veicināt dzimumu līdztiesību, novērst atšķirības sieviešu un vīriešu darba samaksā un nodrošināt darba un ģimenes dzīves saskaņošanas iespējas;

28. atbalsta jaunās politikas prioritāti – nediskrimināciju —, uzsverot Eiropas Savienības ievērojamo potenciālu uzņemties vadošu lomu šajā jomā;

Reģionu komitejas pamatnostādnes

29. atbalsta programmas visaptverošu darbības jomu, kas ļauj apvienot dažādu nozaru pasākumus; tomēr aicina Komisiju nodrošināt, ka šāda pieeja neapdraud pievēršanos tradicionālās sociālās politikas nozīmīgākajām problēmām, piemēram, pieaugošajām atšķirībām ienākumu jomā, aizvien lielākajai nevienlīdzībai, un neaizēno pasākumus, kas nepieciešami to risināšanai;

30. atzīmē ka, lielāka uzmanība jāpievērš tam, ka programmā paredzētos pasākumus raksturo bieži vien ļoti dažādi un dažkārt arī pretrunīgi aspekti. Piemēram, mobilitātes veicināšanas jomā uzmanība būtu jāveltī arī problēmām, kas saistītas ar jauniešu pārcelšanos uz citu dzīves vietu, tādējādi atsevišķās teritorijās radot nevēlamas izmaiņas iedzīvotāju vecuma struktūrā. Komiteja uzsver vajadzību aizsargāt “nemobilo” iedzīvotāju daļu un nodrošināt vienlīdzīgas iespējas mazāk pievilcīgās teritorijās. Tāpat arī jāņem vērā tādi apstākļi kā lielāku mobilitātes iespēju ietekme uz vidi;

31. uzsver, ka atklātā koordinācijas metode – tāpat kā pārējās Eiropas sociālajā politikā izmantotās metodes – būtu jāattīsta, ņemot vērā katras dalībvalsts sociālās politikas vajadzības, kuras vislabāk izprotamas praktiskā darbā vietējā un reģionālajā līmenī. Tā kā dalībvalstis un apstākļi to reģionos ir ļoti dažādi, varētu būt

sarežģīti izvirzīt kvantitatīvus sociālās politikas mērķus. Atklātā koordinācijas metode Eiropas līmenī būtu jāuzlabo, to galvenokārt izmantojot atsevišķu svarīgu jautājumu risināšanā, uzlabojot ziņojumu sniegšanas un pētniecības darbu, kā arī palielinot vietējo un reģionālo pašvaldību īpašo zināšanu nozīmi koordinācijas norišu īstenošanā un sagatavošanā. Tādējādi varētu būtiski palielināt minētās metodes ietekmi un atpazīstamību un līdz ar to Eiropas sociālās politikas kvalitāti; jāatzīmē, ka sociālā politika ir Eiropas integrācijas projekta nozīmīgs elements. Šobrīd atklātās koordinācijas metodes un vietējo un reģionālo pašvaldību saikne joprojām ir pārāk vāja;

32. uzsver Eiropas līmeņa sociālā dialoga nozīmi un potenciālu, sagatavojot un īstenojot programmā paredzētās iniciatīvas vietējo un reģionālo pašvaldību līmenī, un uzskata, ka ir svarīgi pilnveidot šo dialogu.

Briselē, 2009. gada 22. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*

Luc VAN DEN BRANDE

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

79. PLENĀRSESIJA 2009. GADA 21. UN 22. APRĪLĪ

Reģionu komitejas atzinums “enerģētikas stratēģiskais pārskats un ēku energoefektivitāte”

(2009/C 200/09)

REĢIONU KOMITEJA

- pauž nožēlu, ka nav ierosināts neviens priekšlikums, lai ieviestu saistošu likumdošanas instrumentu ar mērķi paaugstināt energoefektivitāti par 20 %;
- uzsver iespējamus risinājumus, kuros rūpnieciskās darbības apvienotas ar enerģijas ražošanu (zaudētā siltuma reģenerācija, atdzesēšana, enerģijas ražošana, poligenerācijas un koģenerācijas metodes u.c.);
- norāda, ka svarīga nozīme Eiropas Savienībā ir reģionālo un vietējo enerģijas aģentūru veiktajam darbam. Tās ir stratēģiski partneri Eiropas enerģētikas politikas īstenošanā un Eiropas Savienībai būtu vairāk jāatbalsta un jānovērtē to darbs;
- uzsver, ka svarīgi ir paātrināt struktūrfondu līdzekļu izmantošanu ēku energoefektivitātes paaugstināšanai;
- atbalsta Eiropas Komisijas iniciatīvu atļaut pastāvīgi piemērot pazeminātas PVN likmes mājokļu nozarē, tostarp mājokļu rekonstrukcijai,
- atbalsta Eiropas Komisijas, Eiropas Investīciju Bankas un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas centienus izstrādāt finanšu instrumentus energoefektivitātes uzlabošanai un norāda, ka viens no svarīgākajiem uzdevumiem minēto finanšu instrumentu izstrādē ir nodrošināt to pieejamību vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai atbalstītu tās kā svarīgākos dalībniekus Direktīvas par ēku energoefektivitāti piemērošanā.

Ziņotājs: Bastidonne mērs Jean-Louis Joseph kgs (FR/PSE)

Atsauces dokumenti

Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Otrais stratēģiskais enerģētikas pārskats. ES energoapgādes drošības un solidaritātes rīcības plāns", COM(2008) 781 galīgā redakcija,

un

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par ēku energoefektivitāti (pārstrādāta redakcija), COM(2008) 780 galīgā redakcija – 2008/0223 (COD)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

A. Otrais stratēģiskais pārskats par Eiropas Savienības enerģētikas politiku.

1. uzskata, ka Eiropas Savienības enerģētikas politikas problēmu risināšanai ir svarīga nozīme ES pašreizējā un turpmākajā attīstībā, iedzīvotāju dzīvē un ar klimata pārmaiņām saistīto jautājumu risināšanā pasaules līmenī. Komiteja norāda, ka vietējās un reģionālās iestādes ir nozīmīgi partneri Eiropas enerģētikas politikas sekmīgā izstrādē, plānošanā un īstenošanā. Tādēļ Komiteja pauž nožēlu, ka otrajā stratēģiskajā pārskatā nav pietiekami ņemta vērā reģionālo un vietējo iestāžu loma;

2. atzīst, ka svarīga nozīme ir energoapgādes drošībai, kurai otrajā stratēģiskajā pārskatā ir pievērsta īpaša uzmanība un kura politiskā ziņā ir ļoti jutīgs jautājums. Komiteja arī atzīst, ka situācija energoapgādes drošības jomā dalībvalstīs ir atšķirīga. Minētās atšķirības, kas radušās arī vēsturisku iemeslu dēļ, jānovērš ar saskaņotu rīcību Eiropas līmenī, lai tādējādi mazinātu nelīdzsvarotību, veidotu ciešākas partnerattiecības un mazinātu risku Eiropas Savienībā kopumā;

3. atzīst, ka pēc pirmā stratēģiskā pārskata publicēšanas ir panākts liels progress, piemēram, nosakot "3X20" mērķus, un veikti pirmie tiesiskie pasākumi, kas apstiprināti ar neseno Parlamenta un Padomes vienošanos par "Klimata un enerģētikas paketi";

4. uzskata, ka, pat ja gūti ievērojami panākumi, tas ir tikai sākums. Tādēļ ir svarīgi, lai "3X20" mērķi arī turpmāk būtu Eiropas Savienības enerģētikas politikas galvenā prioritāte, lai nodrošinātu uzsāktajā darbībā gūto panākumu saskaņotību un kontinuitāti;

5. uzsver, ka enerģētikas jomā Eiropas Savienībai īpaša uzmanība jāvelta energoefektivitātei. Komiteja norāda uz *trias energetica* modeli, kurā pēc to efektivitātes dilstošā secībā sakārtotas politikas, kas ļauj mazināt enerģijas patēriņa ietekmi uz klimatu: energoefektivitāte, atjaunojamu enerģijas avotu veicināšana un fosilo

enerģijas avotu izmantošanas optimizēšana. Energoefektivitāte ir ne tikai viens no svarīgākajiem "3X20" mērķiem, bet tai ir arī būtiska nozīme energoapgādes drošības palielināšanā. Tomēr Komiteja pauž nožēlu, ka energoefektivitāte ir vienīgais no trim "3X20" mērķiem, par kuru nav izstrādāts saistošs likumdošanas instruments;

6. atzinīgi vērtē otrajā stratēģiskajā pārskatā Komisijas ierosinātos energoefektivitātes pasākumus (piemēram, Direktīvas par ēku energoefektivitāti pārskatīšanu – sk. zemāk), taču pauž nožēlu, ka

6.1 kopumā energoefektivitāte ir minēta kā ceturrtā no piecām prioritātēm, kas noteiktas Eiropas energoapgādes drošības un solidaritātes rīcības plānā;

6.2 nav ierosināts neviens priekšlikums, lai ieviestu saistošu likumdošanas instrumentu ar mērķi paaugstināt energoefektivitāti par 20 %. Šis mērķis būtu ciešāk jāsaista ar mērķiem un instrumentiem, kas paredzēti Direktīvā (2006/32/EK) par enerģijas galapatēriņa un energopakalpojumu efektivitāti. Minētā direktīva ir konkrēts līdzeklis, kas ļautu spert pirmo soli energoefektivitātes palielināšanai par 20 %;

6.3 saskaņā ar otrā stratēģiskā pārskata pielikumā minētajām prognozēm Eiropas Komisija uzskata, ka 20 % mērķa sasniegšanu energoefektivitātes jomā zināmā mērā sekmēs arī no Komisijas darbības neatkarīgs apstāklis (naftas cenu pieaugums). Tas liecina par politiskās gribas trūkumu un nepietiekamu rīcību energoefektivitātes jomā. Par šādu attieksmi var paust nožēlu jo vairāk tādēļ, ka ieguvumi, ko var gūt no ieguldījumiem energoefektivitātes jomā, ir spēcīgs tautsaimniecības atveseļošanas un darba vietu radīšanas instruments, kuram ir būtiska nozīme pašreizējās krīzes apstākļos;

6.4 otrā stratēģiskā pārskata pielikumā minētajos priekšlikumos energoefektivitātes jomā nav iekļauti īpaši pasākumi, kas veicami rūpniecības nozarē, kurai raksturīgs liels enerģijas patēriņš. Turklāt energoapgādes drošības jomā ir svarīgi uzsvērt iespējamās risinājumus, kuros rūpnieciskās darbības apvienotas ar enerģijas ražošanu (zaudētā siltuma reģenerācija, atdzesēšana, enerģijas ražošana, poligenerācijas un koģenerācijas metodes u.c.);

6.5 atzinīgi vērtē faktu, ka atzīta transporta nozares īpašā nozīme enerģētikas politikas mērķu sasniegšanā. Ņemot vērā transporta nozares ievērojamo atkarību no naftas produktiem, Komiteja pauž nožēlu, ka otrajā stratēģiskajā pārskatā nav paredzēta stratēģija šai nozarei. Transporta nozare patērē vairāk nekā 30 % no Eiropas Savienības kopējā enerģijas patēriņa. Minēto nozari tieši skar ar energoapgādes drošību saistītās problēmas, jo tā ir gandrīz pilnībā atkarīga no naftas, kuras imports Eiropas Savienībā pārsniedz 80 %. Komiteja aicina Eiropas Komisiju līdztekus pasākumiem energoefektivitātes jomā izstrādāt priekšlikumus par efektivitātes paaugstināšanu transporta nozarē. Tajā ir ievērojams neizmantotu iespēju potenciāls, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisiju un veiktu pasākumus, kas sekmētu dzelzceļa transporta un citu sabiedriskā transporta veidu izmantošanu, transportlīdzekļu energoefektivitātes paaugstināšanu, automobiļu koplietošanu, automobiļu ekoloģisko vadīšanu, velosipēdu plašāku izmantošanu u.c.;

7. uzsver reģionālo un vietējo pašvaldību svarīgo lomu energoefektivitātes nodrošināšanā. Šajā sakarā

- a) Komiteja atkārtoti pauž atbalstu “Pilsētu mēru paktam” un norāda uz minētajam tematam veltīto RK perspektīvas atzinumu, kurā uzsvērts, ka “vietēja līmeņa pasākumiem ir būtiska nozīme, lai sasniegtu 20 % energoefektivitātes mērķus. Reģionu un pašvaldību izšķirošo nozīmi minētā mērķa sasniegšanā jau ir plaši atzinusi Eiropas Komisija un Eiropas Parlaments” ⁽¹⁾;
- b) uzskata, ka teritoriālpārplānojumam vietējā līmenī ir svarīga nozīme, lai veidotu klimatam atbilstošu un no enerģētikas viedokļa efektīvu sociālo struktūru. Lai to panāktu, infrastruktūra, darba vietas, tirdzniecības objekti un dzīvojamie rajoni jāplāno, lai samazinātu nepieciešamību izmantot transportu un veicinātu energoefektīvu transporta līdzekļu izmantošanu, pilsētu centralizētu siltumapgādi, un attīstītu vēja un ģeotermiskās enerģijas ražošanu;
- c) uzskata, ka kopumā publiskajā sektorā var būtiski samazināt enerģijas patēriņu – šajā sektorā paveras plašas iespējas, kas līdz šim nav izmantotas. Atbilstošs finansējums un atvieglojumi var sekmēt energoefektivitātes paaugstināšanu, enerģijas izmaksu samazināšanu un veicināt nodarbinātību;
- d) atzinīgi vērtē paziņojumu par “jauno ilgtspējīgas enerģijas finansēšanas iniciatīvu” un aicina piešķirt līdzekļu būtisku daļu reģionālajā un vietējā līmenī īstenoto pasākumu finansēšanai un atzīt energoefektivitātes nodrošināšanu par prioritāti;
- e) norāda, ka svarīga nozīme Eiropas Savienībā ir reģionālo un vietējo enerģijas aģentūru veiktajam darbam. Tās ir stratēģiski partneri Eiropas enerģētikas politikas īstenošanā un Eiropas Savienībai būtu vairāk jāatbalsta un jānovērtē to darbs;
- f) aicina izveidot darba grupu, kuras sastāvā būtu Komisijas, vietējo un reģionālo pašvaldību un to sadarbības tīklu pārstāvji; grupas uzdevums ir izstrādāt jaunu redzējumu par energoefektivitāti, kura pamatā ir “augšupēja” pieeja;

8. attiecībā uz 6 projektiem, kurus Eiropas Savienība noteikusi par prioritāriem, Komiteja nepauž savu viedokli par to būtību, bet norāda, ka

- a) būtu jāsniedz šo projektu izmaksu aplēses, lai pirms to oficiālas atzīšanas par prioritāriem projektiem varētu veikt to salīdzinošu novērtējumu ar citām iniciatīvām. Minēto projektu īstenošanai, iespējams, būs nepieciešama liela daļa pieejamo līdzekļu;
- b) dažiem no šiem ierosinātajiem projektiem, šķiet, piešķirta lielāka prioritāte nekā pārējiem, jo tiem ir paredzēti diezgan precīzi īstenošanas noteikumi (paziņojumu un rīcības plāna izstrāde, finansējums), bet citu projektu īstenošanas termiņi pagaidām vēl nav precīzi noteikti;
- c) starpsavienojumam ir būtiska nozīme, lai sadalītu risku un stiprinātu dalībvalstu solidaritāti. Komiteja uzskata, ka ES enerģētikas infrastruktūrā jāveic būtiskas izmaiņas, lai nodrošinātu gāzes un elektroenerģijas piegādi visiem ES iedzīvotājiem. Komiteja norāda, ka izmaiņām Eiropas enerģētikas infrastruktūrā būs svarīga nozīme enerģijas decentralizētā ražošanā un atjaunojamo energoresursu izmantošanā. Jebkurā lēmumā par ieguldījumiem Eiropas enerģētikas infrastruktūrā jāņem vērā ES mērķi šajā jomā. Neiedziļinoties sešu ierosināto enerģētikas infrastruktūras projektu būtībā, Komiteja paredz, ka to izmaksas, kas tiks precizētas 2009. un 2010. gadā, būs ļoti lielas un aicina ES budžetā turpmāk prioritāti piešķirt arī projektiem energoefektivitātes jomā un pasākumiem, lai mazinātu starptautisko pārvadājumu ietekmi uz vidi;

9. uzsver, ka Eiropas enerģētikas sistēmas pārveidošanai par decentralizētāku sistēmu, ir nepieciešami lieli ieguldījumi, sadarbība ar vietējām un reģionālajām iestādēm un to lomas plašāka atzīšana enerģētikas politikas īstenošanā;

10. attiecībā uz nodaļu, kas veltīta vietējiem energoresursiem, Komiteja uzsver, ka

- a) saskaņā ar “3X20” mērķiem un ņemot vērā ar tiem saistītās priekšrocības ekonomikas, sociālajā un vides jomā prioritāra nozīme jāpiešķir atjaunojamiem enerģijas avotiem. Komiteja norāda uz atzinumu “Atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanas veicināšana” ⁽²⁾. Turklāt Komiteja
 - atzinīgi vērtē ierosinājumu sagatavot paziņojumu par šķēršļu pārvarēšanu atjaunojamu enerģijas avotu izmantošanai ES. Komiteja prasa, lai paziņojumu publicētu pēc iespējas ātrāk, vēlākais 2010. gadā, un lai to regulāri atjauninātu un papildinātu, iekļaujot tajā pasākumus konkrēto šķēršļu novēršanai;

⁽¹⁾ CdR 241/2008 fin.

⁽²⁾ CdR 160/2008 fin.

- norāda, ka jautājumiem, kas saistīti ar transporta un izplatīšanas tīkliem, ir svarīga nozīme atjaunojamu enerģijas avotu veicināšanā. Komiteja aicina Eiropas Komisiju sagatavot paziņojumu par Eiropas mēroga tīkla izveidi, kas minēts otrajā stratēģiskajā pārskatā. Paziņojumā galvenokārt jāpievērš uzmanība infrastruktūras jautājumiem un “viedo tīklu” (“*smart grids*”) tehnoloģiju sniegtajām iespējām, lai īstenotu Eiropas Savienības “3X20” mērķus un pārietu uz decentralizētāku enerģijas ražošanu no atjaunojamiem enerģijas avotiem. Paziņojumā būtu jāiekļauj arī otrajā stratēģiskajā pārskatā izteiktie priekšlikumi par transporta un izplatīšanas tīkliem, lai nodrošinātu visaptverošu pieeju minētajiem jautājumiem;
- b) kodolenerģiju ražo galvenokārt no importēta kurināmā, tādēļ to nevar uzskatīt par “vietējo” enerģiju. Taču vietējām un reģionālajām pašvaldībām jārisina problēmas saistībā ar kodolenerģijas izmantošanas sekām vietējā līmenī, piemēram, ar šo enerģijas veidu saistīto apdraudējumu un atkritumu apsaimniekošanu. Šajā sakarā Komiteja atzinīgi vērtē paziņojumu par tematu “Pārskatīts priekšlikums direktīvai, ar ko izveido Kopienas Kodoldrošības sistēmu” un ierosina tajā iekļaut arī jautājumu par kodolatkritumu ilgtspējīgu apsaimniekošanu un tās izmaksām;
- c) arvien pieaug par kurināmo izmantoto akmeņogļu imports, turklāt ne tikai to pārveidāšana, bet arī dedzināšana un tās rezultātā radušies izdedži, rada būtiskas emisijas problēmas. Turpmāk akmeņogles jāizmanto augstas efektivitātes centrālēs ar zemu emisijas līmeni;
- d) Komiteja prasa, lai Komisija, izvērtējot “netradicionālo” vietējo fosilo energoresursu izmantošanas iespējas (kas minētas otrā stratēģiskajā pārskata 2.5. punkta 7. un 8. apakšpunktā), piemērotu visaugstākos vides standartus un minēto resursu rentabilitātes novērtējumā ņemtu vērā visus to izmantošanas aspektus;
- e) uzskata, ka prioritāro atbalsta jomu noteikšana varētu sekmēt pētniecību un izstrādi tīru un atjaunojamu jūras enerģijas avotu, piemēram, vēja, viļņu, paisuma un bēguma un okeāna straumju izmantošanai, ņemot vērā, ka jūras enerģijas avoti vēl netiek izmantoti komerciāliem mērķiem un ka ES ir plašas iespējas attīstīt priekšrocības konkurences jomā, kā arī uzņemties līderību vides jomā;

11. atzinīgi vērtē dokumenta “Paziņojums par finansējuma piešķiršanu enerģētikas tehnoloģijām ar zemām oglekļa emisijām” izstrādi. Tā kā minētajā paziņojumā tiks ņemti vērā ieņēmumi, kas gūti Direktīvas par emisiju kvotu tirdzniecības shēmu pārskatīšanas rezultātā, Komiteja norāda uz atzinumu, kurā “iesaka, lai

vismaz 30 % no ieņēmumiem, kas gūti, izsolot kvotas, valstis piešķir vietējām un reģionālajām pašvaldībām atjaunojamās enerģijas izmantošanas un patēriņa energoefektivitātes veicināšanai [...]”⁽¹⁾.

Turklāt Komiteja uzsver, ka nolūkā iespējami efektīvāk izmantotu pieejamos budžeta līdzekļus, oglekļa piesaistīšanas un uzglabāšanas tehnoloģijām, kuru izstrāde ir tikko sākusies un ar kuru palīdzību nav iespējams atrisināt ne enerģijas ražošanas, ne piegādes drošības problēmas, nebūtu jāpiešķir nesamērīgi liels finansējums salīdzinājumā ar finansējumu energoefektivitātes paaugstināšanas vai atjaunojamās enerģijas tehnoloģijām;

12. atzinīgi vērtē priekšlikumu izstrādāt politisku programmu līdz 2030. gadam un redzējumu līdz 2050. gadam. Stratēģiskās pamatnostādnes, lēmumus par ieguldījumiem un infrastruktūras projektus var efektīvi plānot tikai ilgtermiņā. Pārsteidz tas, ka nepilnīgajā tematu sarakstā redzējumam līdz 2050. gadam, tematam “Oglekļa emisijas samazināšana Eiropas elektroenerģijas ražošanā līdz 2050. gadam”, šķiet, ir piešķirta prioritāte, jo tiek ierosināts to izskatīt nākamajā enerģētikas tehnoloģiju stratēģiskajā plānā. Minētais temats, neapšaubāmi, ir svarīgs un daudzsoļošs, bet arī citi temati ir tikpat neatliekami vai pat steidzamāk risināmi. Redzējums līdz 2050. gadam jāizstrādā kā visaptveroša stratēģija, nevis jāpievērš uzmanība tikai dažiem prioritāriem tematiem.

B. Direktīvas par ēku energoefektivitāti pārskatīšana.

I. Ieteikumi politikas jomā.

13. atzinīgi vērtē Direktīvas par ēku energoefektivitāti pārskatīšanas principu;

14. uzsver, ka steidzami jāveic vērienīgi pasākumi ēku energoefektivitātes jomā, jo tie sniedz šādas priekšrocības:

- ļauj īstenot Eiropas Savienības mērķus klimata pārmaiņu un enerģētikas jomā;
- sociālajā jomā (arvien lielākas grūtības iedzīvotājiem rada mājokļu apkures izmaksas). Komiteja norāda, ka pašreizējās krīzes rezultātā palielināsies sociāli ekonomiskā nevienlīdzība starp iedzīvotājiem, kuriem būs iespēja finansēt ēku energoefektivitātes pasākumus un līdz ar to samazināt enerģijas patēriņa izmaksas, un arvien lielāku skaitu iedzīvotāju, kuru enerģijas patēriņa izmaksas pieaugs, jo viņiem trūkst līdzekļu, lai segtu ēku atjaunošanas izmaksas;
- ekonomikas jomā un labklājības un jaunu darba vietu radīšanā vietējā līmenī.

15. uzsver, ka minētie jautājumi jārisina nekavējoties, un aicina Padomi un Parlamentu steidzami pieņemt tālejošus lēmumus šajā jomā; vienlaikus aicina dalībvalstis nepieļaut novēlošanos direktīvas transponēšanā un piemērošanā, kā tas bija minētās direktīvas pirmās redakcijas gadījumā;

⁽¹⁾ CdR 161/2008 fin.

16. lai sekmētu enerģētikas jomā pieņemto mērķu īstenošanu, Komisijai būtu jāizstrādā programma paraugprakses apmaiņai starp dalībvalstīm un to vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kā arī pieredzes apmaiņai tehnisko risinājumu un publisko iepirkumu izmantošanai energoefektivitātes veicināšanas jomā;

17. norāda, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir svarīga nozīme minētās direktīvas īstenošanā, jo

- tās apsaimnieko tām piederošās ēkas,
- tām ir pieredze teritorijas apsaimniekošanā un būvatļauju piešķiršanā, siltumizolējošu celtniecības materiālu izmantošanā un celtniecības un rekonstrukcijas darbu izpildes kvalitātes jomā,
- tās nodrošina otrreizējo izejvielu savākšanu, lai palielinātu pieejamo energoresursu klāstu (elektroenerģijas un siltuma ražošanai),
- tās ir iedzīvotājiem tuvākais līmenis.

Vietējās un reģionālās pašvaldības Eiropā ir brīvprātīgi īstenojušas vairākas iniciatīvas ēku energoefektivitātes jomā, piemēram, pasākumus, lai racionalizētu enerģijas patēriņu mājokļos un sabiedriskajās ēkās, vai nolūkā atjaunot pilsētvidi. Dalībvalstīm vietējās un reģionālās pašvaldības un dalībnieki kā stratēģiskie partneri pilnībā jāiesaista minētās direktīvas īstenošanā, jācenšas izmantot to pieredzi un jānodrošina veiksmīgākās pieredzes popularizēšana un pārņemšana. Komiteja aicina iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības valstu rīcības plānu izstrādē;

18. uzskata, ka ierosinātā pārskatīšana stiprinās vairākus direktīvas aspektus. Komiteja īpaši atzinīgi vērtē

- ierosinājumus par 1 000 m² robežvērtības pakāpenisku samazināšanu vai atcelšanu. Tāpat Komiteja atzinīgi vērtē 250 m² robežvērtības saglabāšanu 12. panta 1. punktā (pārstrādātā redakcija),
- uzlabojumus energoefektivitātes sertifikātu sistēmā (īpaši prasību par publicēšanu jebkurā sludinājumā saistībā ar to izīrēšanu vai pārdošanu);

19. vēlas uzsvērt, ka ir svarīgi pilnveidot direktīvu, ņemot vērā līdzšinējo piemērošanas pieredzi pēc tās rūpīgas analīzes un izvērtēšanas. Būtu jāizvērtē arī energoefektivitātes sertifikātu nozīme un to saturs. Elastīgas pieejas izvēle varētu sekmēt pieredzes trūkuma radīto problēmu risināšanu;

20. uzskata, ka ierosinātā "salīdzinošā metode izmaksu ziņā optimāla minimālo energoefektivitātes prasību līmeņa aprēķināšanai" var būt par efektīvu salīdzinošas novērtēšanas instrumentu Eiropas līmenī. Komiteja aicina Komisiju minētās metodes izstrādē ņemt vērā visus ārējos aspektus, piemēram, bezdarbības izmaksas (nelabvēlīga ietekme uz vidi, veselību, konkurētspēju u.c. nepietiekamu ieguldījumu dēļ energoefektivitātes jomā), kā arī energoefektivitātes paaugstināšanas jomā veikto ieguldījumu pozitīvo ietekmi (darba vietu radīšana, labklājības nodrošināšana, atbalsts pētniecībai, energoapgādes neatkarība, ēku kvalitāte un ilgtspējība u.c.);

21. uzskata, ka atsevišķos gadījumos jāizmanto iespēja palielināt ēku energoefektivitāti bez ieguldījumiem, piemēram, uzlabojot apsaimniekošanu un nodrošinot ēkas izmantotāju līdzdalību. Šajā jomā sekmīgi darbojas daudzas vietējās un reģionālās pašvaldības;

22. uzsver nepieciešamību sniegt sabiedrībai vispusīgu informāciju par rentabilitātes aprēķināšanā izmantotajiem parametriem, kas norādīti energoefektivitātes sertifikātā, lai skaidri izprastu veikto aprēķinu un dotu iedzīvotājiem iespēju atkārtoti izvērtēt energoefektivitātes pasākumu rentabilitāti, ņemot vērā jaunus aspektus (enerģijas cenu attīstību, valsts un pašvaldību piešķirtās subsīdijas, iekārtu ekspluatācijas termiņu utt.);

23. uzsver, ka lietderīgs ir arī jaunais ierosinājums noteikt dalībvalstīm prasību sagatavot ziņojumus (tostarp 5. panta 2. punktā un 9. panta 3. punktā). Lai minētie ziņojumi būtu precīzi, direktīvā būtu jānosaka vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalība to sagatavošanā;

24. norādot uz RK atzinumu "Atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanas veicināšana" ⁽¹⁾, atzinīgi vērtē, ka minētajā direktīvā iekļauti koordinācijas elementi ar citiem svarīgiem Eiropas tiesību aktiem šajā jomā, piemēram, Energopakalpojumu direktīvu (2006/32/EK), kā arī ar pašreizējiem un turpmākajiem priekšlikumiem par publisko iepirkumu, kurā ievērotas vides prasības. Minētie koordinācijas elementi nostiprina saskaņotību kopumā un atvieglo dalībvalstīm uzlikto prasību izpildi, apvienojot dažādos ziņojumus, kas tām jāizstrādā

25. atzinīgi vērtē mērķi palielināt ēku skaitu, "kurās ir nulles vai zema līmeņa CO₂ emisija un primārās enerģijas patēriņš", kā arī publiskā sektora nozīmīgo lomu šajā jomā;

26. tomēr norāda, ka direktīvas mērķis ir nodrošināt energotaupību, lai mazinātu ietekmi uz vidi. Nosakot definīciju par "ēkām, kurās ir nulles vai zema līmeņa CO₂ emisija un primārās enerģijas patēriņš" (ēkas ar nulles vai zema līmeņa oglekļa dioksīda emisiju un primārās enerģijas patēriņu), nedrīkst dot priekšroku ēkām ar zemu CO₂ emisijas līmeni salīdzinājumā ar ēkām, kurās ir zems enerģijas patēriņš. Turklāt vienmēr priekšroka jādod redzējumam par vispārēju ietekmi uz vidi, nevis vienīgi CO₂ emisiju kritērijam;

⁽¹⁾ CdR 160/2008 fin.

27. uzsver, ka prasība veikt energoefektivitātes sertifikātu kvalitātes kontroli un izstrādāt pārbaudes ziņojumus ir gan lietderīga, gan grūti īstenojama. Šai prasībai būs izšķiroša nozīme, lai būtiski uzlabotu ēku kvalitāti Eiropā;

28. uzsver, ka jautājumam par veicamo darbu īstenošanas laiku būs ievērojama nozīme saistībā ar Energotaupības direktīvas vispārējo ietekmi. Tādēļ Komiteja

- atzinīgi vērtē Direktīvas priekšlikumu, kura mērķis ir saistīt jebkuru atbalstu, ko piešķir būvniecībai vai rekonstrukcijai, ar energoefektivitātes standartiem. Tas būtu jāievieš pēc iespējas ātrāk, tomēr būtu ieteicams šo saikni veidot, pieņemot īpašas valstu un vietējā līmeņa programmas,
- ierosina sākt pārdomas par mehānismu, kas nosaka ēkas ekspluatācijas brīdi, kad ēkām obligāti jāatbilst energoefektivitātes prasībām. Šāda mehānisma mērķis būtu veicināt esošo ēku kvalitātes ātru uzlabošanu, ieviešot ēku enerģētiskajai atjaunošanai visizdevīgāko brīdi;

29. uzsver, ka direktīvas īstenošana prasīs arī lielu darbu apmācības jomā. Šajā sakarā Komiteja ierosina iekļaut tajā noteikumu, kas paredz, ka

- dalībvalstīm jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai novērtētu un apmierinātu vajadzības minētajā jomā, tostarp jānodrošina atbilstīgs finansējums kvalificēta personāla sagatavošanai,
- atsauce uz šo aspektu jāiekļauj valstu energoefektivitātes rīcības plānos;

30. attiecībā uz speciālistu apmācību uzsver, ka reģionālajā un vietējā līmenī veiksmīgi īstenotas būvniecības nozares dalībniekiem paredzētas iniciatīvas, kuru ietvaros izveidotas dažādu speciālistu (santehniķu, mūrnieku, elektriķu utt.) diskusiju grupas viedokļu apmaiņai par attiecīgo speciālistu mijiedarbību ēkas būvniecībā. Minētā pieredze ir labvēlīgi ietekmējusi būvniecības procesa kvalitāti kopumā un līdz ar to arī ēku kvalitāti. Grupās, kurās apsprieda energoefektivitātes jautājumus, tika rasti efektīvi un inovatīvi risinājumi, pateicoties dažādu speciālistu sadarbībai;

31. uzsver nepieciešamību pienācīgi novērtēt reālās sākotnējās izmaksas saistībā ar šo direktīvu, lai izstrādātu stimulējošus finanšu instrumentus direktīvas atbalstam un tās ātrākai īstenošanai. Tādēļ Komiteja

a) pauž gandarījumu, ka Komisijas 2008. gada decembrī pieņemtajā ekonomikas atveseļošanas plānā atzīts, ka ieguldījumi energoefektivitātes jomā ir iespēja, kas jāizmanto Eiropas ekonomikā,

b) tomēr pauž nožēlu, ka kompromisa priekšlikumā par infrastruktūras projektu finansēšanu, ko Komisija iesniedza saistībā ar Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu un ko Eiropadome apstiprināja 2009. gada martā, nav minēti ieguldījumi energoefektivitātes palielināšanas projektos.

Atsevišķiem projektiem, piemēram, "Energoviedo ēku kampaņa" (*Energy Smart Building Campaign*), ko izstrādāja Eiropas Atjaunojamās enerģijas padome (EREC), izmantojot konkrētu pieredzi atjaunojamās enerģijas jomā, būtu nepieciešams neliels ieguldījumu apjoms salīdzinājumā ar ekonomikas atveseļošanas plāna finansējuma apjomu (300 miljoni euro). Turklāt tam būtu ievērojama ietekme uz enerģētiku, vidi un darbavietu radīšanu (aptuveni 150 000 jaunu darbavietu), kas būtiski veicinātu saimniecisko darbību (rezultāti būtu jūtami jau 2010. gadā) un ievērojami daudzskārsotu rezultātus (viens kampaņā ieguldītais euro radītu līdz pat 33 euro ieguldījumu energoefektīvās ēkās).

Projekts "*Energy Smart Building Campaign*" apvieno trīs "energoviedo ēku" popularizēšanas kampaņas, kas ir paredzētas, pirmkārt, īpašniekiem, otrkārt, struktūrām, kuras daudzskārsu rezultātus un, treškārt, speciālistiem (tai skaitā apmācības jomā),

c) uzskata, ka ir svarīgi paātrināt struktūrfondu līdzekļu izmantošanu ēku energoefektivitātes paaugstināšanai. Šajā sakarā Komiteja

- atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu grozīt regulas, kas attiecas uz ERAF, lai veicinātu ieguldījumus energoefektivitātes jomā ⁽¹⁾,
- aicina dalībvalstis rūpīgi pārskatīt dažas savu rīcības plānu daļas un pievērst lielāku uzmanību ēku, īpaši sociālo mājokļu, energoefektivitātei,

d) atbalsta Eiropas Komisijas iniciatīvu atļaut pastāvīgi piemērot pazeminātas PVN likmes mājokļu nozarē, tai skaitā mājokļu rekonstrukcijai ⁽²⁾,

e) atbalsta Eiropas Komisijas, Eiropas Investīciju Bankas un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankas centienus izstrādāt finanšu instrumentus energoefektivitātes uzlabošanai. Komiteja norāda, ka viens no svarīgākajiem uzdevumiem minētā finanšu instrumenta izveidē ir nodrošināt tā pieejamību vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai atbalstītu tās kā galvenos dalībniekus Direktīvas par ēku energoefektivitāti īstenošanā,

f) uzsver nepieciešamību koordinēt šiem mērķiem paredzētos Kopienas un valstu līdzekļus.

⁽¹⁾ COM(2008) 838/3 galīgā redakcija.

⁽²⁾ COM(2008) 428 galīgā redakcija.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

5. panta 1. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	RK grozījums
1. Komisija līdz 2010. gada 31. decembrim izstrādā salīdzinošu metodi izmaksu ziņā optimāla līmeņa aprēķināšanai attiecībā uz ēkām vai to daļām piemērojamām minimālajām energoefektivitātes prasībām. Salīdzinošajā metodē noteikta atšķirība starp jaunām un esošajām ēkām, kā arī starp dažādām ēku kategorijām.	1. Komisija līdz 2010. gada 31. decembrim izstrādā salīdzinošu metodi izmaksu ziņā optimāla līmeņa aprēķināšanai attiecībā uz ēkām vai to daļām piemērojamām minimālajām energoefektivitātes prasībām. Salīdzinošajā metodē noteikta atšķirība starp jaunām un esošajām ēkām, kā arī starp dažādām ēku kategorijām.
Pasākumus, kas paredzēti šīs direktīvas nebūtisko elementu grozīšanai, papildinot to, pieņem saskaņā ar 19. panta 2. punktā minēto procedūru.	Pasākumus, kas paredzēti šīs direktīvas nebūtisko elementu grozīšanai, papildinot to, pieņem saskaņā ar 19 <u>21</u> . panta 2. punktā minēto procedūru.

Pamatojums

Tehnisks grozījums, lai labotu dokumentā acīmredzamu kļūdu atsaucē.

2. grozījums

5. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	RK grozījums
2. Dalībvalstis aprēķina izmaksu ziņā optimālu minimālo energoefektivitātes prasību līmeni, izmantojot salīdzinošo metodi, kas izstrādāta saskaņā ar 1. punktu, un attiecīgos parametrus, piemēram, klimatiskie apstākļi, un salīdzina šāda veiktā aprēķina rezultātus ar savām noteiktajām minimālajām energoefektivitātes prasībām.	2. Dalībvalstis aprēķina izmaksu ziņā optimālu minimālo energoefektivitātes prasību līmeni, izmantojot salīdzinošo metodi, kas izstrādāta saskaņā ar 1. punktu, un attiecīgos parametrus, piemēram, klimatiskie apstākļi, un salīdzina šāda veiktā aprēķina rezultātus ar savām noteiktajām minimālajām energoefektivitātes prasībām.
Tās iesniedz Komisijai ziņojumu par visiem ievades datiem un pieņēmumiem, kas tika izmantoti minētajiem aprēķiniem, kā arī par pašiem aprēķinu rezultātiem. Šādu ziņojumu var ietvert energoefektivitātes rīcības plānos, kuri minēti Direktīvas 2006/32/EK 14. panta 2. punktā. Dalībvalstis iesniedz Komisijai šādus ziņojumus reizi trijos gados. Pirmo ziņojumu iesniedz vēlākais 2011. gada 30. jūnijā.	Tās iesniedz Komisijai ziņojumu par visiem ievades datiem un pieņēmumiem, kas tika izmantoti minētajiem aprēķiniem, kā arī par pašiem aprēķinu rezultātiem. Šādu ziņojumu izstrādās, cieši sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un dalībniekiem, un to var ietvert energoefektivitātes rīcības plānos, kuri minēti Direktīvas 2006/32/EK 14. panta 2. punktā. Dalībvalstis iesniedz Komisijai šādus ziņojumus reizi trijos gados. Pirmo ziņojumu iesniedz vēlākais 2011. gada 30. jūnijā.

Pamatojums

Lai ziņojumi, kas dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar šo direktīvu, būtu precīzi, ir svarīgi tos izstrādāt sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un dalībniekiem.

3. grozījums

9. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	RK grozījums
3. Dalībvalstis vēlākais līdz 2011. gada 30. jūnijam iesniedz Komisijai 1. punktā minētos valsts plānus un ik pēc trim gadiem ziņo Komisijai par paveikto valsts plānu īstenošanā. Valsts plānus un progresu ziņojumus var ietvert energoefektivitātes rīcības plānos, kuri minēti Direktīvas 2006/32/EK 14. panta 2. punktā.	3. Dalībvalstis, cieši sadarbojoties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un dalībniekiem, izstrādā 1. punktā minētos valsts plānus un iesniedz tos Komisijai vēlākais līdz 2011. gada 30. jūnijam iesniedz Komisijai 1. punktā minētos valsts plānus un ik pēc trim gadiem ziņo Komisijai par paveikto valsts plānu īstenošanā. Valsts plānus un progresu ziņojumus var ietvert energoefektivitātes rīcības plānos, kuri minēti Direktīvas 2006/32/EK 14. panta 2. punktā.

Pamatojums

Lai ziņojumi, kas dalībvalstīm jāizstrādā saskaņā ar šo direktīvu, būtu precīzi, ir svarīgi tos izstrādāt sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un dalībniekiem.

4. grozījums

10. panta 3. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	RK grozījums
3. Energoefektivitātes sertifikātā ietvertie ieteikumi ir tehniski iespējami konkrētai ēkai un sniedz pārredzamu informāciju par ieteikumu rentabilitāti. Rentabilitātes novērtējuma pamatā ir standarta apstākļu kopums, piemēram, enerģijas ietaupījumi un enerģijas cenas, kā arī procentu likmes ieguldījumiem, kuri vajadzīgi minēto ieteikumu īstenošanai.	3. Energoefektivitātes sertifikātā ietvertie ieteikumi ir tehniski iespējami konkrētai ēkai un sniedz pārredzamu informāciju par ieteikumu rentabilitāti <u>un paredzamo atmaksāšanās laiku (neiekļaujot finansiālos stimulus vai atbalsta shēmas)</u> . Rentabilitātes novērtējuma pamatā ir standarta apstākļu kopums, piemēram, enerģijas ietaupījumi un enerģijas cenas, kā arī procentu likmes ieguldījumiem, kuri vajadzīgi minēto ieteikumu īstenošanai. <u>Energoefektivitātes sertifikātā skaidri jānorāda rentabilitātes novērtējumā izmantotie dati, rādītāji un aprēķināšanas metodes.</u>

Pamatojums

Energoefektivitātes sertifikātos jāsniedz skaidri un viegli saprotami ieteikumi sabiedrībai un jāļauj jebkurā brīdī salīdzināt rentabilitātes teorētisko novērtējumu energoefektivitātes sertifikāta sastādīšanas laikā ar reālo situāciju, ņemot vērā jaunākās norises (enerģijas cenu, procentu likmju, aprīkojuma izmaksu novērtējums utt.) un/vai jaunus faktorus (valsts iestāžu piešķirtās piemaksas, paredzētais ekspluatācijas termiņš u.c.).

5. grozījums

12. panta 2. punkts

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	RK grozījums
2. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja tādu ēku, kuras kopējā izmantojamā platība pārsniedz 250 m ² un par kuru izsniegts energoefektivitātes sertifikāts saskaņā ar 11. panta 1. punktu, bieži apmeklē sabiedrība, energoefektivitātes sertifikātu novieto redzamā vietā.	2. Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka gadījumā, ja tādu ēku, kuras kopējā izmantojamā platība pārsniedz 250 m ² <u>un par kuru izsniegts energoefektivitātes sertifikāts saskaņā ar 11. panta 1. punktu</u> , bieži apmeklē sabiedrība, <u>tās</u> energoefektivitātes sertifikātu novieto redzamā vietā.

Pamatojums

Energoefektivitātes sertifikāta novietošanai redzamā vietā bieži apmeklētajās ēkās būs svarīga nozīme, lai informētu iedzīvotājus par ēku energoefektivitātes jautājumiem.

6. grozījums

15. panta 2. punkta b. apakšpunkts

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	RK grozījums
2.b) ieteikumus attiecīgās ēkas vai tās daļu sistēmas energoefektivitātes rentablai uzlabošanai.	2.b) ieteikumus attiecīgās ēkas vai tās daļu sistēmas energoefektivitātes rentablai uzlabošanai.
Panta b) apakšpunktā minētie ieteikumi attiecas uz konkrēto sistēmu un sniedz pārredzamu informāciju par to rentabilitāti. Rentabilitātes novērtējuma pamatā ir standarta apstākļu kopums, piemēram, enerģijas ietaupījumi un enerģijas cenas, kā arī procentu likmes ieguldījumiem.	Panta b) apakšpunktā minētie ieteikumi attiecas uz konkrēto sistēmu un sniedz pārredzamu informāciju par to rentabilitāti <u>un paredzamo atmaksāšanās laiku (neiekļaujot finansiālos stimulus vai atbalsta shēmas)</u> . Rentabilitātes novērtējuma pamatā ir standarta apstākļu kopums, piemēram, enerģijas ietaupījumi un enerģijas cenas, kā arī procentu likmes ieguldījumiem, kuri vajadzīgi minēto ieteikumu īstenošanai. <u>Energoefektivitātes sertifikātā skaidri jānorāda rentabilitātes novērtējumā izmantotie dati, rādītāji un aprēķināšanas metodes.</u>

Pamatojums

Pārbaudes ziņojumos jāsniedz skaidri un viegli saprotami ieteikumi sabiedrībai un jāļauj jebkurā brīdī salīdzināt rentabilitātes teorētisko novērtējumu ziņojuma sastādīšanas laikā ar reālo situāciju, ņemot vērā jaunākās norises (enerģijas cenu, procentu likmju, aprīkojuma izmaksu novērtējums utt.) un/vai jaunus faktorus (valsts iestāžu piešķirtās piemaksas, paredzētais ekspluatācijas termiņš u.c.).

7. grozījums

Jauns 17. a) pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	RK grozījums
	17. a) <u>Apmācība</u>
	1. <u>Dalībvalstis sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām veic visus nepieciešamos pasākumus, lai nodrošinātu būvniecības nozares speciālistu apmācību par jaunajām tehnoloģijām, metodēm un materiāliem, kas ļauj uzlabot jauno un jau uzcelto ēku energoefektivitāti. Šajā sakarā dalībvalstis nodrošina atbilstīgu tālākizglītību, kas ir pieejama visiem strādājošiem speciālistiem. Dalībvalstis nodrošina, ka jauno speciālistu apmācības programmas tiek regulāri pārskatītas un attiecīgi pielāgotas. Dalībvalstis sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un dalībniekiem nodrošina arī visiem pieejamu apmācību un atbilstošu kapacitāti, lai sagatavotu pietiekamu skaitu sertificētu ekspertu, kuri izsniedz energoefektivitātes sertifikātus un veic tehnisko sistēmu pārbaudi saskaņā ar Direktīvas 13. un 14. pantu.</u>
	2. <u>Dalībvalstis iesniedz ziņojumu par apmācības jomā veiktajiem pasākumiem un gūtajiem rezultātiem, kā noteikts šā panta 1. punktā, un par jauniem plānotiem pasākumiem, ja tādi nepieciešami. Lai sagatavotu minēto ziņojumu, dalībvalstis sadarbībā ar reģionālajām un vietējām pašvaldībām un dalībniekiem veic pētījumu par vajadzībām apmācības jomā, lai panāktu atbilstību šīs direktīvas noteikumiem. Dalībvalstis salīdzina veiktos vai plānotos pasākumus un to rezultātus ar minētā pētījuma secinājumiem.</u>
	3. <u>Dalībvalstis izstrādā ziņojumus, kas paredzēti šā panta 2. punktā, ciešā sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un dalībniekiem, un iesniedz tos vēlākais līdz 2011. gada 30. jūnijam, un ik pēc trim gadiem iesniedz jaunu ziņojumu. Šo ziņojumu var iekļaut valsts energoefektivitātes rīcības plānos, kas jāizstrādā saskaņā ar Direktīvas 2006/32/EK 14. panta 2. punktu. Komisija publicē ziņojumu par dalībvalstu gūtajiem panākumiem speciālistu apmācības jomā. Ziņojumā jāiekļauj valsts veikto pētījumu salīdzinājums par vajadzībām apmācības jomā. Ja nepieciešams, tajā iekļaus arī ieteikumus un pamatnostādnes par speciālistu apmācību saistībā ar šo direktīvu.</u>

Pamatojums

Lai sekmīgi īstenotu šo direktīvu, jāveic liels darbs apmācības jomā, uzdevumi ir jādefinē direktīvā un tiem jābūt saistošiem, tostarp jādefinē mērķi un jānosaka pienākums sagatavot ziņojumus.

8. grozījums

19. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	RK grozījums
Dalībvalstis var noteikt vajadzīgos pasākumus, lai informētu ēku izmantotājus par dažādām metodēm un praksi, kas kalpo energoefektivitātes palielināšanai.	Dalībvalstis var noteikt vajadzīgos pasākumus, lai informētu ēku izmantotājus par dažādām metodēm un praksi, kas kalpo energoefektivitātes palielināšanai.
Dalībvalstis jo īpaši sniedz informāciju ēku īpašniekiem vai īrniekiem par energoefektivitātes sertifikātiem un inspekcijas ziņojumiem, to nolūkiem un mērķiem, par rentabliem veidiem, kā uzlabot attiecīgo ēku energoefektivitāti un par finansālajām sekām vidusposmā un ilgtermiņā, ja nekas netiks darīts, lai uzlabotu attiecīgās ēkas energoefektivitāti.	Dalībvalstis jo īpaši sniedz informāciju ēku īpašniekiem vai īrniekiem par energoefektivitātes sertifikātiem un inspekcijas ziņojumiem, to nolūkiem un mērķiem, par rentabliem veidiem, kā uzlabot attiecīgo ēku energoefektivitāti un par finansālajām sekām vidusposmā un ilgtermiņā, ja nekas netiks darīts, lai uzlabotu attiecīgās ēkas energoefektivitāti.
	<u>Dalībvalstīm jau agrīnā posmā ir jāsadarbojas un jākonsultējas ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, lai izstrādātu informēšanas un izglītošanas programmas.</u>

Pamatojums

Pārstrādātajā direktīvā paredzētie noteikumi daudzējādi skar vietējās pašvaldības, jo tās ir atbildīgas par to īpašumā un pārvaldībā esošo dažādo ēku, tostarp sociālo mājokļu, apsaimniekošanu. Tā kā vietējās pašvaldības ir iedzīvotājiem tuvākais līmenis, tām ir nozīmīga loma informācijas izplatīšanā un finanšu instrumentu nodrošināšanā, kuri rosinātu īrniekus un īpašniekus uzlabot energoefektivitāti ēkās un manīt enerģijas patēriņa ieradumus. Vietējām pašvaldībām ir arī plaša pieredze un zināšanas šajā jomā.

Briselē, 2009. gada 21. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*
Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinums “priekšlikums lēmumam, ar ko izveido programmu MEDIA Mundus”

(2009/C 200/10)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu izstrādāt programmu *MEDIA Mundus*;
- uzskata, ka paplašinātas starptautiskās sadarbības programmas izstrāde un īstenošana audiovizuālajā nozarē nolūkā stiprināt kultūras un tirdzniecības sakarus starp Eiropas un trešo valstu kinematogrāfijas nozarēm, ir atbilstošs risinājums pašreizējos apstākļos, kad pasaules līmenī notiek pārmaiņas audiovizuālajā nozarē;
- norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var ievērojami sekmēt audiovizuālo darbu radīšanu vietējā un reģionālajā līmenī, jo šie darbi būtiski papildina audiovizuālo darbu klāstu un aktīvi veicina kultūras daudzveidību un kultūru dialogu;
- uzsver, ka audiovizuālajai nozarei ir ne tikai būtiska nozīme izaugsmes, konkurētspējas un nodarbinātības sekmēšanā, bet arī vietējās un reģionālās kultūras identitātes un daudzveidības saglabāšanā un veicināšanā. Pateicoties šai iezīmei, audiovizuālā nozare var būt galvenais faktors, lai veicinātu Eiropas sociālās vērtības un nodrošinātu demokrātiskas sabiedrības efektīvu darbību, jo audiovizuālie darbi var būtiski sekmēt Eiropas identitātes veidošanu.

Ziņotājs: Ioannis Sgouros (EL/PSE), Atēnu prefekts

Atsauces dokuments

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam, ar ko izveido programmu *MEDIA Mundus* sadarbībai audiovizuālajā jomā ar profesionāliem no trešām valstīm

COM(2008) 892 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REGIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu izstrādāt programmu *MEDIA Mundus*;

2. tādēļ atbalsta Komisijas iesniegto "priekšlikumu par atbalsta programmu sadarbības veicināšanai starp Eiropas audiovizuālās nozares profesionāliem un nozares profesionāliem trešās valstīs, lai nodrošinātu savstarpēju labumu visiem dalībniekiem";

3. uzskata, ka paplašinātas starptautiskās sadarbības programmas izstrāde un īstenošana audiovizuālajā nozarē nolūkā stiprināt kultūras un tirdzniecības sakarus starp Eiropas un trešo valstu kinematogrāfijas nozarēm, ir atbilstošs risinājums pašreizējos apstākļos, kad pasaules līmenī notiek pārmaiņas audiovizuālajā nozarē saistībā ar tehnoloģiju attīstību un strukturāliem trūkumiem, kas kavē Eiropas audiovizuālo darbu izplatīšanu trešo valstu tirgū un neļauj Eiropas audiovizuālajai nozarei attīstīties pasaules mērogā, tādējādi apdraudot tās konkurētspēju;

4. uzsver, ka ir nepieciešama starptautiskā sadarbība audiovizuālajā nozarē, kā arī jāsaglabā un jāveicina kultūras un tās izpausmju daudzveidība, kā norādīts *UNESCO* konvencijā, ko Eiropas Savienība un 13 tās dalībvalstis ir ratificējušas 2006. gada 18. decembrī;

5. piekrīt, ka Eiropas Komisijas lēmums ir īpaši nozīmīgs, jo pašreizējās ES programmas audiovizuālās nozares atbalsta jomā (*MEDIA 2007*, *Euromed Audiovisual II* vai ES un ĀKK programma kino atbalstam) nesniedz risinājumus visām problēmām, kas saistītas ar audiovizuālās nozares straujo internacionalizāciju, vai nu tāpēc, ka šīs programmas ir izstrādātas sadarbībai Eiropas Savienības robežās, vai arī tāpēc, ka tās orientētas uz attīstības politikas, nevis nozares politikas vajadzībām;

6. uzskata, ka pozitīvās atsauksmes, kas saņemtas no nozares speciālistiem atklātas apspriešanas laikā internetā no 2008. gada 10. aprīļa līdz 25. jūnijam, apliecina, ka programma *MEDIA Mundus* ir vajadzīga;

7. uzskata arī par būtisku, ka atklātas apspriešanas rezultātā tika secināts, ka programmā jāiekļauj arī apmācība, kopražojumu un audiovizuālo darbu izplatīšanas veicināšana un kinematogrāfijas kultūras veidošana;

8. piekrīt ietekmes novērtējumā iekļautajam secinājumam, ka "jauna instrumenta radīšana ir visefektīvākais veids, kā sasniegt vispārējos un īpašos mērķus un reaģēt uz izaicinājumiem, kas izriet no audiovizuālo tirgu internacionalizācijas";

Programmas *MEDIA Mundus* galvenie mērķi

9. piekrīt, ka programma *MEDIA Mundus* sekmēs Eiropas audiovizuālās nozares konkurētspēju starptautiskajā tirgū un vienlaikus palielinās Eiropas nozīmi pasaules kultūrā un politikā; piekrīt, ka šī programma ievērojami veicinās audiovizuālo darbu izplatību pasaulē, tādējādi nodrošinot patērētājiem plašāku izvēli un ievērojami veicinot kultūras daudzveidību;

10. pauž pārliecību, ka informācijas apmaiņa par tirgus norisēm un pieredzes apmaiņa sekmēs audiovizuālās nozares konkurētspēju Eiropā un trešās valstīs, un vienlaikus pieaugs skatītāju pieprasījums pēc kultūras daudzveidības;

11. norāda, ka kopražojumu veicināšanas mērķis ir īpaši svarīgs, jo nozares speciālisti publiskajā apspriešanā to izvirzīja par prioritāti;

12. uzsver arī, ka attiecībā uz dalībvalstīm, kurās audiovizuālā nozare ir vāji attīstīta, jāpiemēro labvēlības princips; tāpēc uzskata, ka īpaša uzmanība jāpievērš valstīm, kurās audiovizuālo darbu apjoms ir neliels un kurās pastāv dažādi šķēršļi, kas saistīti ar ģeogrāfiskā stāvokļa un valodas īpatnībām;

13. īpaši uzsver programmas *MEDIA Mundus* nozīmi kultūras daudzveidības un kultūru dialoga veicināšanā Eiropas un starptautiskajā līmenī un norāda, ka minēto iemeslu dēļ *MEDIA Mundus* atšķiras no citām Kopienas programmām audiovizuālās nozares atbalstam, jo šīs programmas mērķi ir orientēti uz starptautisku sadarbību, lai veicinātu audiovizuālās nozares konkurētspēju pasaulē;

14. atzinīgi vērtē veidu, kā darbojas programma, kuras pamatā ir savstarpējā izdevīguma princips, kas izstrādāts sadarbībā ar nozares speciālistiem trešās valstīs;

15. uzskata, ka sadarbības rezultātā radīto darbu finansēšanas nosacījumi ir apmierinoši un nodrošina darbu iekļaušanu starptautiskajā aprītē;

16. tomēr apšaubā nosacījumu, ka "katrā projektā jābūt vismaz trim partneriem";

17. norāda, ka darbu finansēšanas jomā, iesniedzot priekšlikumus un veidojot un izmantojot sadarbības tīklus, kā arī sagatavojot ziņojumus, iespēju robežās jāsamazina birokrātiskās procedūras un obligātās formalitātes;

18. norāda, ka finansējamo darbu atlases procedūrai jābūt pilnībā pārredzamai un, ja nepieciešams, jānosaka precīzāki vērtēšanas kritēriji;

Vispārīgas piezīmes par MEDIA Mundus mērķiem

19. norāda, ka, sekmējot iniciatīvas visu audiovizuālajā nozarē iesaistīto dalībnieku sadarbībai un to iesaistīšanai tīklos, MEDIA Mundus ir atbilstīgs instruments, lai pārvarētu Eiropas kinematogrāfijas nozares sadrumstalotību, un jo īpaši tādēļ uzskata, ka šī programma būs arī lieliska iespēja, lai stimulētu mazo un vidējo uzņēmumu darbību;

20. uzskata, ka tādējādi lielāka uzmanība jāpievērš specializētu darba vietu radīšanai un speciālistu labākai sagatavošanai programēšanas jomā, darbu pārraidīšanas, izplatīšanas un starptautiskās tirdzniecības metožu, kā arī audiovizuālo darbu popularizēšanas jomā;

21. pauž pārliecību, ka informācijas un zinātnības (*know-how*) apmaiņa starp speciālistiem ievērojami sekmē sadarbības tīklu izveidi, piekļuvi ārvalstu tirgiem, ilgtermiņa sadarbības veidošanu, un līdz ar to stiprina gan Eiropas televīzijas konkurētspēju, gan Eiropas nozīmi pasaules kultūrā un politikā;

22. uzskata, ka programmai MEDIA Mundus būs izšķiroša nozīme, lai uzlabotu audiovizuālo darbu starptautisko apriti un palielinātu skatītāju pieprasījumu pēc audiovizuāliem darbiem, kuriem raksturīga liela kultūras daudzveidība;

23. minētajā sakarā norāda, ka audiovizuālo darbu plašākai demonstrēšanai un to ekskluzīvajām pirmizrādēm būs pozitīva nozīme;

24. tādēļ uzskata, ka MEDIA Mundus var būt stimuls, lai kino-teātru īpašnieki kā Eiropā, tā arī trešās valstīs abpusēji uzlabotu kino programmu piedāvājumu un audiovizuālo darbu demonstrēšanas nosacījumus, piemēram, pagarinot to demonstrēšanas periodu, uzlabojot to reklāmu un palielinot pirmizrāžu skaitu;

25. uzskata, ka līdzīgi būtu iespējams palielināt un uzlabot Eiropas audiovizuālā satura pārraidīšanas nosacījumus trešās valstīs un trešo valstu audiovizuālā satura pārraidīšanu Eiropas kanālos;

26. atzinīgi vērtē to, ka Eiropas Savienība prioritāru nozīmi piešķir jauniešiem, kas ir Eiropas audiovizuālās nozares nākotne. Pateicoties jaunu, talantīgu režisoru darbu popularizēšanai, MEDIA Mundus nodrošina jaunu talantu apzināšanu, jaunās paaudzes mobilitāti, veicina Eiropas un starptautisko tirgu pārzināšanu, tādējādi īstenojot praksē uz zināšanām balstītu ekonomiku un kultūru dialogu;

27. norāda, ka jauno režisoru nozīme skaidri apliecina, ka MEDIA Mundus varētu būt gan apmācības programma, gan arī veicināt, lai jaunieši lielākā skaitā apmeklētu audiovizuālu darbu demonstrāciju;

28. uzskata arī, ka audiovizuālā nozare sniedz būtisku ieguldījumu uz radošumu un zināšanām balstītā Eiropas ekonomikā un ka tai ir svarīga nozīme kultūras daudzveidības un plurālisma veicināšanā;

29. uzsver, ka kultūras joma neapšaubāmi sekmē Lisabonas mērķu īstenošanu, tomēr to nedrīkst vērtēt vienīgi ekonomikas aspektā, jo kultūrai ir būtiska nozīme arī dinamiskas un ilgtspējīgas vides izveidē, kas ir iedzīvotāju labklājības un pašaplicināšanās noteicošais faktors (¹);

Vietējo un reģionālo pašvaldību loma

30. norāda, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var ievērojami sekmēt audiovizuālo darbu radīšanu vietējā un reģionālajā līmenī, jo minētie darbi būtiski papildina audiovizuālo darbu klāstu un aktīvi veicina kultūras daudzveidību un kultūru dialogu;

(¹) Reģionu komitejas atzinums "Eiropas darba kārtība kultūrai augošas globalizācijas apstākļos" (Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Paziņojums par Eiropas darba kārtību kultūrai augošas globalizācijas apstākļos", COM(2007) 242 galīga redakcija, CDR 172/2007 fin), 1.lpp., skatīt <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2008:053:0025:01:LV:HTML>.

31. uzskata, ka vietējās un reģionālās pašvaldības, sekmējot vietējā un reģionālajā līmenī radītos audiovizuālos darbus, apvienojumā ar valstu produkciju var līdzsvarot trešo valstu filmu masu produkciju;

32. uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var uzņemties svarīgu pienākumu gan izglītības un apmācības jomā, gan sniegt finansiālu atbalstu kultūras iestādēm un kultūras jomā iesaistītajiem dalībniekiem;

33. norāda, ka šādā veidā vietējās un reģionālās pašvaldības var arī sekmēt mazo un vidējo uzņēmumu darbību, stiprinot Eiropas sadrumstalotās audiovizuālās nozares konkurētspēju un vienlaikus nodrošinot minēto uzņēmumu rentabilitāti;

34. uzskata arī, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var sniegt arī ieguldījumu, lai sagatavotu jaunus audiovizuālā satura radītājus un ieinteresētu jauniešus biežāk apmeklēt audiovizuālo darbu demonstrējumus, kas popularizē kultūras daudzveidību un kultūru dialogu;

35. tādēļ uzskata, ka vietējās un reģionālās pašvaldības var izšķiroši sekmēt gan audiovizuālo darbu radīšanu vietējā un reģionālajā līmenī, gan spēcīgas Eiropas identitātes veidošanu, īpaši jauniešu vidū;

36. uzskata, ka vietējās un reģionālās iestādes, organizējot festivālus, tematiskus pasākumus un mācību seminārus, var ievērojami sekmēt iniciatīvas un īstenot svarīgu lomu, lai audiovizuālā nozare būtu galvenais faktors kultūras jomā, multikulturālas Eiropas identitātes un izpratnes par kinematogrāfiju veidošanā, īpaši jauniešu vidū;

37. tādēļ ierosina piešķirt programmai *MEDIA Mundus* plašāku dimensiju, iekļaujot 7. pantā īpašu norādi par vietējo un reģionālo pašvaldību lomu Eiropas audiovizuālā tirgus konkurētspējas palielināšanā, izmantojot šim mērķim paredzētas programmas un pasākumus. Šajā sakarā Komiteja uzskata, ka būtu lietderīgi atbalstīt un atjaunot *MEDIA desks* tīklu, kas darbojas reģionālajā līmenī un nodrošina Eiropas iedzīvotājiem svarīgāko informāciju par visām norisēm audiovizuālajā nozarē;

38. tostarp atzīmē, ka saistībā ar iepriekšminētajām piezīmēm būtu lietderīgi plašāk iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības dažādu audiovizuālās nozares tīklu sadarbībā un sniegt atbalstu reģionālajiem kopuzņēmumiem, īpaši tiem, kuru darbība saistīta ar audiovizuālo darbu radīšanu un izplatīšanu;

39. norāda, ka no iepriekšminētajām piezīmēm var secināt, ka audiovizuālajai nozarei ir ne tikai būtiska nozīme izaugsmes, konkurētspējas un nodarbinātības sekmēšanā, bet arī vietējās un reģionālās kultūras identitātes un daudzveidības saglabāšanā un veicināšanā. Pateicoties šai iezīmei, audiovizuālā nozare var būt galvenais faktors, lai veicinātu Eiropas sociālās vērtības un nodrošinātu demokrātiskas sabiedrības efektīvu darbību, jo audiovizuālie darbi var būtiski sekmēt Eiropas identitātes veidošanu;

Nobeiguma piezīmes un secinājumi

40. uzskata, ka izskatāmā programma ir īpaši nozīmīga, jo tā apvieno kultūras veicināšanu un atbalstu konkurētspējai (un līdz ar to – Eiropas audiovizuālās nozares vērtībai tirdzniecības un ekonomikas jomā), jo tā salīdzinājumā ar *MEDIA International*, kuru varētu uzskatīt par aizsākumu *MEDIA Mundus* programmas izstrādei, Eiropas audiovizuālajai nozarei piešķir plašāku un tālējāku starptautisko dimensiju;

41. norāda, ka programmas ierobežotais termiņš (no 2011. līdz 2013. gadam) un budžets (EUR 15 miljoni, no kuriem EUR 13,5 miljoni paredzēti pasākumiem) nebūs pietiekams, lai īstenotu lielu skaitu iniciatīvu vai pasākumu;

42. tomēr uzskata un pauž cerību, ka programmai būs nozīmīgi un pozitīvi rezultāti, kas nodrošinās tās turpmāko attīstību un papildu līdzekļu piešķiršanu tai nākotnē;

43. norāda, ka lielāka uzmanība jāpievērš programmas komunikācijas stratēģijai, un uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām var būt izšķiroša loma minētās stratēģijas izplatīšanā. Šajā sakarā īpaša nozīme, šķiet, ir *MEDIA desks* tīkla sadarbībai ar audiovizuālās nozares profesionālo darbinieku apvienībām un organizācijām, kā arī ar Eiropas Kinematēku apvienību (ACE), Filmu arhīvu starptautisko federāciju (FIAF) un valstu kinematogrāfijas arhīviem;

44. uzsver, ka īpaša vērība, ja ne tūlīt, tad vismaz programmas nākamajā posmā jāpievērš *MEDIA Mundus* tālākizglītības dimensijai, attiecinot to ne tikai uz speciālistu sagatavošanu, bet arī uz studentiem. Šo mērķi var sasniegt, veidojot sadarbību ar citām *MEDIA* programmām un *MEDIA desks* birojiem, kas izvērsuši līdzīgu darbību citu programmu ietvaros, kā arī ar kinematogrāfijas institūtiem un studiju nodaļām, kinematogrāfijas arhīvu fondiem, kuriem ir saikne ar šīs nozares studentiem, pētniekiem un speciālistiem. Pasākumi tālākizglītības jomā un tematiski darba semināri var būt noderīgs informācijas avots un vērtīga iespēja šīs nozares speciālistiem no Eiropas Savienības dalībvalstīm un trešām valstīm tikties un iepazīt viens otru.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

3. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(3) "Eiropas darbi" ir audiovizuālie darbi, kuru izcelsme ir 2. panta 1., 2. vai 3. punktā minētajās valstīs.	(3) "Eiropas darbi" ir audiovizuālie darbi, kuru izcelsme ir 2. panta 1., 2. vai 3. punktā minētajās valstīs <u>un kuros īpaša uzmanība veltīta vietējā un reģionālajā līmenī radītiem audiovizuālajiem darbiem.</u>

Pamatojums

Reģionu komitejas pienākums ir uzsvērt, ka reģionālā un vietējā līmeņa plašsaziņas pakalpojumu sniedzēji, kā arī reģionālā līmeņa sabiedrisko pakalpojumu sniedzēji ir nepārprotami atbildīgi gan sociālajā, gan kultūras jomā, un to uzdevums ir sniegt pakalpojumus iedzīvotājiem. Aktīvi izmantojot vietējā un reģionālajā līmenī radītos audiovizuālos darbus, tie tiešākā veidā var sekmēt šīs nozares attīstību un konkurētspēju.

2. grozījums

5. panta 2. punkta b) apakšpunkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
palielināt audiovizuālo darbu konkurētspēju un starptautisko izplatīšanu visā pasaulē;	palielināt audiovizuālo darbu konkurētspēju un starptautisko izplatīšanu visā pasaulē, izmantojot <u>pasākumus, kas veicina audiovizuālās nozares uzņēmumu sadarbību gan Eiropā, gan pasaulē,</u>

Pamatojums

Pētījumi šajā nozarē un pašreizējā situācija liecina, ka nepilnības izplatīšanas ķēdē ir galvenais šķērslis Eiropas filmu apritei starptautiskajā tirgū.

3. grozījums

5. panta 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	d) <u>īpaša uzmanība jāvelta valodu daudzveidības veicināšanai, īpaši mazāk lietotām valodām,</u>

Pamatojums

Pašreizējās problēmas ir jārisina ne tikai ES un dalībvalstīm, bet arī vietējām un reģionālajām pašvaldībām, jo to pienākums ir saglabāt kultūras un valodu mantojumu, veicināt jaunas uzņēmējdarbības formas radošajās nozarēs vietējā līmenī un stimulēt radošos darbus, kurus finansē vai līdzfinansē vietējā līmeņa kultūras vai plašsaziņas līdzekļu institūti vai organizācijas.

4. grozījums

6. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
nostiprināt Eiropas un 2. panta 4. punktā minēto valstu profesionāļu prasmes, lai uzlabotu viņu izpratni jo īpaši par darbības apstākļiem, tiesiskajiem regulējumiem, finansēšanas sistēmām un sadarbības iespējām saistībā ar attiecīgajiem audiovizuālajiem tirgiem un tādējādi – jo īpaši ar stipendiju palīdzību – veicinātu sadarbības tīklu izveidi un ilgtermiņa komercattiecību izveidošanu un uzlabotu informētības līmeni un zināšanas par audiovizuālo darbu tirgiem, lai nodrošinātu un atvieglotu profesionāļu sadarbību audiovizuālajā jomā;	nostiprināt Eiropas un 2. panta 4. punktā minēto valstu profesionāļu prasmes, lai uzlabotu viņu izpratni jo īpaši par darbības apstākļiem, tiesiskajiem regulējumiem, finansēšanas sistēmām un sadarbības iespējām saistībā ar attiecīgajiem audiovizuālajiem tirgiem un tādējādi – jo īpaši ar stipendiju palīdzību – veicinātu sadarbības tīklu izveidi un ilgtermiņa komercattiecību izveidošanu un uzlabotu informētības līmeni un zināšanas par audiovizuālo darbu tirgiem, lai nodrošinātu un atvieglotu profesionāļu sadarbību audiovizuālajā jomā; <u>Attiecībā uz stipendijām būtu jāņem vērā nepieciešamība palielināt Eiropas sadrumstalotās audiovizuālās nozares konkurētspēju pasaulē, vienlaikus stiprinot Eiropas mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) ražošanas struktūras, kas praktiski veido Eiropas tirgus “mugurkaulu”.</u>

Pamatojums

Programmai *MEDIA Mundus* ir plašs ekonomiskās izaugsmes potenciāls un tā nodrošina iespēju izveidot augsti kvalificētas darba vietas audiovizuālajā nozarē. Šajā procesā pilnībā jāiesaista MVU.

5. grozījums

7. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
atvieglot ārvalstu sadarbības partneru meklēšanu Eiropas audiovizuālajiem darbiem. Programma atbalsta tādu kopražošanas tirgu un partneru meklēšanas pasākumu organizēšanu, kuru mērķis ir apvienot iespējamus partnerus (scenāristus, režisorus, producentus un izplatītājus);	atvieglot ārvalstu sadarbības partneru meklēšanu Eiropas audiovizuālajiem darbiem. Programma atbalsta tādu kopražošanas tirgu un partneru meklēšanas pasākumu organizēšanu, kuru mērķis ir apvienot iespējamus partnerus (scenāristus, režisorus, producentus un izplatītājus, <u>vietējā un reģionālā līmeņa audiovizuālās nozares dalībniekus</u>);

Pamatojums

Audiovizuālajā nozarē visi Eiropas reģioni, ja tie saņem pienācīgu atbalstu, var sekmēt pieredzi oriģināldarbu radīšanā un kultūras daudzveidības saglabāšanā, tādējādi veicinot Eiropas tirgus konkurētspēju.

6. grozījums

8. panta 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
veicināt tādu pasākumu un filmu izpratības iniciatīvu organizēšanu, kas jo īpaši vērsti uz jaunām skatītāju auditorijām un kuru mērķis ir veicināt audiovizuālo darbu daudzveidību starptautiskā mērogā un palielināt sabiedrības pieprasījumu pēc kultūras ziņā dažāda audiovizuālā satura.	veicināt tādu pasākumu un filmu izpratības iniciatīvu organizēšanu, kas jo īpaši vērsti uz jaunām skatītāju auditorijām un kuru mērķis ir veicināt audiovizuālo darbu daudzveidību starptautiskā mērogā un palielināt sabiedrības pieprasījumu pēc kultūras ziņā dažāda audiovizuālā satura. <u>Jāpiešķir īpašs finansējums reģionālā un vietējā līmeņa audiovizuālās mākslas festivālu veicināšanai, kuriem ir īpaša nozīme, lai sekmētu kultūru dialogu un kultūras daudzveidību.</u>

7. grozījums

12. panta 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Komisijai palīdz komiteja, kurā darbojas dalībvalstu pārstāvji un kuru vada Komisijas pārstāvis.	Komisijai palīdz komiteja, kurā darbojas dalībvalstu <u>un vietējo un reģionālo pašvaldību</u> pārstāvji un kuru vada Komisijas pārstāvis.

Briselē, 2009. gada 21. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*
Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinums “eiropas valstu pārvaldes iestāžu sadarbības risinājumi (ISA)”

(2009/C 200/11)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu turpināt iepriekšējās programmas, izmantojot turpinājuma programmu sadarbības risinājumiem Eiropas valstu pārvaldes iestādēm (programmu ISA),
- uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jāiesaistās plašā sadarbībā, lai uzlabotu valsts pārvaldes iestāžu sadarbību un publisko pakalpojumu sniegšanas efektivitāti;
- uzsver, ka programma nedrīkst izolēt Eiropas valstu pārvaldes iestādes no ārpusaules, un ierosina izstrādāt sadarbības standartus, pamatojoties uz plašu starptautisku sadarbību;
- atzīmē, ka reģionu un vietējo pašvaldību pieredzes apmaiņa par paraugpraksi būtu ne tikai noderīga, bet tai vajadzētu būt nozīmīgai programmas ISA sastāvdaļai.

Ziņotāja: Veronica Ionita kdze (RO/PPE), Gorgota mērs

Atsauces dokuments

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas valstu pārvaldes iestāžu sadarbības risinājumiem (ISA)

COM(2008) 583 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ.

REĢIONU KOMITEJA

1. atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu turpināt iepriekšējās programmas *IDA* (datu apmaiņa starp pārvaldes iestādēm) un *IDABC* (Eiropas elektroniskās pārvaldības pakalpojumu savietojamības nodrošināšana valsts pārvaldes iestādēm, uzņēmumiem un iedzīvotājiem), izmantojot turpinājuma programmu sadarbības risinājumiem Eiropas valstu pārvaldes iestādēm (programmu *ISA*). Abas sākotnējās programmas neapšaubāmi ir bijušas ļoti noderīgas informācijas apmaiņā starp valsts pārvaldes iestādēm, un jaunā programma noteikti sekmēs vietējo un reģionālo attīstību, atvieglojot viedokļu un pieredzes apmaiņu dažādās jomās, piemēram, nodarbinātības, zvejniecības, lauksaimniecības, veselības aprūpes, patērētāju aizsardzības, kā arī tieslietu un iekšlietu jomās;

2. atbilstīgi *i2010* – Eiropas informācijas sabiedrības stratēģijai – uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību nozīmi, jo tās ir vietējā līmeņa ekonomiskās izaugsmes virzītājspēks;

3. uzskata, ka atbilstoši priekšlikumam vietējās un reģionālās pašvaldības ir uzskatāmas ne tikai par Eiropas e-pakalpojumu izmantotājiem, bet arī par nozīmīgiem pakalpojumu sniedzējiem;

4. uzskata, ka Eiropas Komisijai vairāk jāpievēršas sakaru tīkla veidošanai starp Eiropas visu līmeņu valsts pārvaldes iestādēm, ņemot vērā iepriekšējos sarežģījumus atšķirīgo kultūras un politikas aspektu, valodas barjeras vai finansiālo grūtību dēļ, sakaru tīkla veidošana būtu jāatzīst dalībvalstu valsts līmenī;

5. tādēļ uzskata, ka vietējām un reģionālajām pašvaldībām būtu jāiesaistās plašā sadarbībā, lai uzlabotu valsts pārvaldes iestāžu sadarbību un publisko pakalpojumu sniegšanas efektivitāti;

6. uzsver, ka programma nedrīkst izolēt Eiropas valstu pārvaldes iestādes no ārpusaules, un ierosina izstrādāt sadarbības standartus, pamatojoties uz plašu starptautisku sadarbību;

7. norāda, ka ar iepriekšējo programmu *IDABC* ir saistītas vairākas Kopienas programmas (*IST*, *eTEN*, *e-saturs*). Sadarbībā ar pašreizējām programmām (7. pamatprogramma, *CIP*, struktūrfondi) varētu apgūt vērtīgus resursus;

8. atzīmē, ka reģionu un vietējo pašvaldību pieredzes apmaiņa par paraugpraksi būtu ne tikai noderīga, bet tai vajadzētu būt nozīmīgai programmas *ISA* sastāvdaļai;

9. aicina Eiropas Komisiju pamatīgāk pārbaudīt programmas *ISA* mērķu un pasākumu saistību ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

10. mudina Eiropas Komisiju un dalībvalstis paredzēt līdzekļu piešķirumu centrālajām, vietējām un reģionālajām pašvaldībām *ISA* programmas īstenošanai, tostarp līdzekļus ierēdņu apmācībai. Tādējādi ar minētās programmas palīdzību būs iespējams labāk apmierināt Eiropas iedzīvotāju vajadzības.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

11. apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
Programma ISA jābalsta uz programmu IDA un IDABC pieredzi, kuras ir pierādījušas, ka koordinēta pieeja var sekmēt ātrāku rezultātu ieguvu ar augstāku kvalitāti un atbilstību uzņēmējdarbības prasībām, ar kopīgiem un koplietojamiem risinājumiem, kas izstrādāti un kuru darbība tiek nodrošināta sadarbībā ar dalībvalstīm. Šīs darbības jau ir devušas lielu ieguldījumu sadarbības nodrošināšanā, atbalstot elektronisko informācijas apmaiņu starp Eiropas valstu pārvaldes iestādēm, un turpina to dot.	Programma ISA jābalsta uz programmu IDA un IDABC pieredzi. <u>Jāņem vērā arī programmas IDABC termiņa vidusposma pārskata rezultāti par tās atbilstību, efektivitāti, rezultativitāti, lietderību un saskaņotību; īpaša uzmanība jāvelta minētās programmas lietotāju izteiktajām vajadzībām. Ir pierādīts, kuras ir pierādījušas, ka koordinēta pieeja var sekmēt ātrāku rezultātu ieguvu ar augstāku kvalitāti un atbilstību uzņēmējdarbības prasībām, ar kopīgiem un koplietojamiem risinājumiem, kas izstrādāti un kuru darbība tiek nodrošināta sadarbībā ar dalībvalstīm. Šīs darbības jau ir devušas lielu ieguldījumu sadarbības nodrošināšanā, atbalstot elektronisko informācijas apmaiņu starp Eiropas valstu pārvaldes iestādēm, un turpina to dot.</u>

Pamatojums

Tā kā programma ISA ir turpinājums iepriekšējai programmai IDA un pašreizējai programmai IDABC, kas beigsies 2009. gada beigās, būtu gan lietderīgi, gan ieteicami izskatīt abu minēto programmu rezultātus, lai veidotu pamatu programmas ISA turpmākai īstenošanai. Tādēļ Eiropas Komisijas novērtējuma un izpildes ziņojumiem vajadzētu būt pieejamiem vērtēšanai.

2. grozījums

27.a apsvēruma

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	<u>Būtu lietderīgi pamatīgāk pārbaudīt iespēju savietot programmu ar struktūrfondiem un tās lietotājiem saņemt minēto fondu līdzfinansējumu, lai izmantotu ar programmu ISA izveidotas vai pilnveidotas kopīgas sistēmas un vispārīgus rīkus.</u>

Pamatojums

Kopīgu sistēmu un vispārīgu rīku izveide un pilnveide tiks finansēta, izmantojot programmu ISA, bet šādu sistēmu un instrumentu lietošana ir jāfinansē lietotājiem. Tādēļ būtu sīkāk jāpārbauda iespēja saņemt struktūrfondu līdzfinansējumu.

3. grozījums

1. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(2) Programmas ISA mērķis ir atbalstīt sadarbību starp Eiropas valstu pārvaldes iestādēm, atvieglinot efektīvu un rezultatīvu pārrobežu un starpnozaru elektronisku mijiedarbību starp šādām pārvaldes iestādēm, kas ļauj sniegt elektroniskus publiskos pakalpojumus, ar kuriem atbalsta Kopienas politikas un darbību īstenošanu.	(2) Programmas ISA mērķis ir atbalstīt sadarbību starp Eiropas valstu pārvaldes iestādēm, <u>tostarp vietējām un reģionālajām</u> pārvaldes iestādēm, atvieglinot efektīvu un rezultatīvu pārrobežu un starpnozaru elektronisku mijiedarbību starp šādām pārvaldes iestādēm, kas ļauj sniegt elektroniskus publiskos pakalpojumus, ar kuriem atbalsta Kopienas politikas un darbību īstenošanu.

Pamatojums

Saskaņā ar Lisabonas stratēģiju viens no galvenajiem ES politikas mērķiem ir atbalstīt iekļaujošu, reģionāli un sociāli līdzsvarotu informācijas sabiedrību, kura izmanto IKT, lai paaugstinātu konkurētspēju un uzlabotu sabiedriskos pakalpojumus, un tas ir vislabāk panākams ar vietējo un reģionālo pašvaldību palīdzību. Tādēļ uzskatām, ka ir svarīgi uzsvērt vietējo un reģionālo pārvaldes iestāžu iesaistišanu.

4. grozījums

2. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	(h) "Eiropas valsts pārvaldes iestādes" ir visas valsts, reģionālā un vietējā līmeņa publiskās iestādes, kas ir likumīgi atzītas saskaņā ar ES dalībvalstu tiesību aktiem;

Pamatojums

Nemot vērā valsts pārvaldes iestāžu lomu, kas paredzēta lēmuma priekšlikumā, uzskatām, ka papildus 2. pantā noteiktajām definīcijām būtu lietderīgi iekļaut Eiropas valsts pārvaldes iestāžu jaunu definīciju.

5. grozījums

3. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
	d) <u>vairākliemeņu pieeju, ietverot tehniskos aspektus, kuri ļauj pārvaldes iestādēm veikt šo pilnveidi;</u>

Pamatojums

Nemot vērā pārvaldes iestāžu sniegtos dažādos pakalpojumus, papildus ierosinātajiem pasākumiem būtu lietderīgi izveidot vienotus tehniskos standartus.

6. grozījums

8. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(4) Lai izvairītos no dublēšanās un paātrinātu risinājumu izveidi, attiecīgā gadījumā jāņem vērā rezultāti, kas sasniegti citās saistītās Kopienas un dalībvalstu iniciatīvās. Lai panāktu pēc iespējas lielāku sinerģiju un nodrošinātu savstarpēji papildinošus un apvienotus centienus, pasākumi attiecīgā gadījumā ir koordinējami ar citām saistītām Kopienas iniciatīvām.	(4) Lai izvairītos no dublēšanās un paātrinātu risinājumu izveidi, attiecīgā gadījumā jāņem vērā rezultāti, kas sasniegti citās saistītās Kopienas un dalībvalstu iniciatīvās. Lai panāktu pēc iespējas lielāku sinerģiju un nodrošinātu savstarpēji papildinošus un apvienotus centienus, pasākumi attiecīgā gadījumā ir koordinējami ar citām saistītām Kopienas iniciatīvām. Ar visiem iespējamajiem līdzekļiem jāveicina pieredzes par paraugpraksi apmaiņa starp valsts pārvaldes iestādēm.

Pamatojums

Lai panāktu vislabākos rezultātus un varētu efektīvi sniegt publiskos pakalpojumus, vietējās un reģionālās pašvaldības varētu cita no citas mācīties, daloties veiksmīgākajā pieredzē un vienlaikus uzlabojot koordināciju un pārrobežu sadarbību.

7. grozījums

12. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(1) Komisijai palīdz komiteja, kas saucas Pārrobežu sadarbības komiteja (turpmāk "PS komiteja"), kas sastāv no dalībvalstu pārstāvjiem un kuras priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis.	(1) Komisijai palīdz komiteja, kas saucas Pārrobežu sadarbības komiteja (turpmāk "PS komiteja"), kas sastāv no dalībvalstu pārstāvjiem, tostarp viena reģionālās un viena vietējās pašvaldības pārstāvja, un kuras priekšsēdētājs ir Komisijas pārstāvis.

Pamatojums

Vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalība komitejas darbā būtu lietderīga, lai īstenotu 1. pantā izvirzītos mērķus, jo publiskos pakalpojumus Eiropā galvenokārt sniedz vietējās un reģionālās pašvaldības, un to pakalpojumiem ir liela nozīme uzņēmumu un indivīdu ikdienas dzīvē un brīvas pārvietošanās jomā.

8. grozījums

14. pants

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(2) Jāveicina sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām vai struktūrām, it īpaši Eiropas un Vidusjūras partnerības robežās, un ar kaimiņu valstīm, it sevišķi Rietumbalkānu valstīm. Programma ISA nesedz saistītās izmaksas.	(2) Jāveicina sadarbība ar trešām valstīm un starptautiskajām organizācijām vai struktūrām, it īpaši Eiropas un Vidusjūras partnerības robežās, un ar kaimiņu valstīm, it sevišķi Rietumbalkānu, <u>kā arī un Melnās jūras un Baltijas jūras reģiona valstīm.</u> Programma ISA nesedz saistītās izmaksas.

Pamatojums

Nevajadzētu noteikt stingrus ierobežojumus sadarbībai ar partnervalstīm ārpus Eiropas Savienības, jo īpaši tādēļ, ka minētās valstis pašas sedz ar to iesaistīšanos saistītās izmaksas.

Briselē, 2009. gada 21. aprīlī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs
Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinums “pacientu drošība”

(2009/C 200/12)

REĢIONU KOMITEJA IESAKA

- saistībā ar ierosinātajiem pasākumiem labāk definēt vietējo un reģionālo pašvaldību lomu atbilstīgi tām paredzētajiem uzdevumiem valstu likumos, kas nosaka veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu;
- precīzāk definēt principus, kas nosaka iedzīvotāju un to apvienību līdzdalību programmu izstrādē un lēmumu pieņemšanā saistībā ar riska pārvaldību;
- iekļaut veselības aprūpes iestāžu apstiprināšanas, akreditācijas un sertifikācijas sistēmās atsauci uz procesiem, rādītājiem un standartiem riska pārvaldības un pacientu drošības jomā;
- noteikt specifiskus tiesiskās un juridiskās aizsardzības veidus, lai veselības aprūpes darbiniekus mudinātu ziņot par kļūdām, starpgadījumiem un situācijām, kuras gandrīz izraisīja negadījumus;
- iekļaut riska pārvaldības un pacientu drošības jautājumus universitāšu studiju programmās un tālākizglītības programmās ārstiem un citiem veselības aprūpes speciālistiem;
- iekļaut papildu ieteikumus, lai pastiprinātu dažādu zinātnisko komiteju aizsākto darbu, kas virzīts uz reglamentējošu un procesuālu instrumentu noteikšanu īpaši attiecībā uz zāļu lietošanas drošumu.

Ziņotājs: Piero Marrazzo kgs (IT/PSE), Lacijas reģiona priekšsēdētājs

Atsauces dokumenti

Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam un Padomei par pacientu drošību, ieskaitot veselības aprūpē iegūtu infekciju profilaksi un kontroli

COM(2008) 836 galīgā redakcija

Priekšlikums Padomes ieteikumam par pacientu drošību, ieskaitot veselības aprūpē iegūtu infekciju profilaksi un kontroli

COM(2008) 837 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīgi ieteikumi

1. uzsver, ka tā vairākkārt ir paudusi viedokli un izrādījusi interesi par šo jautājumu, kā arī aicinājusi Komisiju izvirzīt konkrētus priekšlikumus, ņemot vērā, ka "strukturēta un saskaņota Eiropas līmeņa sadarbība ar nolūku veikt pieredzes apmaiņu, dalīties zināšanās un vienkāršot ar veselības tehnoloģiju attīstību saistītos pasākumus būtu neapstrīdama vērtība dalībvalstīm" (sk. atzinumu CdR 153/2004 fin);

2. norāda, ka citas organizācijas, piemēram, PVO, ESAO un Eiropas Padome, jau ir izskatījušas un risinājušas veselības drošības jautājumu;

3. atzīst, ka Komisijas priekšlikums iekļaujas minētajā kontekstā un ļauj ievērojami veicināt dalībvalstu reālu iesaistīšanos šā jautājuma risināšanā. Tajā ir uzsvērts, ka subsidiaritāte ir svarīgs faktors pilnīgai problēmas izprašanai un izcils instruments risinājumu meklēšanā;

4. uzskata, ka Komisijas pieeja, kuras pamatā ir dalībvalstu sadarbības nostiprināšana, izmantojot Komisijas paziņojumu un Padomes ieteikumu, atbilst Reģionu komitejas paustajam ierosinājumam;

5. atzīst, ka Komisijas paziņojums un priekšlikums Padomes ieteikumam par pacientu drošību ir pareizi orientēti uz to, ka visām ES dalībvalstīm jāuzņemas politiskās saistības, proti, ar Komisijas atbalstu individuāli vai kolektīvi jāpiemēro ierosinātais ieteikums un jāpieņem konkrēti pasākumi, lai uzlabotu pacientu drošību;

6. uzskata, ka priekšlikuma galvenie elementi ir saistīti galvenokārt ar šādiem aspektiem:

— politiskā nozīme un atpazīstamība, ko pacientu drošības jautājumam piešķir konkrēts Kopienas priekšlikums;

— iespēja atsevišķu dalībvalstu zināšanas par šo jautājumu uzlabot, apvienojot datubāzes, kas satur kopīgu un saskaņoti iegūtu informāciju;

— iespēja atsevišķām dalībvalstīm savstarpēji apmainīties ar pieredzi, lai uzlabotu un stiprinātu pacientu drošību;

7. atzīst, ka iniciatīva nesamazina dalībvalstu kompetenci veselības jomā, jo Padomes ieteikums ir juridisks instruments, kas dalībvalstīm dod atbilstošu brīvību tāpat kā līdz šim organizēt to veselības sistēmas valsts, reģionālajā un vietējā līmenī;

Vispārīgas piezīmes par priekšlikumu un ieteikumu

8. pieņem zināšanai, ka saskaņā ar vairākiem ziņojumiem Eiropas iedzīvotāji uzskata, ka diagnozes un terapijas procesu drošums un risks tikt pakļautam nepareizai ārstēšanai ir viena no lielākajām problēmām ne vien saistībā ar savu veselību un tuvinieku veselību, bet arī ar sabiedrības drošību vispār;

9. uzsver, ka daudzos valstu likumos ir noteikts, ka tieši vietējās un reģionālās pašvaldības atbild par veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu, un tāpēc tās ir sevišķi ieinteresētas uzlabot veselības aprūpes sistēmu drošību un kvalitāti;

10. uzskata, ka nepareizas ārstēšanas negatīvās sekas tieši ietekmē iedzīvotāju uztveri par sniegto pakalpojumu kvalitāti un drošumu. Daudzās valstīs tie ir viens no galvenajiem faktoriem, uz ko pamatojoties iedzīvotāji vērtē vietējo un reģionālo pašvaldību darba efektivitāti;

11. uzskata, ka aizvien biežākie nepareizas ārstēšanas gadījumi, par ko liecina tiesas prāvu skaita palielināšanās, ir ne vien ētiska, sociāla un veselības aprūpes problēma, bet arī, ņemot vērā apdrošināšanas polišu pieaugošās izmaksas, kā arī aizvien pieaugošos izdevumus par iedzīvotājiem radušos zaudējumu atlīdzību, ekonomiska problēma pašvaldībām, kuras ir tieši atbildīgas par veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu;

12. tāpēc uzskata, ka, lai gan daudzās pacientu drošības un veselības apdraudējumu novēršanas jomās jau ir specifiskas nozares iniciatīvas (zāļu un medicīnisko iekārtu drošums, antibakteriālā rezistence u.c.), tāda iniciatīva, kas izklāstīta priekšlikumā un ieteikumā, ir ļoti lietderīga, jo tā vērsta uz integrētas pieejas noteikšanu, lai samazinātu daudzos iespējamajos nepareizas ārstēšanas cēloņus;

13. uzskata, ka priekšlikumā un ieteikumā minētie ierosinājumi un principi atbilst attiecībā uz veselības jomu iepriekš formulētajām Reģionu komitejas prasībām, proti, ievērojot subsidiaritātes principu, sekmēt paraugprakses apmaiņu pacientu drošības jomā un veicināt atšķirību samazināšanu attiecībā uz veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību un kvalitāti;

14. uzskata, ka, uzsverot un pastiprinot dažus aspektus, kuriem Reģionu komiteja pievērš sevišķu uzmanību, tālāk norādītie ieteikuma grozījumi un papildinājumi var sniegt vērtīgu ieguldījumu tā īstenošanā. Tās **konkrētie ieteikumi** ir šādi:

— saistībā ar ierosinātajiem pasākumiem labāk definēt vietējo un reģionālo pašvaldību lomu atbilstīgi tām paredzētajiem

uzdevumiem valstu likumos, kas nosaka veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu;

— precīzāk definēt principus, kas nosaka iedzīvotāju un to apvienību līdzdalību programmu izstrādē un lēmumu pieņemšanā saistībā ar riska pārvaldību;

— iekļaut veselības aprūpes iestāžu apstiprināšanas, akreditācijas un sertifikācijas sistēmās atsauci uz procesiem, rādītājiem un standartiem riska pārvaldības un pacientu drošības jomā;

— noteikt specifiskus tiesiskās un juridiskās aizsardzības veidus, lai veselības aprūpes darbiniekus mudinātu ziņot par kļūdām, starpgadījumiem un situācijām, kuras gandrīz izraisīja negadījumus;

— iekļaut riska pārvaldības un pacientu drošības jautājumus universitāšu studiju programmās un tālākizglītības programmās ārstiem un citiem veselības aprūpes speciālistiem;

— iekļaut papildu ieteikumus, lai pastiprinātu dažādu zinātnisko komiteju aizsākto darbu, kas virzīts uz reglamentējošu un procesuālu instrumentu noteikšanu īpaši attiecībā uz zāļu lietošanas drošumu;

— papildināt 2. pielikumu par atbalsta pasākumiem, paredzot konkrētas papildu darbības, ja šajā atzinumā ierosinātie ieteikumi un grozījumi tiks pieņemti.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

1. grozījums

15. apsvērums

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(15) Pieejamie dati par veselības aprūpē iegūtajām infekcijām nav pietiekami, lai veiktu izsmēlošus salīdzinājumus starp iestādēm, izmantojot uzraudzības tīklus, un lai uzraudzītu veselības aprūpē iegūtos patogēnus un novērtētu un izstrādātu politiku veselības aprūpē iegūtu infekciju profilaksei un kontrolei. Tāpēc veselības aprūpes iestāžu līmenī un reģionālā un valstu līmenī ir jāizveido uzraudzības sistēmas vai jāstiprina tās.	(15) Pieejamie dati par veselības aprūpē iegūtajām infekcijām nav pietiekami, lai veiktu izsmēlošus salīdzinājumus starp iestādēm, <u>izmantojot uzraudzības tīklus</u> , un lai uzraudzītu veselības aprūpē iegūtos patogēnus un novērtētu un izstrādātu politiku veselības aprūpē iegūtu infekciju profilaksei un kontrolei. Tāpēc veselības aprūpes iestāžu līmenī un reģionālā un valstu līmenī ir jāizveido <u>uzraudzības reģistrācijas</u> un novērtēšanas sistēmas vai jāstiprina tās.

Pamatojums

Šajā kontekstā "uzraudzības tīklu" pieminēšana nav jēgpilna, tā var tikai radīt sajukumu.

2. grozījums

I daļa, II virsraksts, 1. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(1) Dalībvalstīm jāatbalsta valsts politikas un programmu izstrāde un pilnveidošana: a) nozīmējot kompetento iestādi vai iestādes, kas ir atbildīgas par pacientu drošību attiecīgās valsts teritorijā; b) ietverot pacientu drošību kā prioritāru jautājumu veselības politikā un programmās valsts, reģionālajā un vietējā līmenī; c) atbalstot drošāku sistēmu, procesu un instrumentu izstrādi, tostarp informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanu.	(1) Dalībvalstīm jāatbalsta valsts politikas un programmu izstrāde un pilnveidošana: a) nozīmējot kompetento iestādi vai iestādes, kas ir atbildīgas par pacientu drošību attiecīgās valsts teritorijā, <u>tostarp reģionālajā un vietējā līmenī;</u> b) ietverot pacientu drošību kā prioritāru jautājumu veselības politikā un programmās valsts, reģionālajā un vietējā līmenī; c) atbalstot drošāku sistēmu, procesu un instrumentu izstrādi, tostarp informācijas un komunikācijas tehnoloģiju izmantošanu, <u>nosakot īpašus informācijas tehnoloģiju un komunikācijas protokolu standartus;</u> d) <u>iekļaujot pacientu drošības un atbilstošo procesu, rādītāju un standartu jautājumu valsts līmenī noteiktajos kritērijos veselības aprūpes iestāžu apstiprināšanai, akreditācijai un sertifikācijai.</u>

Pamatojums

- a) Saistībā ar ierosinātajiem pasākumiem labāk definēt vietējo un reģionālo pašvaldību lomu atbilstīgi tām paredzētajiem uzdevumiem valstu likumos, ar ko nosaka veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu;
- c) saskaņot tehniskos noteikumus par datu vākšanu un pārsūtīšanu;
- d) apstiprināšanas, akreditācijas un sertifikācijas sistēmās iekļaujot ne tikai elementus, kas saistīti ar struktūrāliem standartiem vai tehnisko aprīkojumu, bet arī principus, kuri uzliek par pienākumu izmantot paraugpraksi, tiktu sniegtas konkrētas garantijas pacientu drošībai.

3. grozījums

I daļa, II virsraksts, 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(2) Dalībvalstīm jāsniedz pilnvaras un informācija iedzīvotājiem un pacientiem: a) iesaistot pacientu organizācijas un to pārstāvjus politikas un programmu izstrādē par pacientu drošību visos līmeņos, b) izplatot informāciju pacientiem par risku, drošības līmeņiem un spēkā esošajiem pasākumiem, lai mazinātu vai novērstu kļūdas un nodrošinātu apzinātu piekrišanu medicīniskai aprūpei, tādējādi sekmējot pacientu izvēli un lēmumu pieņemšanas procesu.	(2) Dalībvalstīm jāsniedz pilnvaras un informācija iedzīvotājiem un pacientiem: a) iesaistot pacientu organizācijas un to pārstāvjus politikas un programmu izstrādē par pacientu drošību visos līmeņos, <u>tostarp īpaši paredzot arī iedzīvotāju un to apvienību līdzdalību dibināmajās konsultatīvajās iestādēs, tai skaitā tajās, kuras minētas 1. punkta a) apakšpunktā;</u> b) izplatot informāciju pacientiem par risku, drošības līmeņiem un spēkā esošajiem pasākumiem, lai mazinātu vai novērstu kļūdas un nodrošinātu apzinātu piekrišanu medicīniskai aprūpei, tādējādi sekmējot pacientu izvēli un lēmumu pieņemšanas procesu, <u>kā arī nosakot valsts, vietējā vai reģionālajā līmenī tādas minimālās informācijas saturu un formātu, kura jāsniedz pacientam, lai nodrošinātu minētajā ieteikumā paredzēto tiesību un aizsardzības īstenošanu.</u>

Pamatojums

- a) Iedzīvotāju un to apvienību līdzdalība kļūst obligāta ne tikai konsultatīvo iestāžu, bet arī izpildvaras iestāžu darbā;
- b) ir lietderīgi izstrādāt un saskaņot kārtību, kādā notiek komunikācija ar pacientu tad, kad jāsaņem apzināta piekrišana; līdzīgi tas jau ir paredzēts, ja jāsniedz informācija par zāļu lietošanu.

4. grozījums

I daļa, II virsraksts, 4. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(4) Dalībvalstīm jāveicina veselības aprūpes darbinieku izglītība un apmācība,	(4) Dalībvalstīm jāveicina veselības aprūpes darbinieku izglītība un apmācība,
a) sekmējot visu veselības aprūpes iestādēs strādājošo veselības aprūpes speciālistu, citu veselības aprūpes darbinieku un attiecīgā pārvaldes un administratīvā personāla starpdisciplināro izglītību un apmācību pacientu drošības jomā; b) sadarbojoties ar organizācijām, kas ir iesaistītas profesionālajā izglītībā veselības aprūpes jomā, lai nodrošinātu, ka pacientu drošības jautājumam pievērš pienācīgu uzmanību augstākās izglītības programmās veselības aprūpes speciālistu pašreizējā izglītībā un apmācībā.	a) sekmējot visu veselības aprūpes iestādēs strādājošo veselības aprūpes speciālistu, citu veselības aprūpes darbinieku un attiecīgā pārvaldes un administratīvā personāla starpdisciplināro izglītību un apmācību pacientu drošības jomā; b) sadarbojoties ar organizācijām, kas ir iesaistītas profesionālajā izglītībā veselības aprūpes jomā, lai nodrošinātu, ka pacientu drošības jautājumam pievērš pienācīgu uzmanību augstākās izglītības programmās veselības aprūpes speciālistu pašreizējā izglītībā un apmācībā. c) <u>universitāšu studiju programmās un tālākizglītības programmās, kas paredzētas ārstiem un citiem veselības aprūpes speciālistiem, iekļaujot specifiskus mācību priekšmetus par pacientu drošību un riska pārvaldību saistībā ar veselības aprūpi.</u>

Pamatojums

- c) Zināšanas un iemaņas saistībā ar riska pārvaldības metodēm jāizplata sistemātiski un konkrēti ar universitāšu studiju programmu starpniecību. Tas ir galvenais faktors, kas ļauj apzināties un veidot pieredzi pacientu drošības jomā.

5. grozījums

I daļa, III virsraksts, 1. c) punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(1) Dalībvalstīm jāpieņem un jāsteno valstu stratēģijas veselības aprūpē iegūtu infekciju profilaksei un kontrolei, izvirzot šādus mērķus:	(1) Dalībvalstīm jāpieņem un jāsteno valstu stratēģijas veselības aprūpē iegūtu infekciju profilaksei un kontrolei, izvirzot šādus mērķus:
(c) izveidot vai stiprināt aktīvas uzraudzības sistēmas dalībvalstu veselības aprūpes iestāžu līmenī,	(c) izveidot vai stiprināt aktīvas <u>uzraudzības reģistrācijas, un kontroles un novērtēšanas</u> sistēmas dalībvalstu un veselības aprūpes iestāžu līmenī,

Pamatojums

Dalībvalstīm ir svarīgi reģistrēt un kontrolēt veselības aprūpē iegūto infekciju procentuālo biežumu, lai, balstoties uz iegūtajiem rezultātiem, varētu veikt uzlabojumus. Lietotais vārds “uzraudzība” tik lielā mērā nenorāda uz nepieciešamību veikt uzlabojumus. Lai nodrošinātu patiesus uzlabojumus, jāiekļauj arī “novērtēšana”.

6. grozījums

I daļa, III virsraksts, 2. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(2) Dalībvalstīm jāapsver starpnozaru mehānisma izveidošana (ja iespējams, gada laikā pēc šā ieteikuma pieņemšanas) koordinētai valsts stratēģijas īstenošanai un informācijas apmaiņai un saskaņošanai ar Eiropas Komisiju, Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru un pārējām dalībvalstīm.	(2) Dalībvalstīm jāapsver starpnozaru mehānisma izveidošana (ja iespējams, gada laikā pēc šā ieteikuma pieņemšanas) koordinētai valsts stratēģijas īstenošanai un informācijas apmaiņai un saskaņošanai ar Eiropas Komisiju, Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru un pārējām dalībvalstīm, <u>tostarp tieši iesaistot reģionālās un vietējās iestādes, kurām ir īpaša kompetence veselības aprūpes jomā.</u>

Pamatojums

- 2) Saistībā ar ierosinātajiem pasākumiem labāk definēt vietējo un reģionālo pašvaldību lomu atbilstīgi tām paredzētajiem uzdevumiem valstu likumos, ar ko nosaka veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanu.

7. grozījums

I daļa, IV virsraksts, 3. punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(3) Dalībvalstīm divu gadu laikā pēc šā ieteikuma pieņemšanas jāziņo Komisijai par tā īstenošanu, un turpmāk pēc Komisijas pieprasījuma, lai veicinātu šā ieteikuma izpildes pārbaudi Kopienas līmenī.	(3) Dalībvalstīm divu gadu laikā pēc šā ieteikuma pieņemšanas jāziņo Komisijai par tā īstenošanu, un turpmāk pēc Komisijas pieprasījuma, lai veicinātu šā ieteikuma izpildes pārbaudi Kopienas līmenī. <u>Šajā procesā pēc iespējas būtu jāpamatojas uz pieejamajiem datiem.</u>

Pamatojums

- 3) Ņemot vērā problēmas svarīgumu, ES pasākumi problēmas risināšanai būtu jāīsteno ātrāk.

8. grozījums

2. pielikums, 2. daļa, 1. c) punkts

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(c) izveidojot vai nostiprinot aktīvas pārraudzības sistēmas:	(c) izveidojot vai nostiprinot aktīvas <u>reģistrācijas, un kon-</u> <u>troles pārraudzības un novērtēšanas</u> sistēmas:

Pamatojums

Dalībvalstīm ir svarīgi reģistrēt un kontrolēt veselības aprūpē iegūto infekciju procentuālo biežumu, lai, balstoties uz iegūtajiem rezultātiem, varētu veikt uzlabojumus. Lietotais vārds “pārraudzība” tik lielā mērā nenorāda uz nepieciešamību veikt uzlabojumus. Lai nodrošinātu patiesus uzlabojumus, jāiekļauj arī “novērtēšana”.

Briselē, 2009. gada 21. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*
Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinums “par eiropas globalizācijas pielāgošanas fonda izveidi”

(2009/C 200/13)

REĢIONU KOMITEJA

- aicina Komisiju un dalībvalstis sadarboties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām ieinteresētajām pusēm, kā arī GPF darbībā ievērot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus;
- apzinās tautsaimniecības krīžu ciklisko raksturu, tomēr ierosina pielāgot GPF pagaidu ierobežojumus daudzgadu finanšu plānam, lai palielinātu plānošanas stabilitāti;
- atzīst, ka pasākumiem, kuriem var piešķirt GPF finansējumu, var piešķirt arī finansējumu no Eiropas Sociālā fonda (ESF) 85 % apmērā. Šā iemesla dēļ daudzas valstis, reģioni, vietējās un reģionālās pašvaldības nav ieinteresētas izmantot GPF, ja līdzfinansējums tajā ir 50 % vai pat 75 % apmērā. Šajā sakarā ierosina paaugstināt GPF intervences līmeni vismaz līdz 85 %;
- pieņem zināšanai, ka Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2006. gada 17. maijā parakstītā iestāžu nolīguma (par budžeta disciplīnu un efektīvu finanšu pārvaldību) ⁽¹⁾ 28. pantā noteikts, ka GPF nedrīkst pārsniegt maksimālo summu 500 miljonus *euro* gadā; atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumā par Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu paredzēto priekšlikumu pārskatīt GPF pieejamos budžeta līdzekļus, ņemot vērā pārskatīto noteikumu piemērošanu.

⁽¹⁾ OV C 139, 14.6.2006., 1. lpp.

Ziņotājs: Dr. Uno Silberg (EE/UEN-AE) Koses pašvaldības priekšsēdētājs

Atsauces dokuments

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1927/2006 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda izveidi. COM(2008) 867 galīgā redakcija

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA,

Eiropas iestāde, kas saskaņā ar Līgumu par Eiropas Savienību pārstāv dalībvalstu vietējās un reģionālās pašvaldības,

Vispārīgas piezīmes

1. **atzinīgi vērtē** Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1927/2006 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda (turpmāk GPF) izveidi, un **aicina** Komisiju un dalībvalstis sadarboties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un citām ieinteresētajām pusēm, kā arī GPF darbībā ievērot subsidiaritātes un proporcionalitātes principus;

2. **saprot**, ka priekšlikuma mērķis ir grozīt GPF regulu, lai paustu solidaritāti ar darba ņēmējiem, kas globalizācijas radīto dziļo pārmaiņu rezultātā palikuši bez darba, un ieviest pagaidu noteikumus par atbalstu darba ņēmējiem, kas globālās finanšu un ekonomikas krīzes dēļ atlaisti no darba; **apzinās** tautsaimniecības krīžu ciklisko raksturu un ierosina pielāgot GPF pagaidu ierobežojumus daudzgadu finanšu plānam, lai palielinātu plānošanas stabilitāti;

3. **atgādina, ka** Reģionu komitejas atzinumā par tematu "Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda izveidi" (2007/C 51/01) ir pausta nostāja par vietējo un reģionālo pašvaldību būtisko nozīmi, reaģējot uz masveida atlaišanu no darba, un ka tajā jau ir ierosināti šādi priekšlikumi: fonda ikgadējie izdevumi nedrīkstētu pārsniegt 1 miljardu *euro*, ja vien tas nav pretrunā 2007.–2013. gada finanšu plānam; fondam nevajadzētu ierobežot dalībvalsts pienākumu rast risinājumu, lai reaģētu uz tautsaimniecības pārstrukturēšanu; fonda intervence vajadzīga, ja reģionā, kurā NUTS III līmenim atbilstošais bezdarbs pārsniedz vidējo bezdarba līmeni valstī, no darba uzņēmumā jāatlaiz vismaz 500 darbinieki; vienā vai vairākos NACE 2. līmenim atbilstošos sektoros 12 mēnešos jāatbrīvo no darba vismaz 500 darbinieki, t.i., vismaz 1 % nodarbināto, vai sektoros, kuros NUTS II līmenim atbilstošais reģionālās nodarbinātības līmenis tādā pašā periodā ir samazinājies vismaz par 10 %;

4. **norāda**, ka 2007. un 2008. gadā fonds darbojās minimālā apjomā (7,3 % no iespējamā), kas liecina par to, kaļ fonda darbība, pamatojoties uz spēkā esošajiem kritērijiem varētu būt problemātiska;

5. **atzinīgi vērtē** Komisijas nodomu pārskatīt GPF noteikumus, lai tas varētu ātrāk reaģēt svarīgās jomās, piemēram, līdzfinansējot ekonomiskās krīzes rezultātā atlaisto darbinieku apmācības pasākumus un prakses iespējas;

6. **uzskata**, ka pašreizējās finanšu un ekonomikas krīzes radītās problēmas pārtop sociālajā un uzticības krīzē, kuras sekas būs jānovērš vietējām un reģionālajām pašvaldībām; tādēļ GPF un tā jaunajiem mērķiem, kā arī vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanai ir svarīgāka nozīme nekā jebkad agrāk;

7. **uzsver**, ka GPF mērķa īstenošanai nepārprotami jāsekmē arī Lisabonas stratēģijas izaugsmes un nodarbinātības mērķu sasniegšana, proti, panākt augstāku nodarbinātības līmeni, mazināt bezdarbu, sekmēt integrāciju darba tirgū, uzlabot darba kvalitāti un ražīgumu, palielināt darba vietu pievilcību un veicināt sociālo un teritoriālo kohēziju;

8. **uzskata**, ka nodarbinātības aspektā MVU ir vēl neizmantots izaugsmes un darba vietu radīšanas un saglabāšanas potenciāls; turklāt **pauž pārliecību**, ka GPF pavērs jaunas iespējas un vairo uzticību Eiropas uzņēmējdarbības sektoram;

9. **pauž bažas**, ka pasaules finanšu un ekonomikas krīzes apstākļos tālākie un ekonomiski vājāk attīstītie reģioni un valstis nespēs ievērot GPF prasības, īpaši prasību par līdzfinansējumu 50 % apmērā, un tādēļ pastāv risks, ka GPF īstenošanas rezultātā pieaugs Eiropas centrālo un tālāko reģionu atšķirības;

10. **atzīst**, ka pasākumiem, kuriem var piešķirt GPF finansējumu, var piešķirt arī finansējumu no Eiropas Sociālā fonda (ESF), kurā līdzfinansējums ir 85 %, kas galvenokārt paredzēts konkrētu ESF pasākumu finansēšanai nodarbinātības jomā (tostarp projektiem, kuru mērķis ir reaģēt uz darba vietu samazināšanu); šā iemesla dēļ daudzas valstis, reģioni, vietējās un reģionālās pašvaldības nav ieinteresētas izmantot GPF, ja līdzfinansējums tajā ir 50 % vai pat 75 % apmērā. Tāpēc tiek ierosināts palielināt GPF līdzfinansējuma likmi vismaz līdz 85 %;

11. **piekrīt**, ka pasaules finanšu krīze jau ir novedusi pie masveida darbinieku skaita samazināšanas daudzās tautsaimniecības nozarēs, turklāt minētā tendence turpinās, jo situāciju ietekmē ierobežotā kredītu pieejamība un patērētāju pirktspējas samazināšanās; šāda situācija paredzama arī tuvākajā nākotnē; Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas vēlmi veikt pasākumus, kas nodrošinātu GPF iespējas ātrāk reaģēt uz minētajām problēmām;

12. **pieņem zināšanai**, ka Eiropas Parlamenta, Padomes un Komisijas 2006. gada 17. maijā parakstītā iestāžu nolīguma (par budžeta disciplīnu un efektīvu finanšu pārvaldību) ⁽¹⁾ 28. pantā noteikts, ka GPF nedrīkst pārsniegt maksimālo summu 500 miljonus *euro* gadā; **atzinīgi vērtē** Komisijas paziņojumā par Eiropas ekonomikas atveseļošanas plānu paredzēto priekšlikumu pārskatīt GPF pieejamos budžeta līdzekļus, ņemot vērā pārskatīto noteikumu piemērošanu;

13. **uzsver**, ka kopumā globalizācijai ir pozitīva ietekme uz ES ekonomikas izaugsmi, un norāda, ka fondam, kura mērķis ir mazināt globalizācijas negatīvās sekas, ir jāpiešķir pietiekami līdzekļi;

14. **pauzē bažas**, ka vairākās dalībvalstīs ES programmu, tostarp arī GPF līdzfinansējums, gulstas uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kurām vienlaikus tiek samazināts budžets;

Īpašas piezīmes

15. **norāda**, ka jāsamazina atlaišanas apjoms no 1 000 līdz 500 darbiniekiem, tādējādi risinot ar intervences kritērijiem saistītos

jautājumus, un jāņem vērā tiesu praksē lietotā atlaišanas definīcija, tomēr **uzskata**, ka būtu lietderīgi precizēt minēto definīciju un tās piemērošanas nosacījumus dalībvalstīs ⁽²⁾;

16. **atbalsta** priekšlikumu grozījumiem, kuru mērķis ir nodrošināt vienlīdzīgu un nediskriminējošu attieksmi pret tiem darbiniekiem, kuri atlaisti pirms vai pēc 4 mēnešu atskaites perioda, bet kuru atlaišana ir nepārprotami saistīta ar to pašu atlaišanas notikumu;

17. **atbalsta** priekšlikumu grozījumiem, kurā skaidrota tehniskajam atbalstam paredzētās summas aprēķināšana un pasākumi, kurus var finansēt atbilstoši 13. panta noteikumiem.

18. **piekrīt** priekšlikumam pagarināt GPF atbalsta piešķiršanas termiņu no 12 līdz 24 mēnešiem un **uzskata**, ka tas dos iespēju atlaistajiem darbiniekiem piedalīties mūsdienu tautsaimniecībā noderīgās pārkvalificēšanās programmās, lai iegūtu jaunu kvalifikāciju, kam pašreizējā ekonomiskajā situācijā, iespējams, būs vajadzīgs ilgāks laiks;

19. **piekrīt**, ka, pamatojoties uz 17. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto starpposma novērtējumu, Eiropas Parlaments un Padome pēc Komisijas ierosinājuma var pārskatīt šo regulu un tās 1. panta 1. punkta a) apakšpunktā paredzēto pagaidu izņēmumu.

II. IETEIKUMI GROZĪJUMIEM

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1927/2006 par Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda izveidi

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
(5) Lai nodrošinātu, ka intervences kritērijus piemēro pārredzami, jāievieš definīcija, kāds notikums ir atlaišana. Cenšoties atļaut dalībvalstīm elastīgāk iesniegt pieteikumus un labāk sasniegt solidaritātes mērķi, jāpazemina atlaišanas sliekšnis.	(5) Lai nodrošinātu, ka intervences kritērijus piemēro pārredzami, jāievieš precīzāka definīcija, kāds notikums ir atlaišana, un skaidri jānosaka tās piemērošanas nosacījumi dalībvalstīs. Cenšoties atļaut dalībvalstīm elastīgāk iesniegt pieteikumus un labāk sasniegt solidaritātes mērķi, jāpazemina atlaišanas sliekšnis.

Pamatojums

Būtu jānosaka visās dalībvalstīs vienāda atlaišanas definīcija un tās piemērošanas nosacījumi.

⁽¹⁾ OV C 139, 14.6.2006., 1. lpp.

⁽²⁾ Reģionu komiteja uzskata, ka ir būtiski, lai Eiropas Globalizācijas pielāgošanas fonda darbībā tiktu ņemta vērā vispārējā algu samazināšanas tendence krīzes visvairāk skartajās tautsaimniecības nozarēs.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
1. pants Regulu (EK) Nr. 1927/2006 groza šādi. 1. 1. pantā iekļauj jaunu 1.a punktu: “1.a Atkāpjoties no 1. panta, EGF sniedz atbalstu darbiniekiem, kuri atlaisti globālās finanšu un ekonomiskās krīzes rezultātā, ar nosacījumu, ka pieteikumi atbilst 2. panta a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem kritērijiem. Šī atkāpe attiecas uz visiem pieteikumiem, kas iesniegti pirms 2010. gada 31. decembra.”	1. pants Regulu (EK) Nr. 1927/2006 groza šādi 1. 1. pantā iekļauj jaunu 1.a punktu: “1.a Atkāpjoties no 1. panta, EGF sniedz atbalstu darbiniekiem, kuri atlaisti globālās finanšu un ekonomiskās krīzes rezultātā, ar nosacījumu, ka pieteikumi atbilst 2. panta a), b) vai c) apakšpunktā minētajiem kritērijiem. Šī atkāpe attiecas uz visiem pieteikumiem, kas iesniegti pirms 2013 2010. gada 31. decembra.”

Pamatojums

Termiņa pielāgošana daudzgadu finansēšanas shēmai ir nepieciešama, lai nodrošinātu atbilstīgu GPF darbības plānošanu.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
2. pants “2. pantu aizstāj ar šādu Intervences kritēriji Finansiālo ieguldījumu no EGF nodrošina, ja lielas strukturālas izmaiņas pasaules tirdzniecības modelī rada nopietnus ekonomikas traucējumus, piemēram, ievērojamu importa uz Eiropas Savienību palielināšanos vai ES tirgus daļas strauju samazināšanos attiecīgajā nozarē vai nozares pārvietošanos uz trešām valstīm, kas izraisa.”	2. pants “Aizstāt 2. pantu: Intervences kritēriji Finansiālo ieguldījumu no EGF nodrošina, ja lielas strukturālas izmaiņas pasaules tirdzniecības modelī rada nopietnus ekonomikas traucējumus, piemēram, ievērojamu importa uz Eiropas Savienību palielināšanos vai ES tirgus daļas strauju samazināšanos attiecīgajā nozarē vai nozares pārvietošanos uz trešām zemāku izmaksu valstīm, kas izraisa.”
Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
2. pantu aizstāj ar šādu: “2. pants Intervences kritēriji b) vismaz 500 štata vietu samazināšanu 9 mēnešu laikā, jo īpaši mazajos un vidējos uzņēmumos NUTS II viena reģiona un divu kaimiņu reģionu NACE 2. nozarē, vai c) mazā darba tirgū vai izņēmuma gadījumos, ja to ir pienācīgi pamatojusi attiecīgā dalībvalsts, EGF ieguldījuma pieprasījumus var uzskatīt par atbilstīgiem, lai arī pilnībā nav izpildīti a) un b) apakšpunkta nosacījumi, ja štata vietu samazināšana īpaši negatīvi ietekmēs nodarbinātību un vietējo ekonomiku. Dalībvalsts norāda, ka pieteikums pilnībā neatbilst intervences kritērijiem, kas noteikti a) vai b) apakšpunktā. Šādos izņēmuma gadījumos ieguldīto līdzekļu apjoms nedrīkst pārsniegt 15 % no EGF gada izdevumiem.”	2. pantu aizstāj ar šādu: “2. pants Intervences kritēriji b) vismaz 500 štata vietu samazināšanu 9 mēnešu laikā, jo īpaši mazajos un vidējos uzņēmumos NUTS II viena reģiona un divu kaimiņu reģionu NACE 2. nozarē, vai c) mazā darba tirgū vai izņēmuma gadījumos, ja to ir pienācīgi pamatojusi attiecīgā dalībvalsts, EGF ieguldījuma pieprasījumus var uzskatīt par atbilstīgiem, lai arī ja pilnībā nav izpildīti a) un b) apakšpunkta nosacījumi, ja štata vietu samazināšana īpaši negatīvi ietekmēs nodarbinātību un vietējo ekonomiku. Dalībvalsts norāda, ka pieteikums pilnībā neatbilst intervences kritērijiem, kas noteikti a) vai b) apakšpunktā. Šādos izņēmuma gadījumos ieguldīto līdzekļu apjoms nedrīkst pārsniegt 15 % no EGF gada izdevumiem.”

Pamatojums

c) Tā kā ESF līdzekļus plāno ilgtermiņā un stingrāk, elastīgāks EGF intervences modelis ļautu risināt problēmas atbilstoši katram konkrētajam gadījumam.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
5. pantu groza šādi. Minētā panta 2. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu apakšpunktu: “a) pamatota analīze par saistību starp atlaišanu un lielām strukturālām izmaiņām pasaules tirdzniecības modeļos vai finanšu un ekonomiskā krīze un atlaisto skaita pierādījums; paskaidrojums par atlaišanas neparedzēto raksturu. Ja pieteikums tādas atlaišanas gadījumā, kas notika pirms vai pēc 2. panta a) apakšpunktā vai 2. panta c) apakšpunktā minētā perioda, atbilst 2. panta a) apakšpunktā minētajiem kritērijiem, uz to var attiecināt līdzfinansēšanas pasākumus, ar nosacījumu, ka atlaišanas notika pēc vispārīga paziņojuma par plānotu štatu samazināšanu un ir skaidri redzama funkcionāla saistība ar notikumu, kas izraisīja atlaišanas attiecīgajā periodā.”	5. pantu groza šādi. <u>Minētā panta 1. punktu papildina šādi:</u> <u>1. Pēc konsultācijām ar attiecīgajām vietējām un/vai reģionālajām pašvaldībām un sociālajiem partneriem dalībvalsts iesniedz Komisijai pieteikumu par fonda finansējuma piešķiršanu 10 nedēļu laikā no brīža, kad izpildīti 2. pantā paredzētie fonda izmantošanas nosacījumi. Attiecīgā dalībvalsts var vēlāk iesniegt papildu pieteikumus.</u> Minētā panta 2. punkta a) apakšpunktu aizstāj ar šādu apakšpunktu: “a) pamatota analīze par saistību starp atlaišanu un lielām strukturālām izmaiņām pasaules tirdzniecības modeļos vai finanšu un ekonomiskā krīze un atlaisto skaita pierādījums ; ja pieteikums tādas atlaišanas gadījumā, kas notika pirms vai pēc 2. panta a) apakšpunktā vai 2. panta c) apakšpunktā minētā perioda, neatbilst 2. panta a) apakšpunktā minētajiem kritērijiem, uz to var attiecināt līdzfinansēšanas pasākumus, ar nosacījumu, ka atlaišanas notika pēc vispārīga paziņojuma par plānotu štatu samazināšanu un ir skaidri redzama funkcionāla saistība ar notikumu, kas izraisīja atlaišanas attiecīgajā periodā.”

Pamatojums

1) Uzņēmumu pārvietošanai un slēgšanai ir negatīva ietekme uz vietējām un reģionālajām pašvaldībām un iedzīvotājiem. Pašvaldības un iedzīvotāji būtu jāiesaista atbalsta stratēģiju izstrādē. Šā iemesla dēļ tie būtu jāiesaista pieteikumu iesniegšanas procedūrā, lai nodrošinātu vietējā, reģionālajā, valsts un Eiropas līmenī veikto pasākumu savstarpējo papildināmību.

2) Minētā panta 2. punkta a) apakšpunkta pirmais teikums tā pašreizējā redakcijā ir neskaidrs.

Komisijas ierosinātais teksts	RK grozījums
10. panta 1. punktu aizstāj ar šādu: “1. Komisija, pamatojoties uz novērtējumu, kas veikts saskaņā ar 5. panta 5. punktu, jo īpaši ņemot vērā atbalstāmo darbinieku skaitu, piedāvātās rīcības un novērtētās izmaksas, cik ātri iespējams, aprēķina finansiālo ieguldījumu un izsaka priekšlikumu par tā apjomu, ko vajadzības gadījumā varētu sniegt pieejamo resursu robežās. Apjoms nedrīkst pārsniegt 75 % no kopējām novērtētām izmaksām, kas minētas 5. panta 2. punkta d) apakšpunktā.”	10. panta 1. punktu aizstāj ar šādu: “1. Komisija, pamatojoties uz novērtējumu, kas veikts saskaņā ar 5. panta 5. punktu, jo īpaši ņemot vērā atbalstāmo darbinieku skaitu, piedāvātās rīcības un novērtētās izmaksas, cik ātri iespējams, aprēķina finansiālo ieguldījumu un izsaka priekšlikumu par tā apjomu, ko vajadzības gadījumā varētu sniegt pieejamo resursu robežās. Apjoms nedrīkst pārsniegt 75 <u>85</u> % no kopējām novērtētām izmaksām, kas minētas 5. panta 2. punkta d) apakšpunktā.”

Pamatojums

Novērtējot atlaišanu saskaņā ar spēkā esošajiem un priekšlikumā paredzētajiem intervences kritērijiem, jāatzīmē, ka atlaisto darbinieku skaita samazināšana būtiski neietekmēs tālāko reģionu iespējas pieprasīt fonda atbalstu.

Lai arī ekonomikas lejupslīdes apstākļos kolektīvās atlaišanas gadījumu un atlaisto darbinieku skaits arvien pieaug, mazos darba tirgos arī 500 darbinieku atlaišana ir pārāk augsts rādītājs; tādēļ tālākos reģionos priekšroka tiek dota ESF finansējumam, lai arī krīzes padziļināšanās gadījumā tas var tikt izlietots straujāk nekā plānots.

Turklāt nabadzīgākiem tālākiem reģioniem ir arī salīdzinoši mazākas līdzfinansējuma iespējas. Tādēļ pastāv risks, ka ekonomikas krīzes novājinātas valdības neveltīs pietiekamu uzmanību reģioniem vai vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kurām ir vajākas lobēšanas iespējas.

Briselē, 2009. gada 22. aprīlī

*Reģionu komitejas
priekšsēdētājs*
Luc VAN DEN BRANDE

Reģionu komitejas atzinums “patērētāju tiesības”

(2009/C 200/14)

REĢIONU KOMITEJA

- atbalsta politisko mērķi turpināt iekšējā tirgus saskaņošanu un uzlabot iekšējā tirgus darbību, tādējādi atvieglojot patērētāju un uzņēmumu, īpaši MVU, savstarpējos darījumus;
- vienlaicīgi arī neatsakās no mērķa vēl vairāk nostiprināt un pilnveidot patērētāju tiesību aizsardzību ES; tas ir nepieciešams vienotā tirgus darbības priekšnoteikums;
- uzskata, ka pašlaik iesniegtais direktīvas priekšlikums vēl nespēj stiprināt patērētāju uzticēšanos pārrobežu tirdzniecībā;
- iebilst pret visaptverošas un pilnīgas saskaņošanas principu, jo tas saistīts ar risku, ka vienādošanas dēļ dalībvalstīm jāatsakās no īpašiem patērētāju tiesību aizsardzības noteikumiem;¶
- sagaida, ka dalībvalstīm arī turpmāk būs tiesības ieviest standartus, kas augstāki par Kopienas līmeni noteiktajiem;
- tādēļ atbalsta diferencētu pieeju, nosakot, ka pilnīga saskaņošana ir pieļaujama tehniska rakstura noteikumiem, pārējos gadījumos saglabājot dalībvalstu rīcības brīvību;
- uzsver, ka visu veidu līgumu gadījumā sniedzamajai svarīgākajai informācijai jābūt konkrētāk formulētai;
- uzskata, ka jāturpina precizēt un pielāgot noteikumus distances līgumu jomā.

Ziņotājs: Wolfgang G. Gibowski (DE/PPE) Valsts sekretārs, Lejassaksijas pilnvarotais pārstāvis federālajā valdībā

Atsauces dokuments

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par patērētāju tiesībām

COM(2008) 614 galīgā redakcija – 2008/0196 (COD)

I. IETEIKUMI POLITIKAS JOMĀ

REĢIONU KOMITEJA

Vispārīga informācija

1. atbalsta politisko mērķi turpināt iekšējā tirgus saskaņošanu un uzlabot iekšējā tirgus darbību, tādējādi atvieglojot patērētāju un uzņēmumu, īpaši MVU, savstarpējos darījumus;

2. vienlaicīgi arī neatsakās no mērķa vēl vairāk nostiprināt un pilnveidot patērētāju tiesību aizsardzību ES; tas ir nepieciešams vienotā tirgus darbības priekšnoteikums;

3. ņemot vērā iepriekš minēto, atzinīgi vērtē priekšlikumu ar direktīvas projekta palīdzību apvienot spēkā esošās patērētāju tiesību aizsardzības direktīvas, izveidojot vienotu sistēmu, kas būtu horizontāli piemērojama visiem direktīvas priekšlikumā minētajiem līgumiem, kurus patērētāji noslēguši ar tirgotājiem;

4. vienlaikus izsaka nožēlu, ka nav paredzēts iekļaut visas patērētāju tiesību aizsardzības direktīvas un Komisija savā projektā aprobežojusies ar četru direktīvu pārstrādāšanu. Līdz ar to Komisija nav izmantojusi visas iespējas, lai iekšējā tirgū radītu visas patērētāju tiesības aptverošu, vienotu regulatīvo sistēmu;

5. izsaka arī nožēlu, ka tikai daļēji izdevies novērst spēkā esošo tiesību aktu radītās pretrunas un neskaidrības, kā arī kopumā uzlabot tiesiskā regulējuma pārredzamību patērētāju tiesību aizsardzības jomā;

6. pauž bažas par (aizvien lielākām) atšķirībām starp patērētāju aizsardzības noteikumiem Eiropas Savienībā un trešās valstīs un tāpēc ierosina, ka Eiropas Komisijai būtu jāpievērš lielāka uzmanība šim jautājumam;

Kompetence, subsidiaritāte un proporcionālitate

7. uzsver, ka līdz šim direktīvās bija noteiktas Eiropas minimālās prasības, un dalībvalstis varēja noteikt tādu patērētāju tiesību aizsardzības līmeni, kas augstāks par ES paredzēto. Vairākas valstis šo iespēju ir plaši izmantojušas; cer, ka šādas iespējas piešķiršana sekmēs patērētāju aizsardzības līmeņa vispārēju paaugstināšanos visās dalībvalstīs;

8. iebilst pret visaptverošas un pilnīgas saskaņošanas principu, jo tas saistīts ar risku, ka vienādošanas dēļ dalībvalstīm jāatsakās no īpašiem patērētāju tiesību aizsardzības noteikumiem, lai arī šādi noteikumi attiecīgajās valstīs jau pierādījuši savu efektivitāti;

9. uzskata, ka būtu jā saglabā pārbaudītais minimālās saskaņošanas princips, kas paredzēts EKDL 153. panta 3. punktā, kurš ir galvenais punkts patērētāju tiesību aizsardzības jomā. Jā saglabā dalībvalstu iespējas patērētāju aizsardzības tiesības elastīgi saskaņot ar valsts tiesību sistēmu, nosakot patērētāju tiesību aizsardzības augstāku līmeni;

10. norāda, ka visaptveroša un pilnīga saskaņošana Eiropas patērētāju tiesību aizsardzības jomā ir jaunums, kas nešķiet absolūti nepieciešams. Pilnīgu saskaņošanu būtu lietderīgi apsvērt selektīvi, t.i., tikai atsevišķos tehniskos gadījumos, ja ir pierādījumi, ka līdz šim spēkā esošs un atšķirīgs valstu tiesiskais regulējums patiešām rada šķēršļus pārrobežu uzņēmējdarbībā iesaistītiem uzņēmumiem vai ir būtisks šķērslis četru pamatbrīvību īstenošanai Eiropas Savienībā;

11. apšauba, vai visaptveroša un pilnīga saskaņošana atbilst subsidiaritātes pamatprincipiem. Komisija nav paskaidrojusi, kādēļ tā vēlas sev piedēvēt tiesiskā regulējuma izstrādes absolūtu kompetenci. Tādēļ pilnīga saskaņošana būtu jāveic tikai nedaudz un īpaši svarīgās iekšējā tirgus nozarēs;

12. tāpat arī apšauba, ka ar pilnīgu saskaņošanu var panākt patērētāju lielāku uzticību un ka tai varētu būt konkurenci veicinoša ietekme. Patērētāju līdzšinējās problēmas ir daudz lielākā mērā saistītas ar nenoteiktību un tiesību īstenošanas sarežģītību pārrobežu tirdzniecībā (valodas barjera, advokāta un tiesvedības izmaksas u.c.). Šajā ziņā direktīvā nav noteikti nekādi uzlabojumi;

13. uzsver, ka jāprecizē Komisijas izvirzītie mērķi, proti, direktīvas priekšlikumā iekļaut kā pārrobežu tirdzniecības, tā arī dalībvalstu iekšzemes uzņēmējdarbības tiesisko regulējumu. Nav nekādu pierādījumu tam, ka atšķirīgs valstu tiesiskais regulējums radītu šķēršļus pārrobežu tirdzniecībai;

14. vērs arī uzmanību uz to, ka saskaņotam tiesiskajam regulējumam vienmēr vajadzīgs loģisks empīriskais pamatojums un reāls ietekmes novērtējums;

15. uzskata, ka izmantotā *Eurobarometer* aptauja nav pietiekams pamatojums direktīvas priekšlikuma pieņemšanai. Komisijai katrā ziņā empīriski jāpamato un saprotami jāizklāsta, kādēļ jāizstrādā ikviens jauns tiesību akts. Ietekmes novērtējumā šobrīd ietverts tikai dažādu rīcības variantu seku abstrakts vērtējums;

Īpaša informācija

Definīcijas

16. uzskata, ka šobrīd spēkā esošo patērētāju tiesību aizsardzības direktīvu neskaidrās definīcijas, kas ir veicinājušas ievērojamu pārredzamības samazināšanos, direktīvas priekšlikumā nav pietiekami precizētas. Izmantotās definīcijas būtu vairāk jāprecizē, tas sakāms, piemēram, par tādiem jēdzieniem kā "patērētājs" un "tirgotājs";

Patērētāju informēšana

17. uzskata, ka vispārējās informēšanas prasības joprojām nav pietiekami skaidras un atsevišķos gadījumos var radīt ievērojamu juridisko nenoteiktību; informēšanas pienākuma ierobežojumi katrā ziņā joprojām ir visai neprecīzi ("..ja tas [sniedzamā informācija] jau skaidri neizriet no konteksta informācijas") un nepiemēroti, lai uz to pamata noteiktu izņēmumus;

18. uzsver, ka visu veidu līgumu gadījumā sniedzamajai svarīgākajai informācijai jābūt konkrētāk formulētai;

Patērētāju informēšana un atteikuma tiesības distances līgumos un līgumos, kas noslēgti ārpus uzņēmuma telpām

19. uzsver, ka īpaši izskan mazāku uzņēmumu neapmierinātība ar to, ka tie jau pašlaik vairs nespēj izpildīt informēšanas prasības, neizmantojot juridiskas konsultācijas. Būtu lietderīgi ieviest uzņēmumiem un patērētājiem paredzētu standarta veidlapu. Uzņēmumi, kas izmantotu direktīvā iekļautu veidlapu, varētu būt pārliecināti, ka viņu sniegtā informācija atbilst direktīvas prasībām. Patērētāji visā Eiropā saņemtu vienāda formāta informāciju. Pielikumā ierosinātā veidlapa šādam mērķim atbilst tikai daļēji;

20. uzskata, ka jāturpina precizēt un pielāgot noteikumi distances līgumu jomā. Šajā jautājumā projekts, no vienas puses, ir tālejošāks par pašlaik spēkā esošajiem valstu tiesību aktiem, taču, no otras puses, tajā nav paredzēts vecajā distances pārdošanas direktīvā iekļautais izņēmums par to, ka atteikuma tiesības nav attiecināmas uz precēm, kuras "savu īpašību dēļ nav piemērotas nosūtīšanai atpakaļ";

21. negatīvi vērtē ieceri pilnīgu saskaņošanu attiecināt uz slietīgu darījumiem. Lielākā daļa no mājas apmeklējumiem tirdzniecības nolūkā vai līgumu slēgšana publiskajā telpā norisinās vienas valsts teritorijā;

22. jautā, kādēļ atteikuma tiesības nav paredzēts piemērot preses izdevumu pasūtījumiem un azartspēlēm. Tas pats sakāms par privātām Internetā rīkotām izsolēm, kuras dažās dalībvalstīs (vismaz Vācijā) pielīdzina tradicionālu pirkuma līgumu slēgšanai. Arī šajā gadījumā attiecīgajām valstīm būtu jāparedz izņēmuma noteikumi;

Citas patērētāju tiesības saistībā ar pārdošanas līgumiem

23. atzinīgi vērtē priekšlikumus patērētāju tiesību aizsardzības jomā, jo tie vērtējami kā "tirgotājiem izdevīgi" (tiesības pieprasīt trūkumu novēršanu, izpildes termiņš);

24. savukārt negatīvi vērtē priekšlikumus saistībā ar kvalitātes nepilnībām, jo īpaši attiecībā uz termiņu, kāds paredzēts šādu nepilnību novēršanai;

Patērētāju tiesības attiecībā uz līguma noteikumiem

25. negatīvi vērtē priekšlikumus attiecībā uz līgumu standartklausulām, jo daļa ierosināto noteikumu nozīmētu patērētāju tiesību ierobežošanu. Nav pieļaujama dalībvalstīs nostiprināto tiesību apjomu turpmāka samazināšana;

Secinājumi

26. uzskata, ka pašlaik iesniegtais direktīvas priekšlikums vēl nespēj stiprināt patērētāju uzticēšanos pārrobežu tirdzniecībā. Tieši pretēji – ja ierosinātais tiesību akts paredzēts, lai, samazinot valstu tiesību aktos nodrošināto aizsardzības līmeni, tos pielāgotu ES noteikumiem, tad varētu vēl vairāk samazināties patērētāju pieprasījums, jo zemāki patērētāju tiesību aizsardzības standarti varētu veicināt patērētāju atturību un nedrošību;

27. noteikti iebilst pret visaptverošu un pilnīgu saskaņošanu un sagaida, ka dalībvalstīm arī turpmāk būs tiesības ieviest standartus, kas augstāki par Kopienas līmeni noteiktajiem;

28. tādēļ atbalsta diferencētu pieeju, nosakot, ka pilnīga saskaņošana ir pieļaujama tehniska rakstura noteikumiem, pārējos gadījumos saglabājot dalībvalstu rīcības brīvību. Tādējādi valstis varētu ātrāk nekā Eiropas likumdevējs reaģēt uz notikumu nevēlamu attīstību;

29. uzskata, ka būtu jāpiemēro integrēta pieeja, tajā iekļaujot plašākas definīcijas un noteikumus, kas ir izmantojami ne tikai direktīvas priekšlikumā ietvertajās ierobežotajās jomās, bet būtu piemēroti, lai pilnveidotu arī pārējos Kopienas tiesību aktus patērētāju tiesību aizsardzības jomā;

30. ņemot vērā pašreizējo stāvokli, uzskata, ka nepieciešamas turpmākas konsultācijas un precizējumi. Gaidāmajās diskusijās jācenšas saskaņot augsts patērētāju tiesību aizsardzības līmenis, no vienas puses, un uzņēmumu konkurētspēja, no otras puses. Jāizvairās gan no nesamērīgu šķēršļu radīšanas vidējiem uzņēmumiem, gan arī no dažās dalībvalstīs ļoti augstā patērētāju tiesību aizsardzības līmeņa pazemināšanas. Debatēs jācenšas arī panākt, lai patērētājiem sniegtā informācija visur būtu vienkāršāk uztverama un saprotamāka;

31. ar lielu interesi gaida turpmākās diskusijas un aktīvi tām sekos.

Briselē, 2009. gada 22. aprīlī

Reģionu komitejas
priekšsēdētājs

Luc VAN DEN BRANDE

Abonementa cenas 2009. gadā (bez PVN, ieskaitot sūtīšanas izdevumus)

ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 000 gadā (*)
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 100 mēnesī (*)
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, papīra formātā + CD-ROM, ikgadējs	22 oficiālajās ES valodās	EUR 1 200 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 700 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, L sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 70 mēnesī
ES Oficiālais Vēstnesis, C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 400 gadā
ES Oficiālais Vēstnesis, C sērija, tikai papīra formātā	22 oficiālajās ES valodās	EUR 40 mēnesī
ES Oficiālais Vēstnesis, L un C sērija, ikmēneša (apkopojošs)	22 oficiālajās ES valodās	EUR 500 gadā
ES Oficiālā Vēstneša pielikums (S sērija) – Publiskā iepirkuma līgumu konkursi, CD-ROM, 2 izdevumi nedēļā	daudzvalodu: 23 oficiālajās ES valodās	EUR 360 gadā (= EUR 30 mēnesī)
ES Oficiālais Vēstnesis, C sērija – Konkursi	valodā(-ās) saskaņā ar konkursu(-iem)	EUR 50 gadā

(*) Atsevišķi drukātie eksemplāri:
 1 līdz 32 lappuses: EUR 6
 33 līdz 64 lappuses: EUR 12
 vairāk nekā 64 lappuses: cena pēc pieprasījuma

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša, kas iznāk oficiālajās Eiropas Savienības valodās, abonements ir pieejams 22 valodās. Tajā ir L sērija ("Tiesību akti") un C sērija ("Paziņojumi un informācija").

Katrai valodas versijai nepieciešams atsevišķs abonements.

Saskaņā ar Padomes Regulu (EK) Nr. 920/2005, kas publicēta 2005. gada 18. jūnijā *Oficiālajā Vēstnesī* L 156, Eiropas Savienības iestādes uz zināmu laiku nesaista pienākums visus tiesību aktus sagatavot īru valodā un tos publicēt šajā valodā. Tādēļ *Oficiālā Vēstneša* izdevumus īru valodā var iegādāties atsevišķi.

Oficiālā Vēstneša pielikumu (S sērija – "Publiskā iepirkuma līgumu konkursi") var abonēt 23 oficiālo valodu versijās vienā daudzvalodu CD-ROM formātā.

Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša abonentiem ir tiesības saņemt dažādus *Oficiālā Vēstneša* pielikumus bez papildu samaksas. Abonentus informē par pielikumiem ar *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* iekļautiem paziņojumiem lasītājiem.

Pārdošana un abonementi

Publikāciju biroja maksas izdevumi ir pieejami pie mūsu komerciālajiem izplatītājiem. To saraksts ir pieejams šādā tīmekļa vietnē:

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lv.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) piedāvā tiešu bezmaksas piekļuvi Eiropas Savienības tiesību aktiem. Šajā vietnē iespējams iepazīties ar *Eiropas Savienības Oficiālo Vēstnesi*, un tajā ir iekļauti arī līgumi, tiesību akti, tiesu prakse un sagatavošanā esošie tiesību akti.

Lai uzzinātu vairāk par Eiropas Savienību, skatīt: <http://europa.eu>

